

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2018. gada 8. jūnijā
(OR. en)

9898/18

**Starpiestāžu lieta:
2018/0236 (COD)**

ESPACE 29	ENER 227
RECH 278	EMPL 310
COMPET 428	CSC 188
IND 159	CSCGNSS 1
EU-GNSS 15	CSDP/PSDC 311
TRANS 251	CFSP/PESC 543
AVIATION 84	CADREFIN 85
MAR 79	CODEC 1007
TELECOM 172	IA 194
MI 440	

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsekretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2018. gada 8. jūnijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i> kungs
K-jas dok. Nr.:	COM(2018) 447 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības kosmosa programmas aģentūru un atceļ Regulu (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013, (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu 541/2014/ES

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2018) 447 *final*.

Pielikumā: COM(2018) 447 *final*

Briselē, 6.6.2018.
COM(2018) 447 final

2018/0236 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

**ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības kosmosa
programmas aģentūru un atceļ Regulu (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013, (ES)
Nr. 377/2014 un Lēmumu 541/2014/ES**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2018) 327 final} - {SWD(2018) 328 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Kopš 20. gadsimta deviņdesmitajiem gadiem Savienība ir palielinājusi savas investīcijas kosmosa nozarē. Pat pirms stājās spēkā Lisabonas līgums ar jaunu 189. pantu Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD), kurā bija likti pamati darbībai šajā jomā, Savienība jau bija sekmīgi izstrādājusi Eiropas satelītnavigācijas programmas *EGNOS* un *Galileo*. Abas šīs programmas darbojas¹, un *Galileo* pašlaik tiek uzskatīta par vadošo Savienības sistēmu.

2014. gadā pirmajām divām programmām tika pievienota Zemes novērošanas programma *Copernicus*², kuras pamatā ir *GMES* programma. Nesenākā pagātnē Savienība sāka darboties kosmisko objektu novērošanas un uzraudzības atbalsta sistēmā (*SST*)³. No 2014. līdz 2020. gadam kopējais budžeta piešķirums visām Savienības darbībām kosmosa jomā, tostarp pētniecībai, bija 12,6 miljardi EUR.

Komisija 2016. gada 26. oktobra paziņojumā „Kosmosa stratēģija Eiropai”⁴ ierosināja jaunu Eiropas kosmosa stratēģiju, kas būtu vērsta uz četriem stratēģiskiem mērķiem, proti, kosmosa izmantošanas maksimalizācija vispārības un ES tautsaimniecības labā, konkurētspējīgas un novatoriskas Eiropas kosmosa nozares veidošana, Eiropas stratēģiskās autonomijas stiprināšana saistībā ar nokļūšanu kosmosā un tā izmantošanu drošā un aizsargātā vidē, un Eiropas globālās nozīmes stiprināšana un starptautiskās sadarbības veicināšana.

Iemesls “Kosmosa stratēģijas Eiropai” pieņemšanai ir kosmosa nozares stratēģiskā nozīme Savienībai un nepieciešamība pielāgot Eiropas kosmosa nozari mainīgajiem apstākļiem pasaulē. Kosmos atbalsta daudzas Savienības politikas jomas un stratēģiskās prioritātes. Tam var būt izšķirīga nozīme tādu jaunu problēmu efektīvā risināšanā kā klimata pārmaiņas, ilgtspējīga attīstība, robežkontrole, jūras uzraudzība un Savienības iedzīvotāju drošība. Šo jauno Savienības prioritāšu rezultātā Programma tiek izstrādāta jaunā veidā. Izstrādājot Savienības kosmosa sistēmas, ir jāpastiprina drošības prasības, lai pilnībā varētu izmantot sinerģiju starp civilajām un drošības darbībām.

Taču kosmos ir arī daļa no globālās vērtību ķēdes, kuru skar ievērojamas pārmaiņas, paplašinoties kosmosa nozares tradicionālajām robežām. Tā sauktais “Jaunais kosmos” rada apvērsumu kosmosa nozarē ne tikai no tehnoloģijas viedokļa, bet arī no darījumdarbības modeļa viedokļa. Kosmos piesaista aizvien vairāk uzņēmumu un uzņēmēju, kuriem dažkārt nav nekādas pieredzes šajā jomā. Tāpēc ir ļoti svarīgi, ka Savienība aktīvi atbalsta visu kosmosa nozari, jo īpaši pētniecību un izstrādi, jaunizveidotus uzņēmumus un uzņēmumu inkubatorus, kas darbojas kosmosa nozarē.

Īpaši attiecībā uz programmām paziņojumā “Kosmosa stratēģija Eiropai” Komisija uzsvēra, cik svarīgi ir nodrošināt *Galileo*, *EGNOS* un *Copernicus* piedāvāto pakalpojumu nepārtrauktu darbību un gatavot jaunas šo pakalpojumu paaudzes, paplašinot *SST* pakalpojumus, un paziņoja par valdības satelītsakaru iniciatīvu *GOVSATCOM*, kura sākotnēji bija iekļauta 2017. gada Komisijas darba programmā. Turklāt tā uzsvēra, cik liela nozīme ir partnerībām starp Komisiju, dalībvalstīm, Eiropas globālās navigācijas satelītu sistēmas (*GNSS*) aģentūru, Eiropas Kosmosa aģentūru un visām citām aģentūrām un ieinteresētajām personām, kas ir

¹ Regula (ES) Nr. 1285/2013. OV L 347, 20.12.2013., 1. lpp.

² Regula (ES) Nr. 377/2014. OV L 122, 24.4.2014., 44. lpp.

³ Lēmums Nr. 541/2014/ES. OV L 158, 27.5.2014., 227. lpp.

⁴ COM(2016) 705 *final*.

iesaistītas Eiropas kosmosa politikas īstenošanā, tādējādi uzsverot, cik būtiski ir izveidot efektīvu, pienācīgu pārvaldību, lai īstenotu Savienības kosmosa programmu.

Saistībā uz jauno iniciatīvu *GOVSATCOM* Eiropas spēju trūkums attiecībā uz drošiem satelītsakariem tika atzīts Eiropadomes 2013. gada decembra secinājumos un vairākos vēlāk pieņemtos Padomes secinājumos, Komisijas Baltajā grāmatā par Eiropas nākotni, 27 dalībvalstu vadītāju Romas deklarācijā un vairākās Eiropas Parlamenta rezolūcijās.

Pieeju, ko Komisija atbalstīja savā paziņojumā “Kosmosa stratēģija Eiropai”, apstiprināja gan Padome 2017. gada 30. maijā pieņemtajos secinājumos⁵, gan Eiropas Parlaments 2017. gada 12. septembra rezolūcijā⁶. Padome 2017. gada 30. maija secinājumos jo īpaši mudināja Komisiju un dalībvalstis turpināt vajadzības gadījumā paļauties uz Eiropas Kosmosa aģentūras un Eiropas valstu kosmosa aģentūru tehnisko zinātību, aicināja Komisiju analizēt un novērtēt iespējamās izmaiņas Eiropas *GNSS* aģentūras pienākumos un atzina vajadzību panākt spēcīgākas sinerģijas attiecīgā gadījumā starp civilajiem un militārajiem kosmosa resursu izmantojumiem.

Šis priekšlikums regulai ir daļa no pasākumiem, kas izriet no paziņojuma “Kosmosa stratēģija Eiropai”. Pilnībā integrēta kosmosa programma apvienos visas Savienības veiktās darbības šajā ļoti stratēģiskajā nozarē. Tā sniegs saskaņotu regulējumu turpmākiem ieguldījumiem, nodrošinot labāku pārredzamību un lielāku elastību. Uzlabojot efektivitāti, tā galu galā palīdzēs izvērst jaunus kosmosa pakalpojumus, kas būs izdevīgi visiem ES iedzīvotājiem.

Tādējādi šīs Programmas mērķis ir:

- nepārtraukti un, ja iespējams, globālā līmenī sniegt kvalitatīvus, aktuālus un attiecīgā gadījumā drošus ar kosmosu saistītus datus, informāciju un pakalpojumus vai veicināt to sniegšanu atbilstīgi pašreizējām un turpmākām vajadzībām un Savienības politiskajām prioritātēm, tostarp saistībā ar klimata pārmaiņām un drošību un aizsardzību;
- maksimāli palielināt sociālekonomiskos ieguvumus, tostarp sekmējot Programmas komponentu sniegto datu, informācijas un pakalpojumu pēc iespējas plašāku izmantošanu;
- stiprināt Savienības un dalībvalstu drošību, tās rīcības brīvību un stratēģisko autonomiju, jo īpaši attiecībā uz tehnoloģijām un uz pierādījumiem balstītu lēmumu pieņemšanu;
- sekmēt Savienības kā kosmosa nozares vadošā spēka lomu starptautiskajā arēnā un stiprināt tās nozīmi globālu problēmu risināšanā un globāla mēroga iniciatīvu atbalstīšanā, tostarp attiecībā uz klimata pārmaiņām un ilgtspējīgu attīstību.

Priekšlikums regulai ietver piemērotus pasākumus šo mērķu sasniegšanai.

Priekšlikums regulai ievērojami vienkāršo un racionalizē spēkā esošo Savienības *acquis*, apvienojot vienā tekstā un saskaņojot gandrīz visus noteikumus, kas līdz šim bija ietverti atsevišķās regulās vai lēmumos. Tas palielina Savienības kosmosa politikas vērtību, kas atbilst Savienības kā globālas dalībnieces turpmākajai būtiskajai nozīmei kosmosa jomā.

⁵ Padomes secinājumi par kosmosa stratēģiju Eiropai, kurus Padome (“Konkurētspēja”) pieņēmusi 2017. gada 30. maija sanāksmē (dokuments Nr. 9817/17).

⁶ Eiropas Parlamenta 2017. gada 12. septembra rezolūcija par Eiropas Kosmosa stratēģiju (2016/2325(INI)).

Šis priekšlikums nodrošina, ka Savienības kosmosa jomas budžets ir pietiekams, lai veiktu dažādās paredzētās darbības, jo īpaši lai turpinātu un uzlabotu *Galileo*, *EGNOS*, *Copernicus* un *SST*, kā arī lai uzsāktu *GOVSATCOM* iniciatīvu.

Tajā ir paredzēti noteikumi Programmas pārvaldībai, precizējot attiecības starp dažādajiem iesaistītajiem dalībniekiem, kā arī šo dalībnieku (galvenokārt dalībvalstu, Komisijas un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūras) uzdevumu, un izveidojot vienotu pārvaldības sistēmu visiem šīs Programmas komponentiem. Priekšlikums palielina bijušās Eiropas *GNSS* aģentūras nozīmi, paplašinot tās darbības jomu attiecībā uz drošības akreditāciju, lai tajā iekļautu visus Programmas komponentus, tādējādi pamatojot šīs aģentūras nosaukuma maiņu, kura kļūs par Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru.

Visbeidzot, priekšlikumā precizēts un standartizēts Programmas drošības regulējums, jo īpaši attiecībā uz principiem un procedūrām, kas jāievēro, un veicamajiem pasākumiem; tam ir būtiska nozīme, ņemot vērā darbību divējādā lietojuma būtību.

Šajā priekšlikumā ir paredzēts, ka tas būs piemērojams no 2021. gada 1. janvāra, un tiek iesniegts 27 dalībvalstu Savienībai atbilstoši Eiropadomes 2017. gada 29. martā saņemtajam Apvienotās Karalistes paziņojumam par nodomu izstāties no Eiropas Savienības un *Euratom*, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību 50. pantu.

- **Atbilstība spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Savienības *acquis* kosmosa nozarē pašlaik sastāv no šādām regulām un lēmumiem:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1285/2013 par Eiropas satelītu navigācijas sistēmu ieviešanu un ekspluatāciju (*Galileo* un *EGNOS*);
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 377/2014, ar ko izveido programmu *Copernicus*;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 541/2014/ES, ar ko izveido kosmisko objektu novērošanas un uzraudzības atbalsta sistēmu (*SST*);
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 912/2010, ar ko izveido Eiropas Globālās navigācijas satelītu sistēmas (*GNSS*) aģentūru;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1104/2011/ES par piekļuves noteikumiem publiskajam regulētajam pakalpojumam, ko sniedz globālā navigācijas satelītu sistēma, kura izveidota saskaņā ar *Galileo* programmu;
- Padomes Lēmums 2014/496/KĀDP par Eiropas Globālās navigācijas satelītu sistēmas ieviešanas, darbības un izmantošanas aspektiem, kas ietekmē Eiropas Savienības drošību.

Ar šo regulu aizstāj pirmos četrus no šiem dokumentiem, kuri līdz ar to tiek atcelti. Tajā ir paredzēti noteikumi, kas ir kopīgi visiem Programmas komponentiem, tostarp *Galileo*, *EGNOS*, *Copernicus* un *SST*, un arī paredzēti konkrēti noteikumi, kas ir specifiski katram no šiem komponentiem. Attiecībā uz Regulu (ES) Nr. 912/2010 nepieciešamās izmaiņas ir tādas, ka skaidrības un vienkāršošanas labad ir vēlams atcelt arī minēto tekstu un ierosinātajā regulā, ar ko izveido Savienības kosmosa programmu, iekļaut noteikumus par jauno Aģentūru, ar kuru aizstāj Eiropas *GNSS* aģentūru.

Ierosinātā regula nekādā veidā negroza vai neietekmē Lēmumu Nr. 1104/2011/ES, kas turpinās reglamentēt vienu konkrētu *Galileo* sniegtu pakalpojumu, proti, publisko regulēto pakalpojumu (*PRS*). Minēto lēmumu tādējādi turpinās piemērot vienlaikus ar ierosināto regulu, papildinot to ar *lex specialis* attiecībā uz šo konkrēto pakalpojumu. Turklāt Lēmumu

2014/496/KĀDP, kas balstās uz Līguma par Eiropas Savienību (LES) 28. pantu, turpinās piemērot tāpat kā līdz šim.

Saistībā ar *Galileo* un *EGNOS* visos gadījumos, kad komponentu izvēršana, ekspluatācija vai lietošana var traucēt Savienības vai kādas tās dalībvalsts drošību, jo īpaši tādas starptautiskas situācijas dēļ, kas prasa Savienības rīcību, vai gadījumā, ja ir apdraudēta pašu komponentu darbība vai pakalpojumi, piemēro Lēmumā 2014/496/KĀDP paredzētās procedūras.

- **Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Kosmosa nozare pozitīvi ietekmē daudzas citas ekonomikas nozares. Priekšlikumā regulai ir pienācīgi iekļauti arī Savienības Kosmosa stratēģijas galvenie mērķi - palielināt kosmosa jomas sniegtās priekšrocības iedzīvotāju labklājībai un Savienības ekonomikas uzplaukumam, veicināt zinātnes un tehnikas attīstību, kā arī Eiropas rūpniecības konkurētspēju un inovācijas spējas, un sekmēt gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes mērķus.

Tādu kosmosa sistēmu darbība kā *EGNOS*, *Galileo* vai *Copernicus* tieši papildina darbības, kas tiek veiktas saskaņā ar daudzām citām Savienības politikas jomām, jo īpaši pētniecības un inovācijas politikas, drošības un migrācijas politikas, rūpniecības politikas, kopējās lauksaimniecības politikas, zivsaimniecības politikas, Eiropas komunikāciju tīklu, vides politikas, enerģētikas politikas un attīstības palīdzības jomās.

SST un jaunā *GOVSATCOM* iniciatīva veicinās arī Eiropas Aizsardzības rīcības plāna un Eiropas Savienības globālās stratēģijas mērķu sasniegšanu. Tās uzlabos drošības nozares dalībnieku darbības efektivitāti un aizsargās iedzīvotāju tiesības uz drošību, tiesības uz diplomātisko vai konsulāro aizsardzību un personas datu aizsardzību. Visbeidzot, tās uzlabos tādu svarīgu ES politikas jomu efektivitāti kā jūras drošības stratēģija, kiberaizsardzības politikas satvars, Arktikas politika, robežu pārvaldība un migrācija, humānā palīdzība, zivsaimniecība, transports un būtiskas infrastruktūras apsaimniekošana.

Programmas darbības būtu jāizmanto, lai proporcionālā veidā novērstu tirgus neveiksmes vai neoptimālas ieguldījumu situācijas, un darbībām nevajadzētu dublēt vai izspiest no tirgus privāto finansējumu un tām vajadzētu būt ar nepārprotamu Eiropas pievienoto vērtību. Tas nodrošinās Programmas darbību saskaņotību ar ES valsts atbalsta noteikumiem, izvairoties no pārmērīgiem konkurences traucējumiem iekšējā tirgū.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Ierosinātās regulas juridiskais pamats ir LESD 189. panta 2. punkts, kas paredz, ka Savienība izstrādā Eiropas kosmosa politiku, un piešķir Eiropas Parlamentam un Padomei pilnvaras saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pieņemt Programmu, kas palīdzētu sasniegt minētās politikas mērķus.

GNSS Regulas (ES) Nr. 1285/2013 un Eiropas *GNSS* aģentūras Regulas (ES) Nr. 912/2010, kuras īpaši pievēršas *Galileo* un *EGNOS*, pamatā ir LESD 172. pants (Eiropas komunikāciju tīkli), tāpēc ir lietderīgi – ņemot vērā Tiesas judikatūru par juridiskā pamata izvēli – pamatot ierosināto regulu ar LESD 189. panta 2. punktu, ņemot vērā tajā paredzēto pasākumu saturu un mērķus.

- **Subsidiaritāte**

Kosmoss ir novatoriska nozare, kas mobilizē ievērojamus finanšu līdzekļus un dažādās jomās piemēro progresīvas tehnoloģijas. Iepriekš aprakstītos ierosinātās regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt pat tās dalībvalstīs, kurām ir vadošās pozīcijas kosmosa nozarē.

Zinātniskā un tehniskā pieredze un zinātība šajā nozarē ir uzkrāta vairākos Savienības ekonomikas reģionos, kā arī Eiropas Kosmosa aģentūrā, kas ir starptautiska organizācija, kuras dalībvalstis ir lielākā daļa ES dalībvalstu. No finansiālā viedokļa būvēt un ekspluatēt tādas sistēmas kā *Galileo* un *Copernicus*, kuras nodrošina pakalpojumus, kas ir noderīgi visām Savienības dalībvalstīm, ja ne pat visiem pasaules reģioniem, ir pārāk liels uzdevums, lai to varētu veikt atsevišķa dalībvalsts pēc savas iniciatīvas. Ierosinātās regulas mērķu mērogi un ietekme ir tik lieli, ka tos var pienācīgi sasniegt tikai ar darbību Savienības līmenī.

- **Proporcionalitāte**

Ierosinātā regula paredz pasākumus, kas nepārsniedz to, kas nepieciešams, lai sasniegtu tās mērķus. *Galileo*, *EGNOS*, *Copernicus*, *SST* un *GOVSATCOM* komponenti atbilst Savienības uzņēmumu un iedzīvotāju vajadzībām. Tiem ir būtiska pozitīva plašāka ietekme uz Savienības ekonomiku. Šīs sistēmas tiek izstrādātas tā, lai atbalstītu ES tiesību aktu īstenošanu un pēc iespējas labāk sasniegtu Savienības politiskās prioritātes, tostarp jomās, kas saistītas ar klimata pārmaiņām un drošību un aizsardzību. Atbalstot kosmosa nozari Savienībā, jo īpaši sniedzot atbalstu jaunizveidotiem uzņēmumiem vai palaišanas iekārtām, var palīdzēt nodrošināt Savienības rīcības brīvību un tehnoloģiju stratēģisko autonomiju un paplašināt tās starptautiskās ārējās darbības.

Turklāt Programmai piešķirtais budžets nav nesamērīgs ar izvirzītajiem mērķiem. Summas, kas vajadzīgas Programmas īstenošanai, ir noteiktas, ņemot vērā vairākas analīzes un aplēses, kas veiktas kā daļa no ietekmes novērtējuma un izklāstītas turpmāk.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Eiropas Parlamenta un Padomes regula, ar ko izveido Programmu, ir ne tikai skaidri paredzēta LESD 189. panta 2. punktā, bet tā ir arī vēlamais instruments, ar ko Programmai piešķirt ilgspējīgu stabilitāti. Šā juridiskā instrumenta izvēle nodrošina vienādību un tiešu piemērošanu, kas ir vajadzīga Programmas efektīvai īstenošanai, vienlaikus sniedzot tai pienācīgu redzamību un paredzot finanšu līdzekļus, kas vajadzīgi tās īstenošanai.

3. **EX-POST IZVĒRTĒJUMU, APsiEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex-post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude**

Attiecībā uz *Galileo* un *EGNOS* saskaņā ar *GNSS* Regulas (ES) Nr. 1285/2013 34. pantu un Eiropas *GNSS* aģentūras (*GSA*) Regulas (ES) Nr. 912/2010 26. pantu Komisija sniedza Eiropas Parlamentam un Padomei vidusposma ziņojumu par *Galileo* un *EGNOS* progresu un Eiropas *GNSS* aģentūras darbību. Šajā kontekstā Komisijas vārdā tika veikts vidusposma novērtējuma pētījums⁷.

Vidusposma novērtējuma ziņojumā īpaša uzmanība tika pievērsta Programmas īstenošanai laikposmā no 2014. līdz 2016. gadam. Tajā secināts, ka *Galileo* un *EGNOS* uzrādījušas apmierinošu efektivitātes līmeni un ir uz pareizā ceļa, lai sasniegtu *GNSS* regulā paredzētos ilgtermiņa mērķus 2020. gadam Tomēr *Galileo* drošības pārvaldībā un *Galileo* un *EGNOS* vispārējā pārvaldībā ir konstatēts zināms efektivitātes trūkums un vairākas jomas, kurās varētu veikt iespējamus uzlabojumus.

⁷ Vidusposma pārskats par *Galileo* un *EGNOS* programmu un Eiropas *GNSS* aģentūru, *PwC France* pētījums, 2017. gada jūnijs”, *EU Bookshop*: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/56b722ee-b9f8-11e7-a7f8-01aa75ed71a1>.

Attiecībā uz pārvaldību l2014. – 2016. gads bija svarīgs pārejas periods, jo tika pakāpeniski īstenoti un konsolidēti pārvaldības un vadības sistēmu pamatelementi. To turpmākā attīstība būs svarīgs aspekts nākamajam *Galileo* ekspluatācijas posmam, kas būs jārisina rūpīgi.

Drošības pārvaldībai īpaša uzmanība būtu jāpievērš nākamajā posmā, lai nodrošinātu Drošības akreditācijas padomes un tās darbinieku neatkarību no operatīvajām darbībām, kas saistītas ar *Galileo* un *EGNOS*.

Attiecībā uz finanšu jautājumiem, sākot no 2016. gada beigām *Galileo* un *EGNOS* programma tika īstenota *GNSS* regulā noteikta budžeta robežās (7,071 miljoni EUR), un nav konstatēts vispārējo izmaksu pārsniegums.

Runājot par saskaņotību ar pārējām ES politikas jomām, *Galileo* un *EGNOS* ir apliecinājušas augsta līmeņa saskaņotību gan savā starpā, gan ar citām *GNSS* programmām.

Visbeidzot, efektīvi īstenojot gan pamata, gan deleģētos uzdevumus, *GSA* ir sekmīgi sasniegusi savus mērķus, kas saistīti ar *Galileo* un *EGNOS* progresu un pakārtotā tirgus attīstību. Tomēr ir bijušas dažas problēmas, kas saistītas ar tās spēju pieņemt darbā piemērotu personālu.

Attiecībā uz *Copernicus* saskaņā ar *Copernicus* Regulas (ES) Nr. 377/2014 32. pantu Komisija sniedza Eiropas Parlamentam un Padomei vidusposma novērtējumu par to, kā ir sasniegti visu *Copernicus* finansēto uzdevumu mērķi, kādi ir to rezultāti un ietekme, to Eiropas pievienotā vērtība un resursu izmantojuma efektivitāte. Komisijas vārdā tika veikts vidusposma novērtējuma pētījums.

Vidusposma novērtējums attiecās uz laikposmu no 2014. līdz 2016. gadam. Tajā tika secināts, ka *Copernicus* “noritēja kā plānots un jau ir attaisnojusi dažas galvenās cerības, lai atbalstītu Eiropas autonomiju, sniedzot kvalitatīvu un noderīgu informāciju, ko izmanto daudzi lietotāji gan institucionālajiem, gan arī komerciāliem mērķiem”.

Tika uzsvērti citi spēcīgi *Copernicus* ieguvumi, piemēram, atvērto datu politika, privātā sektora izaugsmi stimulējoši pasākumi, acīmredzami ekonomiski ieguvumi, pienācīga saskaņotība gan iekšēji, gan ar citām ES darbībām, izcila budžeta īstenošana regulā noteiktā budžeta ietvaros un laba sadarbība Komisijas iekšienē un ar dalībvalstīm.

Attiecībā uz gūto īpašo pieredzi Programmas bezprecedenta panākumi un tās datu apjoms ļāva izdarīt divus galvenos konstatējumus:

- i) vajadzība uzlabot datu izplatīšanu un pieejamību tiem: ņemot vērā lietotāju reģistrāciju lielo skaitu, ir jāuzlabo komunikācijas aspekti, datu izplatīšana un pieejamība un datu lejupielāde;
- ii) vajadzība stiprināt kosmosa datu iekļaušanu citās politikas jomās un ekonomikas nozarēs, pievēršot lielāku uzmanību lietotāju darbības uzsākšanai: programma *Copernicus* ir sasniegusi lietotāju grupas no tradicionālās kosmosa jomas, taču vairāk jācenšas sasniegt citus iespējamus lietotājus ārpus kosmosa jomas.

Attiecībā uz *SST* Komisija 2018. gada 3. maijā pieņēma ziņojumu par *SST* atbalsta sistēmas īstenošanu (2014.–2017. gadam), (COM(2018)256). Ziņojumā tika secināts, ka ES *SST* nodrošināja rezultātus visām darbībām un trim pakalpojumiem, kā arī garantēja ES pievienoto vērtību, taču ES *SST* jāpilnveido, lai uzlabotu tās efektivitāti. Lai ņemtu vērā ziņojumā iekļautos ieteikumus, pievienotajā ietekmes novērtējumā minēti četri jautājumi, kas jārisina, lai pastiprinātu īstenošanu nākamajos gados:

- i) uzlabot ES *SST* pakalpojumu autonomiju, uzlabojot *SST* sensorus, ieviešot jaunus sensorus un izveidojot Eiropas *SST* kosmisko objektu katalogu;
- ii) sekmēt ES *SST* Eiropas dimensiju, novēršot nevajadzīgu dublēšanos starp *SST* valstu darbības centriem un pieprasot specializāciju, balstoties uz labāko sniegumu;
- iii) mainīt lēmumu pieņemšanas struktūru, izmantojot kvalificētu balsu vairākumu un izveidojot kopēju koordinācijas grupu, lai nodrošinātu tehniskā darba uzraudzību;
- iv) pārskatīt finansēšanas mehānismu, izveidojot programmu ar vienu budžeta pozīciju un ilgtermiņa perspektīvu.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Šo iniciatīvu atbalsta arī plašas sabiedriskās apspriešanas un darbsemināri, kas palīdz uzzināt visu attiecīgo ieinteresēto personu (nozare, dalībvalstis, zinātnieki utt.) viedokļus, konkrētāk:

- 2016. gadā: pirms tika pieņemta Kosmosa stratēģija Eiropai Komisija sāka plašu sabiedrisko apspriešanu par visiem kosmosa aspektiem, tostarp par patlaban ierosinātajām programmām nākamajai DFS;
- 2015.–2016. gadā: tika uzsāktas divas mērķorientētas apspriešanas par kosmosa izpētes aspektiem, tostarp par dalībvalstu, galveno nozares tirdzniecības apvienību un pētniecības organizāciju nostājas dokumentiem;
- 2015.–2017. gadā: notika vairāki tematiski semināri, tikšanās un ziņojumi ekspertu līmenī, lai apspriestos ar ieinteresētajām personām par šādiem jautājumiem: i) *Copernicus* un *Galileo* attīstība; ii) īpašās nozares vajadzības; iii) īpašās vajadzības attiecībā uz valdības satelītsakariem; iv) īpašās vajadzības saistībā ar kosmosa situācijas apzināšanos, tostarp *SST*, kosmiskie laikapstākļi un Zemei tuvie objekti.
- 2016. – 2017. gadā jaunās *GOVSATCOM* programmas ietekmes novērtējuma ietvaros, izmantojot divpusējus kontaktus un plenārsēdes, tika veikta mērķtiecīga apspriešanās ar visām ieinteresētajām personām — ar dalībvalstīm kā *GOVSATCOM* nodrošinātājiem un lietotājiem, ES iestādēm un aģentūrām, kā arī rūpniecību, ieskaitot satelītu ražotājus, uzņēmējus un MVU. Lielākā daļa dalībvalstu un nozare noteikti atbalsta programmu un tās mērķus. Priekšlikumā tika iekļauti ieinteresēto personu ieteikumi, jo īpaši attiecībā uz stingru drošību, pieprasījuma apvienošanu, palāvību uz valstu un komerciāliem piegādātājiem, civilo un militāro sinerģiju un modulāru, uz pakalpojumu vērstu pieeju.

Saskaņā ar plašo sabiedrisko apspriešanos, ko Komisija veica 2016. gadā pirms Kosmosa stratēģijas Eiropai pieņemšanas, galvenie vēstījumi ir šādi:

saistībā ar *Galileo* un *EGNOS* ieinteresētās personas kopumā ir pietiekami apmierinātas ar ES intervences loģikas īstenošanu un programmu sasniegumiem novērtēšanas periodā.

To efektivitāti īpaši apliecina *Galileo* kosmosa segmentu panākumi un *EGNOS* pakalpojumu sniegšanas stabilitāte un augstā veiktspēja, paziņojot par LPV-200 pakalpojuma sniegšanu un nodrošinot APV-I pakalpojumu 98,98 % ES dalībvalstu, Norvēģijas un Šveices sauszemes teritorijas. Tomēr ieinteresētās personas uzskata, ka pārvaldības efektivitāti varētu uzlabot, samazinot tās sarežģītību, kas bieži noved pie dubulta darba un kavējumiem. Turklāt ieinteresētās personas uzskata, ka pārvaldība nākotnē būtu jāpielāgo, *Galileo* uzsākot ekspluatācijas posmu.

Atvērto datu politika tiek uzskatīta par būtisku *Copernicus* priekšrocību. Lietotāji ir iecienījuši *Copernicus* pakalpojumus, pateicoties to produktu atbilstībai, piegādes savlaicīgumam un produktu pieejamībai. *In situ* komponenta koordinācija ir parādījusi labus rezultātus, jo ir palielinājies lietotāju skaits un ir izveidots plašāks datu kopu katalogs. Tomēr vēl aizvien vairāk uzmanības jāvelta *Copernicus in situ* komponenta pilnveidošanai un attiecīgo *in situ* datu kopu izmantošanai, pievienoto vērtību nodrošinot ar dažādu Zemes novērošanas datu avotu integrēšanu. Tiek uzskatīts, ka *Copernicus* pārvaldība darbojas efektīvi. Tomēr jāuzlabo piekļuve *in situ* datiem. Nepilnības *in situ* datu pieejamībā traucē sasniegt *Copernicus* pakalpojumu pilnu potenciālu.

Copernicus mērķi joprojām ir atbilstoši, taču ieinteresētās personas norādīja, ka būtu vajadzīgi papildu mērķi (piem., antropogēnās CO₂ emisijas, vides un klimata prasību ievērošanas nodrošināšana⁸, polārie apgabali, kultūras mantojuma saglabāšana utt.). Turklāt tās minēja, ka būtu jāuzlabo piekļuve *Sentinel* datiem un dažādu datu avotu integrēšana.

Attiecībā uz programmas ES dimensiju ieinteresētās personas pauda pārliecinošu vienprātību par vajadzību nodrošināt ES darbības nepārtrauktību, vienlaikus tika panākta ieinteresēto personu vienošanās, ka ES pašreizējās intervences pārtraukšanas vai atcelšanas sekas attiecībā uz *Galileo*, *EGNOS* un *Copernicus* būtu tik nopietnas, ka varētu apdraudēt visu programmu.

- **Ekspertu atzinumu iegūšana un izmantošana**

Tika sagatavoti īpaši ziņojumi.

- Kā norādīts iepriekš, ārējie pakalpojumu sniedzēji veica vidusposma novērtējuma pētījumu un to iesniedza 2017. gada 23. jūnijā. Tas bija pamatā Komisijas ziņojumam Eiropas Parlamentam un Padomei par situāciju saistībā ar *Galileo* un *EGNOS* un par *GSA* izveidošanu, ko tā sniedza, lai izpildītu *GNSS* Regulas (ES) Nr. 1285/2013 34. pantā un Eiropas *GNSS* aģentūras Regulas (ES) Nr. 912/2010 26. pantā noteiktās prasības.
- 2018. gada pirmajā ceturksnī tika veikts pētījums par finansējuma ietekmi uz *Galileo* un *EGNOS*.
- Kā norādīts iepriekš, ārējie pakalpojumu sniedzēji veica vidusposma novērtējuma pētījumu par *Copernicus* un to iesniedza 2017. gada 23. jūnijā. Tas bija pamatā Komisijas ziņojumam Eiropas Parlamentam un Padomei par situāciju saistībā ar *Copernicus*, ko tā sniedza, lai izpildītu *Copernicus* Regulas (ES) Nr. 377/2014 32. pantā noteiktās prasības.
- Ārējie pakalpojumu sniedzēji veica pētījumu par *Copernicus* sociālekonomiskajiem ieguvumiem un pabeidza to 2018. gada janvārī.
- Ārējie pakalpojumu sniedzēji 2018. gada maijā veica un iesniedza pētījumu par *SST* pilnveidošanas ietekmi, izmaksām un ieguvumiem⁹.
- Saistībā ar *GOVSATCOM* Komisija paļāvās uz dalībvalstu ekspertu grupu, Eiropas Kosmosa aģentūru un Eiropas Aizsardzības aģentūru. Grupa izstrādāja *GOVSATCOM* augsta līmeņa civilo un militāro lietotāju vajadzību dokumentu, ko

⁸ [Komisijas rīcības plāns vidiskās atbilstības un pārvaldības uzlabošanai: Komisijas paziņojums "Par ES rīcību vidiskās atbilstības un pārvaldības uzlabošanai", COM/2018/10, Komisijas dienestu darba dokuments, SWD\(2018\)10, kurā sniegta detalizēta informācija par katru darbību, Lēmums C\(2018\)10 par vidiskās atbilstības un pārvaldības foruma izveidošanu.](#)

⁹ Pētījums par finansējuma izmaiņu ietekmi uz *EGNSS* programmām, *PwC France* pētījums, 2018. gada jūnijs. Vēl nav publicēts *EU Bookshop*.

papildināja ar ietekmes novērtēšanas procesu, ietverot PwC veikto un 2018. gada februārī publicēto *GOVSATCOM* ietekmes novērtējumu, un sniedza Komisijai specializētas zināšanas satelītsakaru jautājumos. Apspriešanās laikā ar ieinteresētajām personām papildu ekspertu atzinumus sniedza valsts pārvaldes iestādes un nozares pārstāvji.

- Tika veikti arī papildu pētījumi par konkrētiem jautājumiem (piem., piekļuve kosmosam).

Visi pētījumi ir publiski pieejami *EU Bookshop*.

- **Ietekmes novērtējums**

Saskaņā ar labāka regulējuma politiku Komisija veica ietekmes novērtējumu nolūkā izveidot Savienības kosmosa programmu.

Ietekmes novērtējuma pamatā bija trīs konkrēti mērķi:

- nodrošināt esošo kosmosa infrastruktūru un pakalpojumu nepārtrauktību un jaunu vai uzlabotu infrastruktūru un pakalpojumu izstrādāšanu;
- veicināt inovatīvu Eiropas kosmosa nozari; un
- saglabāt ES spēju iegūt autonomu piekļuvi kosmosam, pamatojoties uz neatkarīgu ES rūpniecību, iegūt garantētu piekļuvi ES kosmosa datiem un pakalpojumiem un tos droši un neapdraudēti izmantot.

Attiecībā uz Programmas finansējumu tika izvērtēti **divi risinājumi**.

“Pamatscenārijs” paredz pašreizējā budžeta samazinājumu (-15 %), ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no ES. Ierosinātais scenārijs paredzēja noturīgu finansējuma līmeni, palielinot to par 50 % salīdzinājumā ar pašreizējo budžetu.

Pamatscenārijs tika uzskatīts par nepietiekamu, lai sasniegtu Savienības kosmosa politikas vērienīgos mērķus, kā norādīts Kosmosa stratēģijā Eiropai. Pašreizējā budžeta samazinājums izraisītu *Galileo* infrastruktūru un pakalpojumu pakāpenisku degradāciju un tās darbību galīgu slēgšanu turpmākajās desmitgadēs. *EGNOS* joprojām darbotos, bet nevarētu papildināt *Galileo*, kā paredzēts *GNSS* regulā. Līdzīgi tas varētu ietekmēt *Copernicus*, jo visa *Copernicus* arhitektūra tik tikko spētu pastāvēt, nemaz nerunājot par iespējamām uzlabojumiem, tādēļ, ka nebūtu iespējams aizstāt esošos satelītus, kad tie sasniegs aprites cikla beigās orbītā.

Ierosinātais scenārijs nodrošinātu darbību un pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktību, 30 *Galileo* satelītu konstelāciju un tehnoloģisko attīstību, kas veicinātu otrās paaudzes ieviešanu, kā arī atbalstītu lietojumu tirgu uzplaukumu. Noturīgs *Copernicus* finansējuma līmenis ļautu Savienībai saglabāt autonomiju un vadošo lomu vides monitoringa jomā, ārkārtas situāciju pārvaldībā un atbalsta sniegšanā robežu un jūras satiksmes drošības jomā un izveidot pakārtotajā nozarē ticamības līmeni, kas ļautu izmantot un integrēt *Copernicus* datus un informāciju, balstoties uz esošo *Copernicus* infrastruktūru un pakalpojumiem.

Paredzams, ka *Galileo*, *EGNOS*, *Copernicus* un *SST* nepārtrauktība, ko panāks, nodrošinot pietiekamus budžeta resursus, sniegs ievērojamus sociālekonomiskus un vides ieguvumus, tostarp radīs jaunas darbvietas. Galalietotāji gūs tiešu labumu no dažādiem jauniem lietojumiem, kas uzlabos cilvēku iespējas ceļot, strādāt un savstarpēji sazināties. Paredzams, ka iedzīvotāji gūs labumu no modernizētiem un videi nekaitīgiem transporta pakalpojumiem, kas nodrošinās efektīvāku un mazāk piesārņojošu satiksmes pārvaldību. Efektīvāki ārkārtas situāciju pakalpojumi nodrošinās labāku un ātrāku reakciju ārkārtas situācijās, savukārt

progresīvu *GNSS* lietojumu izmantošana lauksaimniecībā kopā ar Zemes novērošanas datiem nodrošinās ilgtspējīgāku pārtikas pieejamību.

Attiecībā uz *GOVSATCOM* tika veikts pilnīgs, neatkarīgs ietekmes novērtējums. Regulējuma kontroles padome 2017. gada 29. septembrī sniedza pozitīvu atzinumu. Šajā novērtējumā tika analizēts pamatscenārijs un četri politikas risinājumi, kuru pamatā ir kopīgs pamatelementu kopums, tostarp kopīgas drošības prasības, sinerģija, apvienojot valstu un ES pieprasījumu, koordinējot piedāvājumu, civilo un militāro saskaņotību, apjomīgus ietaupījumus un efektivitātes ieguvumus, stiprinot Savienības autonomiju un rūpniecības konkurētspēju. Minētie četri risinājumi atšķiras piedāvājumu aspektā, izmantojot vai nu valsts vai komerciālās *SatCom* iespējas un pakalpojumus, vai to kombināciju. Turklāt tie atšķiras arī attiecībā uz iespējamo kosmosa infrastruktūras iegādi nākotnē, izmantojot vai nu publiskā un privātā sektora partnerību, vai pilnībā ES piederošus aktīvus.

Izvēlētais risinājums optimizē dažādo risinājumu priekšrocības, ievēro subsidiaritāti un atspoguļo ieinteresēto personu ieteikumus. Civilo un militāro lietotāju apvienošana valsts un ES līmenī, pakalpojumu finansēšana no Programmas budžeta un valsts un drošības akreditētu komercaktīvu izmantošana dos iespēju ātri uzsākt darbības un uzlabot *GOVSATCOM* elastību un paplašināt tās darbības jomu. Izmaksefektīvas publiskā un privātā sektora partnerības tiek uzskatītas par labāko risinājumu turpmākai kosmosa infrastruktūras pilnveidošanai, ja tāda nepieciešama. ES piederošs konsultāciju centrs un saskaņotas drošības prasības ir absolūti nepieciešamas.

Programmas ietekmes novērtējuma projekts (neietverot *GOVSATCOM*, uz kuru attiecas cits ietekmes novērtējums) tika iesniegts Regulējuma kontroles padomei 2018. gada 11. aprīlī. Regulējuma kontroles padome 2018. gada 13. aprīlī sniedza negatīvu atzinumu. Pēc tam ziņojuma projekts tika būtiski grozīts, lai ņemtu vērā ieteikumus par veicamajiem uzlabojumiem, jo īpaši:

- precīzāks to problēmu apraksts, ar kurām saskaras Programma, tostarp labāks problēmu cēloņu apraksts (politiskas problēmas, globālas problēmas, problēmas, kas saistītas ar pieredzi, kas gūta no esošajām programmām);
- skaidrāka saikne starp šīm problēmām un Programmas konkrētajiem mērķiem;
- precīzāks Programmas prioritāšu apraksts un informācija par to, kā tās ir saistītas ar problēmām un mērķiem;
- skaidrojumi par izmaiņām Programmas pārvaldībā;
- papildu informācija par budžeta piešķirumiem galvenajām darbībām.

Otrā projekta redakcija tika nosūtīta Regulējuma kontroles padomei 2018. gada 25. aprīlī. Padome 2018. gada 3. maijā sniedza pozitīvu atzinumu ar ieteikumu turpināt uzlabot ziņojumu ar diviem galvenajiem aspektiem. Pēc tam saskaņā ar norādījumiem ņemt vērā šīs piezīmes, pirms sākas starpdienestu konsultācijas, ziņojuma projekts tika grozīts, jo īpaši attiecībā uz šādiem punktiem:

- uzlabots apraksts par pienākumu sadalījumu starp Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru un Komisiju;
- papildu paskaidrojums par budžetu, kas piešķirts, lai nodrošinātu nepārtrauktību un jaunas darbības;
- precīzāks vispārējo mērķu un konkrēto mērķu nošķīrums.

Regulējuma kontroles padome 2018. gada 3. maijā sniedza labvēlīgu atzinumu par ietekmes novērtējuma projektu.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Kā skaidrots iepriekš, ierosinātās regulas mērķis ir būtiski vienkāršot spēkā esošos tiesību aktus, jo tā apvieno visus Savienības kosmosa programmas komponentus vienā dokumentā un aizstāj trīs Eiropas Parlamenta un Padomes regulas un vienu Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumu, kas pašlaik regulē šos komponentus.

- **Pamattiesības**

Ierosinātajā regulā ir ietverti ierastie noteikumi par personas datu un privātuma aizsardzību. Jo īpaši tā paredz, ka visus personas datus, ko apstrādā saistībā ar uzdevumiem un darbībām, kas paredzētas šajā regulā, tostarp Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūra, tiks apstrādāti saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem par personas datu aizsardzību.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Savienības ieguldījums Programmā 2021. gadam ir 16 miljardi EUR pašreizējās cenās.

Lielāko daļu budžeta īsteno, izmantojot netiešu pārvaldību, atbilstoši iemaksu nolīgumiem ar pilnvarotajiem subjektiem.

Programmu izmaksu aplēses iegūtas padziļinātā analīzē, ko pamatoja Komisijas gūtā pieredze saistībā ar esošo pasākumu (*Galileo*, *EGNOS*, *Copernicus* un *SST*) pārvaldību, kā arī sagatavošanās pētījumi un apspriešanās ar ieinteresētajām personām par *GOVSATCOM*. Šīs Komisijas gūtās speciālās zināšanas ir būtisks faktors pasākumu nepārtrauktības nodrošināšanā. Paredzamās vajadzības pēc cilvēkresursiem, kā norādīts šai regulai pievienotajā finanšu pārskatā, atspoguļo šo nepārtrauktības nepieciešamību speciālajās zināšanās.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un pārskatu sniegšanas kārtība**

Ierosinātajā regulā ir noteikts, ka Komisijai Programma jāīsteno, izmantojot Finanšu regulas [108. pantā] minētās gada darba programmas, ņemot vērā mainīgās lietotāju vajadzības un tehnoloģiju attīstību.

Ierosinātās regulas īstenošana jāuzrauga vairākos veidos.

Pirmkārt, Komisija katru gadu iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par Programmas īstenošanu. Ziņojumā ir jāietver informācija par riska pārvaldību, kopējām izmaksām, ikgadējām darbības izmaksām, konkursu rezultātiem, ieņēmumiem, grafiku un izpildi.

Otrkārt, ir jānosaka rezultatīvie rādītāji, kas vajadzīgi, lai uzraudzītu, kā tiek īstenota Programma un sasniegti regulas mērķi, nosakot Savienības līdzekļu saņēmējiem pienākumu sniegt attiecīgo informāciju. Jāvāc arī dati par pētniecības un inovācijas rezultātu izmantošanu un ieviešanu, tostarp uzraugot finansējumu, kas piešķirts pētniecības un inovācijas rezultātu ieviešanai, jo īpaši attiecībā uz “Apvārsnis Eiropai”.

Treškārt, Programma jāizvērtē vismaz reizi četros gados. Šie novērtējumi ir jāveic savlaicīgi, lai varētu pieņemt atbilstīgus lēmumus.

Novērtējumi tiks veikti saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma¹⁰ 22. un 23. pantu, kurā trīs iestādes ir apstiprinājušas, ka spēkā esošo tiesību aktu un politikas virzienu novērtēšanai būtu jāveido pamats turpmākās rīcības iespēju ietekmes novērtējumiem. Novērtējumos izvērtēs Programmas iedarbību uz vietas, pamatojoties uz Programmas rādītājiem/mērķrādītājiem un detalizētu analīzi par to, cik lielā mērā Programmu var uzskatīt par nozīmīgu, iedarbīgu un lietderīgu, vai tā rada pietiekamu ES pievienoto vērtību un vai tā ir saskaņīga ar citām ES politikas jomām. Tiks izmantota gūtā pieredze, lai konstatētu trūkumus/problēmas vai pārbaudītu, kā darbības un to rezultātus varētu vēl vairāk uzlabot un kā tās maksimāli izmantot/panākt to maksimālu ietekmi.

Novērtējumu secinājumi kopā ar Komisijas apsvērumiem jāiesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Ierosinātā regula sastāv no 12 sadaļām.

I sadaļā ir ietverti vispārīgi noteikumi, kuros, cita starpā, izklāstīts regulas priekšmets, Programmas komponenti, Programmas mērķi un princips, saskaņā ar kuru Savienībai ir īpašumtiesības uz aktīviem, kas radīti vai izstrādāti saskaņā ar Programmu.

II sadaļā ir paredzēti Programmas budžeta ieguldījumi un mehānismi.

Šajā III sadaļā ir ietverti finanšu noteikumi, ko piemēro Programmai. Attiecībā uz publisko iepirkumu, ņemot vērā kosmosa nozarē slēdzamo līgumu sarežģītību un īpatnības, ir nepieciešams paredzēt pasākumus, kas saistīti ar Finanšu regulas īstenošanu. Finanšu noteikumiem arī jādod iespēja nodrošināt dažādu Programmas komponentu atšķirīgās vajadzības un izmantot ieinteresēto personu dažādu veidu sadarbību un partnerību.

IV sadaļa attiecas uz Programmas pārvaldību. Tajā sīki izklāstīta šīs programmas četru galveno dalībnieku, proti, Komisijas, Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūras, Eiropas Kosmosa aģentūras un dalībvalstu, veicamie uzdevumi, kā arī attiecības starp šiem dažādajiem dalībniekiem.

V sadaļa attiecas uz drošību, kas ir jo īpaši svarīga, ņemot vērā vairāku Programmas komponentu stratēģisko būtību un saiknes starp kosmosu un drošību. Augsta līmeņa drošība jāpanāk un jāuztur, nosakot efektīvu pārvaldības kārtību, kas lielā mērā balstās uz dalībvalstu pieredzi un pieredzi, ko Komisija guvusi pēdējos gados. Turklāt, tāpat kā jebkurai citai programmai ar stratēģisku dimensiju, Programmai ir jāveic neatkarīga drošības akreditācija saskaņā ar atbilstīgiem standartiem šajā jomā.

VI sadaļa attiecas uz *Galileo* un *EGNOS*. Šie noteikumi lielā mērā ir balstīti uz attiecīgajiem *GNSS* Regulas (ES) Nr. 1285/2013 noteikumiem, taču vajadzības gadījumā tie ir atjaunināti un pielāgoti, *inter alia* ņemot vērā to, ka šīs abas sistēmas pašlaik darbojas un ir kļuvušas par Savienības visaptverošās kosmosa programmas komponentiem.

VII sadaļa attiecas uz *Copernicus*. Šajā sadaļā ir ietverti daži noteikumi, kas ir ļoti līdzīgi pašreizējās *Copernicus* Regulas (ES) Nr. 377/2014 noteikumiem, vienlaikus tomēr atspoguļojot dažas svarīgākās sistēmas izmaiņas, kas vērstas uz datu apstrādi un pārvaldību un visaptveroša tiesiskā regulējuma izveidošanu.

VIII sadaļā ir izklāstīta sīkāka informācija par citiem Savienības kosmosa programmas komponentiem, galvenokārt *SST* un *GOVSATCOM*. Noteikumi par *SST* pamatojas uz tiem

¹⁰ Iestāžu 2016. gada 13. aprīļa Nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu; OV L 123, 12.5.2016., 1.-14. lpp.

noteikumiem, kas jau ir noteikti *SST* Lēmumā Nr. 541/2014/ES, savukārt sadaļa par *GOVSATCOM* ir pilnīgi jauna.

Ar IX sadaļu Eiropas *GNSS* aģentūras nosaukumu maina uz Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru un groza dažus Aģentūras darbības noteikumus, kas patlaban noteikti Regulā (ES) Nr. 912/2010. Šīs izmaiņas īpaši atspoguļo jaunus pienākumus, kas noteikti Aģentūrai, kuras uzdevumi ir paplašināti, lai potenciāli iekļautu visus Savienības kosmosa programmas komponentus.

X, XI un XII sadaļā attiecīgi izklāstīti dažādi noteikumi, noteikumi par deleģēšanu un īstenošanas pasākumiem, kā arī nobeiguma noteikumi.

- **Klimata pasākumu integrēšana**

Komisijas priekšlikumā 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmai ir noteikts daudz vērienīgāks mērķis attiecībā uz klimata jautājumu iekļaušanu visās ES programmās, klimata mērķu sasniegšanai kopumā paredzot atvēlēt 25 % no ES izdevumiem. Šīs programmas devumam minētā vispārējā mērķa sasniegšanā tiks sekots, izmantojot ES klimata marķiera sistēmu atbilstīgā iedalījuma līmenī, tai skaitā izmantojot vairākas precīzas metodikas, kur tādas būs pieejamas. Komisija turpinās katru gadu sniegt informāciju saistību apropriāciju izteiksmē, izstrādājot gada budžeta projektu.

Lai atbalstītu to, ka tiek pilnībā izmantots programmas potenciāls klimata mērķu sasniegšanā, Komisija centīsies noteikt attiecīgās darbības visā programmas sagatavošanas, īstenošanas, pārskatīšanas un izvērtēšanas procesā.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības kosmosa programmas aģentūru un atceļ Regulu (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013, (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu 541/2014/ES

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 189. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Kosmosa tehnoloģija, dati un pakalpojumi ir kļuvuši neaizstājami Eiropas iedzīvotāju ikdienas dzīvē, un tiem ir būtiska loma daudzu stratēģisko interešu saglabāšanā. Eiropas Savienības kosmosa nozare jau ir viena no konkurētspējīgākajām pasaulē. Tomēr jaunu dalībnieku parādīšanās un jaunu tehnoloģiju izstrāde rada apvērsumu tradicionālajos rūpniecības modeļos. Tādēļ Eiropas Savienībai ir ļoti būtiski joprojām saglabāt savu līderpozīciju starptautiskā līmenī, iegūstot plašu rīcības brīvību kosmosa jomā, veicināt zinātnes un tehnikas progresu un atbalstīt Savienības kosmosa nozares rūpniecības, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, jaunuzņēmumu un novatorisku uzņēmumu konkurētspēju un inovācijas spēju.
- (2) Kosmosa nozares attīstība vēsturiski ir saistīta ar drošību. Daudzos gadījumos kosmosa nozarē izmantotās iekārtas, komponenti un instrumenti ir divējāda lietojuma preces. Tāpēc būtu jāizmanto iespējas, ko Savienības drošībai un tās dalībvalstīm sniedz kosmoss.
- (3) Kopš 1990-to gadu beigām Savienība ir izstrādājusi pati savas kosmosa iniciatīvas un programmas, proti, Eiropas Ģeostacionārās navigācijas pārklājuma dienestu (*EGNOS*), pēc tam *Galileo* un *Copernicus*, kuras atbilst Savienības pilsoņu vajadzībām un publisko politikas jomu prasībām. Būtu ne tikai jānodrošina šo iniciatīvu nepārtrauktība, bet arī jāuzlabo tās, lai tās saglabātu savu vadošo pozīciju saistībā ar jaunu tehnoloģiju attīstību un digitālo un informācijas un sakaru tehnoloģiju jomu pārmaiņām un atbilstu lietotāju jaunajām vajadzībām, un spētu īstenot tādas politiskās prioritātes kā klimata pārmaiņas, tostarp pārmaiņu Arktikā uzraudzība, drošība un aizsardzība.
- (4) Savienībai ir jānodrošina sev rīcības brīvība un autonomija piekļuvē kosmosam un spēja to droši izmantot. Tādēļ ir svarīgi, lai Savienība saglabātu neatkarīgu, uzticamu un rentablu piekļuvi kosmosam, jo īpaši attiecībā uz kritisko infrastruktūru un tehnoloģiju, sabiedrības drošību un Eiropas Savienības un tās dalībvalstu drošību. Tādēļ Komisijai vajadzētu būt iespējai koncentrēt palaišanas pakalpojumus Eiropas līmenī gan savām vajadzībām un pēc citu struktūrvienību, tostarp dalībvalstu, pieprasījuma saskaņā ar Līguma 189. panta 2. punkta noteikumiem. Izšķiroša nozīme ir arī tam, ka Savienībai joprojām ir modernas, efektīvas un

elastīgas raķešu palaišanas infrastruktūras iekārtas. Papildus dalībvalstu un Eiropas Kosmosa aģentūras veiktajiem pasākumiem Komisijai būtu jāapsver veidi kā atbalstīt šādas iekārtas. Jo īpaši, ja ir jā saglabā vai jā uzlabo zemes infrastruktūra kosmosam, kas vajadzīga, lai veiktu palaišanu saskaņā ar programmas vajadzībām, ar mērķi panākt labāku Programmas izmaksu efektivitāti vajadzētu būt iespējai saskaņā ar Programmu daļēji finansēt šādus pielāgojumus atbilstīgi Finanšu regulai un ja var konstatēt nepārprotamu ES pievienoto vērtību..

- (5) Lai stiprinātu Savienības kosmosa nozares konkurētspēju un uzlabotu veiktspēju savas sistēmas projektēšanā, būvniecībā un ekspluatācijā, Savienībai būtu jāatbalsta visas kosmosa nozares izveide, izaugsme un attīstība. Eiropas, reģionālā un valstu līmenī būtu jāatbalsta uzņēmējdarbībai un inovācijām labvēlīga modeļa rašanos, izveidojot kosmosa centrus, kuros apvienotas kosmosa, digitālā un lietotāju nozare. Savienībai būtu jāveicina Savienībā reģistrētu kosmosa uzņēmumu paplašināšanās, lai palīdzētu tiem gūt panākumus, tostarp palīdzot šiem uzņēmumiem piekļūt riska finansējumam, ņemot vērā to, ka kosmosa nozares jaunuzņēmumiem Savienībā nav pienācīgas piekļuves privātajam kapitālam, kā arī veidojot inovāciju partnerības (pirmā līguma pieeja).
- (6) Ņemot vērā Savienības Kosmosa programmas (Programma) tvērumu un tās potenciālu piedalīties globālo problēmu risināšanā, tai ir izteikti starptautisks raksturs. Tādēļ būtu jāatļauj Komisijai Savienības vārdā pārvaldīt un koordinēt darbu starptautiskā mērogā, jo īpaši, lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu intereses starptautiskos forumos, tostarp attiecībā uz frekvenču zonu, lai veicinātu Savienības tehnoloģiju un rūpniecību, un lai veicinātu sadarbību mācību jomā, paturot prātā nepieciešamību nodrošināt savstarpību attiecībā uz pušu tiesībām un pienākumiem. Īpaši svarīgi ir tas, ka Komisija pārstāv Savienību Starptautiskajā *Cospas-Sarsat* programmā vai attiecīgajās ANO nozaru struktūrās, tostarp Pārtikas un lauksaimniecības organizācijā un Pasaules Meteoroloģijas organizācijā.
- (7) Komisijai kopā ar dalībvalstīm un Augsto pārstāvi būtu jāveicina atbildīga rīcība kosmosā un atklātajā kosmosā un jāizpēta iespēja pievienoties attiecīgajām ANO konvencijām.
- (8) Kosmosa programmai ir līdzīgi mērķi kā citām Savienības programmām, jo īpaši „Apvārsnis Eiropa”, “InvestEU” fondam, Eiropas Aizsardzības fondam un Regulā (ES) [Kopīgo noteikumu regula] norādītajiem fondiem. Tāpēc būtu jāparedz kopējs finansējums no minētajām programmām, ar nosacījumu, ka tās attiecas uz vienām un tām pašām izmaksu pozīcijām, jo īpaši, izmantojot papildu finansējuma kārtību no Savienības programmām, kurās pārvaldības kārtība to pieļauj, — vai nu secīgi pēc kārtas, vai pārmaiņus, vai apvienojot līdzekļus, paredzot kopīgu finansējumu darbībām, atļaujot, ja iespējams, inovācijas partnerības un apvienošanas darbības. Tādēļ Komisijai Programmas īstenošanas laikā būtu jāveicina sinerģijas ar citām saistītām Savienības programmām, kas ļautu, ja iespējams, izmantot piekļuvi riska finansējumam, inovācijas partnerībām, kumulatīvajai finansēšanai vai finansējuma apvienošanai.
- (9) Šīs Programmas politikas mērķi tiks arī risināti kā finansēšanas un investīciju operācijām atbalsttiesīgas jomas, izmantojot fonda *InvestEU* finanšu instrumentus un budžeta garantiju, jo īpaši, kas paredzēti tā ilgtspējīgas infrastruktūras un pētniecības un inovācijas un digitalizācijas politikas sadaļās. Finansiālais atbalsts ir jāizmanto, lai novērstu tirgus neveiksmes vai neoptimālas ieguldījumu situācijas proporcionālā veidā, un darbībām nevajadzētu dublēt vai izspiest no tirgus privāto finansējumu vai kropļot konkurenci iekšējā tirgū. Darbībām jābūt ar uzskatāmu Eiropas pievienoto vērtību.
- (10) Saskaņotība un sinerģija starp programmu “Apvārsnis Eiropa” un Programmu veicinās konkurētspējīgu un inovatīvu Eiropas kosmosa nozari; stiprinās Eiropas autonomiju saistībā ar nokļūšanu kosmosā un tā izmantošanu drošā un aizsargātā vidē un nostiprinās Eiropas kā pasaules līmeņa dalībnieces lomu. Revolucionārus risinājumus programmā “Apvārsnis Eiropa”

atbalstīs dati un pakalpojumi, ko Programma darīs pieejamus pētniecības un inovācijas kopienai.

- (11) Ir svarīgi, ka Eiropas Savienībai pieder visi materiālie un nemateriālie aktīvi, kas radīti vai izstrādāti, izmantojot publisko iepirkumu, ko tā finansē kā daļu no savas kosmosa programmas. Lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību jebkādam ar īpašumtiesībām saistītām pamattiesībām, būtu jāizveido nepieciešamās attiecības ar visiem esošajiem īpašniekiem. Saskaņā ar šo regulu un ja tas tiek uzskatīts par atbilstīgu, pamatojoties uz katra konkrētā gadījuma izvērtējumu, šādām Savienības īpašumtiesībām nebūtu jāskar Savienības iespējas minētos aktīvus darīt pieejamus trešām personām vai no tiem atbrīvoties.
- (12) Ar šo regulu Programmai paredz finansējumu, un tas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsaucis summa atbilstīgi 17. punktam Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīgumā par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību.
- (13) Atspoguļojot to, cik svarīgi ir risināt klimata pārmaiņu problemātiku, saskaņā ar ES apņemšanos īstenot Parīzes nolīgumu un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus šī Programma palīdzēs integrēt klimata pasākumus Savienības rīcībpolitikās un sasniegt kopējo mērķi, kurš paredz, ka 25 % no Savienības budžeta izdevumiem atvēlēt klimata jomā izvirzīto mērķu sasniegšanai. Programmas sagatavošanas un īstenošanas posmā tiks noteiktas attiecīgās darbības un pārskatītas saistībā ar attiecīgajiem novērtēšanas un pārskatīšanas procesiem.
- (14) Jebkuri ieņēmumi no Programmas būtu jāsaņem Savienībai, lai daļēji kompensētu ieguldījumus, ko tā jau ir veikusi, un šie ieņēmumi būtu jāizmanto Programmas mērķu atbalstam. Tā paša iemesla dēļ ar privātā sektora organizācijām noslēgtos līgumos vajadzētu būt iespējai paredzēt ieņēmumu sadales mehānismu.
- (15) Tā kā Programmu principā finansē Savienība, publiskā iepirkuma līgumos, kas noslēgti saskaņā ar šo programmu, būtu jāievēro Savienības noteikumi. Šajā sakarā Eiropas Savienībai būtu arī jāatbild par sasniedzamo mērķu noteikšanu attiecībā uz publisko iepirkumu.
- (16) Programmas pamatā ir sarežģītas un pastāvīgi mainīgas tehnoloģijas. Paļaujoties uz šādām tehnoloģijām, pastāv zināma neskaidrība un risks saistībā ar publisko iepirkumu šai programmai, ciktāl šie iepirkumi attiecas uz aprīkojumu vai pakalpojumu sniegšanu ilgtermiņā. Papildus noteikumiem, kas izklāstīti Finanšu regulā, ir vajadzīgi īpaši pasākumi attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumiem. Tādējādi vajadzētu būt iespējai līguma slēgšanas tiesības piešķirt kā līgumu ar nosacītām stadijām, gan ar zināmiem nosacījumiem veikt grozījumus jau konkrētā līguma izpildes laikā vai noteikt minimālo apjomu, par kādu slēdzami apakšuzņēmuma līgumi. Visbeidzot, ņemot vērā tehnoloģisko neskaidrību, kas raksturo Programmas komponentus, publiskā iepirkuma cenas vienmēr nevar aplēst precīzi, tādēļ vajadzētu būt iespējai slēgt līgumus, kuros nav noteikta nemainīga un galīga cena, un iekļaut klauzulas, kas aizsargātu Savienības finanšu intereses.
- (17) Lai sasniegtu Programmas mērķus, ir svarīgi, lai būtu iespēja vajadzības gadījumā izmantot kapacitāti, ko piedāvā Savienības publiskās un privātās struktūras, kas darbojas kosmosa jomā, kā arī jāspēj strādāt starptautiskā līmenī ar trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām. Šā iemesla dēļ būtu jāparedz iespēja izmantot visus attiecīgos instrumentus, kas paredzēti Finanšu regulā (jo īpaši dotācijas, balvas un finanšu instrumenti), dažādas vadības metodes (piemēram, tiešā un netiešā pārvaldība, publiskā un privātā sektora partnerības un kopuzņēmumi) un kopīgas iepirkuma procedūras.
- (18) Konkrētāk attiecībā uz subsīdijām, pieredze liecina, ka lietotāju un tirgus apgūšanas pasākumus un vispārējas informēšanas darbu labāk ir veikt centralizēti, nevis lejupvērstā veidā, ko veic Komisija. Kuponu, kas ir finansiālā atbalsta veids no subsīdijas trešām personām, jauniem

tirgus dalībniekiem un maziem un vidējiem uzņēmumiem ir bijusi viena no vislabākajām darbībām. Tomēr tos ir apgrūtinājis Finanšu regulā paredzētais finanšu atbalsta maksimālais apjoms. Šā iemesla dēļ minētais maksimālais apjoms ES Kosmosa programmai būtu jāpalielina, lai ietu kopsolī ar pieaugošo tirgus pielietojuma potenciālu kosmosa nozarē.

- (19) Finansēšanas veidi un īstenošanas metodes saskaņā ar šo regulu būtu jāizvēlas, pamatojoties uz to spēju sasniegt konkrētos darbību mērķus un sasniegt rezultātus, jo īpaši ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu un sagaidāmo neatbilstības risku. Būtu arī jāapsver vienreizēju maksājumu, vienotas likmes un vienības izmaksu izmantošana, kā arī finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts Finanšu regulas 125. panta 1. punktā.
- (20) Šai programmai piemēro Regulu (ES, Euratom) Nr. [jaunā FR] ("Finanšu regula"). Tajā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumi par dotācijām, godalgām, iepirkumu, netiešu izpildi, finansiālo palīdzību, finanšu instrumentiem un budžeta garantijām.
- (21) Saskaņā ar [atsauce tiks atjaunināta pēc vajadzības saskaņā ar jaunu lēmumu par AZT: 88. pants Padomes Lēmumā.../.../ES] personām un struktūrvienībām, kas izveidotas aizjūras zemēs un teritorijās (AZT) jābūt tiesīgām saņemt finansējumu saskaņā ar Programmas noteikumiem un mērķiem un iespējamajiem režīmiem, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.
- (22) Uz šo regulu attiecas horizontālie finanšu noteikumi, kurus pieņēmis Eiropas Parlaments un Padome, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 322. pantu. Šie noteikumi ir noteikti Finanšu regulā un jo īpaši nosaka procedūru budžeta izveidei un izpildei, izmantojot dotācijas, iepirkumu, godalgas, netiešu izpildi, un nosaka finanšu dalībnieku atbildību. Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu, attiecas arī uz Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs, jo tiesiskuma ievērošana ir būtisks priekšnoteikums pareizai finanšu pārvaldībai un efektīvam ES finansējumam.
- (23) Saskaņā ar Finanšu regulu, Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2988/95¹¹, Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96¹² un Padomes Regulu (ES) 2017/1939¹³ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un — vajadzības gadījumā — administratīvus un finansiālus sodus. Konkrētāk, saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt administratīvo izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) var izmeklēt un ierosināt kriminālvajāšanu par krāpšanu un citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371¹⁴. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbjas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai,

¹¹ Padomes 1995. gada 18. decembra Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

¹² Padomes 1996. gada 11. novembra Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu interešu pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2.–5. lpp.)

¹³ Padomes 2017. gada 12. oktobra Regula (ES) 2017/1939, ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1.–71. lpp.).

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 5. jūlija Direktīva (ES) 2017/1371 par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu interešu, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

OLAF, EPPO un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas.

- (24) Trešās valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, Savienības programmās var piedalīties sadarbības ietvaros, kura izveidota saskaņā ar EEZ līgumu, kas paredz programmu īstenošanu, pieņemot lēmumu saskaņā ar minēto līgumu. Trešās valstis var piedalīties, arī pamatojoties uz citiem juridiskajiem aktiem. Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, lai atbildīgajam kredītrīkotājam, Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), Eiropas Revīzijas palātai piešķirtu vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai tie varētu pilnīgi īstenot savu attiecīgo kompetenci.
- (25) Programmas laba publiska pārvaldība prasa stingru pienākumu un uzdevumu sadali starp dažādajām iesaistītajām struktūrām, lai novērstu dublēšanos un samazinātu izmaksu pārsniegšanu un kavēšanos.
- (26) Dalībvalstis ilgu laiku ir bijušas aktīvas kosmosa jomā. Tām ir ar kosmosu saistītas sistēmas, infrastruktūras, valsts aģentūras un struktūrvienības. Tādēļ tās var dot lielu ieguldījumu Programmā, jo īpaši tās īstenošanā, un tām vajadzētu pilnībā sadarboties ar Savienību, lai veicinātu Programmas pakalpojumus un lietojumus. Komisijai būtu jāspēj piesaistīt līdzekļus, kas ir dalībvalstu rīcībā, tā varētu dalībvalstīm uzticēt nereglamentējošus uzdevumus programmas īstenošanā un izmantot viņu palīdzību. Attiecīgajām dalībvalstīm arī būtu jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai garantētu to teritorijā izveidoto uz zemes esošo staciju aizsardzību. Turklāt dalībvalstīm un Komisijai būtu jāstrādā kopā un jāsadarbojas ar attiecīgajām starptautiskajām struktūrām un regulatīvajām iestādēm, lai nodrošinātu Programmai vajadzīgo radiofrekvenču spektra pieejamību un aizsardzību, nolūkā pilnībā izstrādāt un ieviest lietotnes, kuru pamatā ir piedāvātie pakalpojumi, atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 14. marta Lēmumam Nr. 243/2012/ES, ar ko izveido radiofrekvenču spektra daudzgadu politikas programmu¹⁵.
- (27) Komisijas kā Savienības vispārējo interešu veicinātājas pienākums ir īstenot Programmu, uzņemties vispārēju atbildību un veicinātu tās izmantošanu. Lai optimizētu dažādo ieinteresēto personu resursus un kompetences, Komisijai vajadzētu būt iespējai deleģēt konkrētus uzdevumus. Turklāt Komisija ir vispiemērotākā iestāde, lai noteiktu galvenās un darbības specifikācijas, kas vajadzīgas, lai īstenotu sistēmu un attīstītu pakalpojumus.
- (28) Programmas veicināšanas misija, jo īpaši attiecībā uz drošību, ir uzticēta Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrai (“Aģentūra”), ar kuru aizstāj un nomaina Eiropas *GNSS* aģentūru, kas izveidota ar Regulu (ES) Nr. 912/2010. Tāpēc Aģentūrai būtu jāuztic konkrēti uzdevumi, kas saistīti ar drošību un Programmas veicināšanu. Jo īpaši attiecībā uz drošību un ņemot vērā tās pieredzi šajā jomā, Aģentūrai vajadzētu būt atbildīgai par drošības akreditācijas uzdevumiem attiecībā uz visām Savienības darbībām kosmosa nozarē. Turklāt tai vajadzētu veikt uzdevumus, ko Komisija tai ir piešķirusi, izmantojot vienu vai vairākus iemaksu nolīgumus, kas attiecas uz dažādiem citiem ar programmu saistītiem īpašiem uzdevumiem.
- (29) Eiropas Kosmosa aģentūra ir starptautiska organizācija ar plašu pieredzi kosmosa jomā, 2004. gadā tā noslēdza pamatnolīgumu ar Eiropas Kopienu. Tāpēc tā ir svarīgs Programmas īstenošanas partneris, ar kuru būtu jāizveido nepieciešamās attiecības. Šajā sakarā un piemērojot Finanšu regulu, ir svarīgi ar Eiropas Kosmosa aģentūru noslēgt finanšu pamatpartnerības nolīgumu, kas reglamentē visas finansiālās attiecības starp Komisiju, Aģentūru un Eiropas Kosmosa aģentūru un nodrošina to saskaņotību un atbilstību

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 14. marta Lēmums Nr. 243/2012/ES, ar ko izveido radiofrekvenču spektra daudzgadu politikas programmu (OV L 81, 21.3.2012., 7. lpp.).

Pamatnolīgumam ar Eiropas Kosmosa aģentūru, jo īpaši ar tā 5. pantu. Tomēr Eiropas Kosmosa aģentūra nav Savienības struktūra, un uz to neattiecas Savienības tiesību akti, tāpēc, lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu intereses, ir nepieciešams, ka nolīgumu noslēdz ar nosacījumu, ka Eiropas Kosmosa aģentūrā tiek ieviesti attiecīgi ekspluatācijas noteikumi. Nolīgumā būtu arī jāiekļauj visi noteikumi, kas nepieciešami, lai aizsargātu Savienības finansiālās intereses.

- (30) *SATCEN* darbība – autonoma Eiropas spēja nodrošināt produktus un pakalpojumus, kuri rodas attiecīgu kosmosa resursu un papilddatu, tostarp satelītu uzņēmumu un aerouzņēmumu, izmantošanas rezultātā, – ir būtiska, lai stiprinātu Kopējo ārpolitiku un drošības politiku. Šajā ziņā *SATCEN* palielinās sinerģiju un papildināmību ar citām Savienības darbībām, jo īpaši ar Programmu un tās komponentiem.
- (31) Lai strukturāli nostiprinātu lietotāju pārstāvību *GOVSATCOM* pārvaldībā un apkopotu lietotāju vajadzības un prasības pāri valstu un civilmilitārām robežām, attiecīgajām Savienības struktūrām, kurām ir cieši sakari ar lietotājiem (piemēram, Eiropas Aizsardzības aģentūrai, Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūrai, Eiropas Jūras drošības aģentūrai, Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūrai, Eiropas Savienības Aģentūrai tiesībaizsardzības sadarbībai, Militārās plānošanas un īstenošanas centram/Civilās plānošanas un īstenošanas centram un Ārkārtas reaģēšanas koordinācijas centram) jāveic koordinatora loma attiecībā uz konkrētām lietotāju grupām. Apkopojuma līmenī Aģentūrai un Eiropas Aizsardzības aģentūrai būtu attiecīgi jāpārstāv civilo un militāro lietotāju grupas, un tās varētu uzraudzīt operatīvo izmantošanu, pieprasījumu, atbilstību prasībām un jaunām vajadzībām un prasībām.
- (32) Ņemot vērā ar kosmosu saistīto darbību nozīmi Savienības ekonomikā un Savienības pilsoņu dzīvē un šo sistēmu un lietotņu, kuri pamatojas uz šīm sistēmām, divējādā lietojuma dabu, Programmas galvenajai prioritātei vajadzētu būt panākt un uzturēt augstu drošības līmeni, jo īpaši lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu intereses, tostarp arī attiecībā uz klasificētu un citu sensitīvu neklasificētu informāciju.
- (33) Komisijai un Augstajai pārstāvei katrai to attiecīgās kompetences jomā būtu jānodrošina Programmas drošība saskaņā ar šo regulu, un attiecīgā gadījumā ar Padomes Lēmumu 2014/496/KĀDP.
- (34) Programmas drošības pārvaldībai būtu jābalstās uz trim pamatprincipiem. Pirmkārt, ir būtiski, lai dalībvalstu plašā, unikālā pieredze drošības jautājumos būtu pēc iespējas pilnīgi ņemta vērā. Otrkārt, lai izvairītos no interešu konfliktiem un iespējamām nepilnībām, piemērojot drošības noteikumus, operatīvās funkcijas ir jānošķir no drošības akreditācijas funkcijām. Treškārt, iestāde, kas ir atbildīga par visu Programmas komponentu vai to daļas pārvaldību, arī pati vislabāk var pārvaldīt tai uzticēto uzdevumu drošību. Labai drošības pārvaldībai vajadzīga arī pienācīga uzdevumu sadale starp dažādajiem dalībniekiem. Komisija ir atbildīga par programmu, tāpēc tai būtu jānosaka katram programmas komponentam piemērojamās vispārējās drošības prasības.
- (35) Ņemot vērā Programmas unikalitāti un sarežģītību un tās saikni ar drošību, drošības akreditācija būtu jāveic, pamatojoties uz vispārāzītiem un stabiliem principiem. Līdz ar to ir nepieciešams, lai drošības akreditācijas darbības veiktu, pamatojoties uz kolektīvu atbildību par Savienības un tās dalībvalstu drošību, cenšoties panākt vienprātību un iesaistot visas drošības jomā iesaistītās personas, un lai tiktu ieviesta pastāvīga riska uzraudzība. Tehniskas drošības akreditācijas darbības obligāti jāuztic speciālistiem, kuriem ir pienācīga kvalifikācija sarežģītu sistēmu akreditācijas jomā un kuriem ir atbilstīgs drošības pielaišanas līmenis.
- (36) Lai nodrošinātu drošu informācijas apriti, būtu jāizstrādā atbilstīgi noteikumi, lai nodrošinātu drošības noteikumu līdzvērtīgumu attiecībā uz dažādiem valsts un privātiem uzņēmumiem, kā arī fiziskām personām, kas iesaistītas Programmas īstenošanā.

- (37) Galvenie Programmas mērķi ir nodrošināt tās stratēģisko autonomiju, stiprināt tās spēju rīkoties daudzās nozarēs, jo īpaši drošības jomā, un izmantot kosmosa sniegtās iespējas Savienības un tās dalībvalstu drošībai. Lai sasniegtu šos mērķus, ir vajadzīgi stingri noteikumi par to struktūru atbilstību, kas var piedalīties saskaņā ar Programmu finansētās darbībās, un kurām nepieciešama pieeja ES klasificētajai informācijai (ESKI) vai sensitīvai neklasificētai informācijai.
- (38) Aizvien lielāks skaits galveno ekonomikas nozaru, jo īpaši transports, telekomunikācijas, lauksaimniecība un enerģētika arvien biežāk izmanto satelītu navigācijas sistēmas, nemaz nerunājot par sinerģijām ar darbībām, kas saistītas ar Eiropas Savienība un tās dalībvalstu drošību un aizsardzību. Tāpēc ar pilnīgu satelītnavigācijas kontroli būtu iespējams garantēt Savienības tehnoloģisko neatkarību, tostarp ilgākā termiņā infrastruktūras aprīkojuma komponentu neatkarību, un nodrošināt tās stratēģisko autonomiju.
- (39) *Galileo* mērķis ir izveidot un ekspluatēt pirmo satelītu navigācijas un pozicionēšanas infrastruktūru, kas īpaši izstrādāta civilām vajadzībām un ko var izmantot dažādi publiskie un privātie dalībnieki Eiropā un visā pasaulē. *Galileo* darbojas neatkarīgi no citām jau esošām vai nākotnē veidojamām sistēmām, tādējādi cita starpā sekmējot Savienības stratēģisko autonomiju. Sistēmas otrā paudze būtu pakāpeniski jāizvērs līdz 2030. gadam, sākotnēji ar ierobežotu darbības spēju.
- (40) *EGNOS* programmas mērķis ir uzlabot esošo globālo navigācijas satelītu sistēmu doto, brīvi pieejamo, jo īpaši *Galileo* sistēmas emitēto signālu kvalitāti. *EGNOS* piedāvājumiem pakalpojumiem prioritāri būtu jāpārklāj dalībvalstu teritorija, kas ģeogrāfiski atrodas Eiropā, šim nolūkam aptverot arī Azoru salas, Kanāriju salas un Madeiru, ar mērķi nodrošināt minēto teritoriju pārklājumu līdz 2025. gada beigām. Ņemot vērā tehniskās iespējas un *EGNOS* sniegtos cilvēku dzīvības aizsardzības pakalpojumus, saskaņā ar starptautiskiem nolīgumiem šo pakalpojumu ģeogrāfisko pārklājumu varētu paplašināt, ietverot citus pasaules reģionus. Neskarot Regulu [2018/XXXX] [*EASA* regulu] un nepieciešamo *Galileo* pakalpojumu kvalitātes uzraudzību attiecībā uz aviācijas vajadzībām, jānorāda, ka, lai gan signālus, kurus raida *Galileo* var efektīvi izmantot, lai noteiktu gaisa kuģa atrašanās vietu, tikai tādas vietējas vai reģionālas signāla pastiprināšanas sistēmas kā *EGNOS* Eiropā var veidot gaisa satiksmes pārvaldības un aeronavigācijas pakalpojumus.
- (41) Ir svarīgi nodrošināt *Galileo* un *EGNOS* sistēmas sniegto pakalpojumu nepārtrauktību, ilgtspēju un pieejamību nākotnē. Mainīgā vidē un strauji augoša tirgus apstākļos, to izstrāde būtu jāturpina, un būtu jā sagatavo to jaunās paudzes sistēmas.
- (42) Lai maksimāli palielinātu to ieviešanu, brīvi pieejamie un augstas precizitātes *Galileo* pakalpojumi un *EGNOS* brīvi pieejamie pakalpojumi un dzīvības aizsardzības pakalpojumi būtu jāsniedz lietotājiem bez maksas.
- (43) Termiņš “komercpakalpojumi”, kas lietots Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regulā (ES) Nr. 1285/2013 par Eiropas satelītu navigācijas sistēmu ieviešanu un ekspluatāciju un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 876/2002 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 683/2008¹⁶, vairs nav piemērots, ņemot vērā šo pakalpojumu attīstību. Tā vietā būtu jānosaka divi atsevišķi pakalpojumi, proti, augstas precizitātes pakalpojumi un autentificēšanas pakalpojumi.
- (44) Lai optimizētu sniegto pakalpojumu lietošanu, *Galileo* un *EGNOS* sniegtajiem pakalpojumiem vajadzētu būt savienojamiem un savietojamiem savstarpēji un cik vien iespējams arī ar citām satelītu navigācijas sistēmām, kā arī ar konvencionālajiem radionavigācijas līdzekļiem, ja šāda

¹⁶ OVL 347, 20.12.2013., 1.-24. lpp.

savienojamība un savietojamība ir noteikta kādā starptautiskā nolīgumā, neskarot Savienības stratēģiskās autonomijas mērķi.

- (45) Ņemot vērā uz zemes esošās infrastruktūras svarīgumu *Galileo* un *EGNOS* un tās ietekmi uz drošību, šīs infrastruktūras atrašanās vietu vajadzētu noteikt Komisijai. Sistēmu uz zemes esošās infrastruktūras izvietojumā vajadzētu arī turpmāk ievērot brīvi pieejamu un pārskatāmu procedūru.
- (46) Lai maksimāli palielinātu sociāli ekonomiskos ieguvumus, ko sniedz *Galileo* un *EGNOS*, jo īpaši drošības jomā, būtu jāveicina *EGNOS* un *Galileo* sniegto pakalpojumu izmantošana citos Savienības politikas virzienos, ja tas ir pamatoti un noderīgi.
- (47) *Copernicus* būtu jānodrošina autonoma piekļuve zināšanām vides jomā un svarīgākajām Zemes novērošanas un ģeogrāfiskās informācijas pakalpojumu tehnoloģijām, tādējādi nodrošinot Savienībai neatkarību lēmumu pieņemšanā un darbībās tādās jomās kā vide, klimata pārmaiņas, civilā aizsardzība, drošība, tostarp arī digitālā ekonomika.
- (48) Programmas *Copernicus* pamatā vajadzētu būt darbībām un sasniegumiem — nodrošinot to nepārtrauktību —, kas tika veikti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 377/2014¹⁷, ar ko izveido Eiropas Zemes novērošanas un monitoringa programmu *Copernicus*, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 911/2010 par Eiropas Zemes novērošanas programmu (*GMES*) un tās sākotnējām darbībām¹⁸, ar kuru izveidoja iepriekšējo Eiropas Globālās vides un drošības novērošanas (*GMES*) programmu un noteikumus tās sākotnējo darbību īstenošanai, ņemot vērā jaunākās tendences pētniecībā, tehnoloģiju attīstību un jauninājumus, kas ietekmē Zemes novērošanas jomu, kā arī “lielo datu” analītikas attīstību un mākslīgo intelektu un saistītās stratēģijas un iniciatīvas Savienības līmenī¹⁹. Pēc iespējas lielākā mērā būtu jāizmanto dalībvalstu Eiropas Kosmosa aģentūras, EUMETSAT²⁰, kā arī citu struktūru, tostarp tirdzniecības iniciatīvu Eiropā jauda veikt novērojumus no kosmosa, tādējādi veicinot dzīvotspējīgas komerciālas kosmosa nozares attīstību Eiropā. Ja tas praktiski ir īstenojams un atbilstošs, būtu arī jāizmanto pieejamie *in situ* un papildu dati, kurus nodrošina galvenokārt dalībvalstis saskaņā ar Direktīvu 2007/2/EK²¹. Komisijai būtu jāsadarbojas ar dalībvalstīm un Eiropas Vides aģentūru, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi *Copernicus in situ* datu kopām un to izmantošanu.
- (49) *Copernicus* vajadzētu īstenot atbilstīgi mērķiem, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/98/EK par valsts sektora informācijas atkalizmantošanu, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīvu 2013/37/ES, ar ko groza Direktīvu 2003/98/EK par valsts sektora informācijas atkalizmantošanu²², it īpaši tādos jautājumos kā pārredzamība, tādu apstākļu radīšana, kas veicina pakalpojumu attīstību, un ieguldījums saimnieciskajā izaugsmei un jaunu darba vietu radīšanā Savienībā. *Copernicus* datiem un *Copernicus* informācijai vajadzētu būt pieejamiem brīvi un atklāti.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Regula (ES) Nr. 377/2014, ar ko izveido programmu *Copernicus* un atceļ Regulu (ES) Nr. 911/2010 (OV L 122, 24.4.2014, 44. lpp.).

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 22. septembra Regula (ES) Nr. 911/2010 par Eiropas Zemes novērošanas programmu (*GMES*) un tās sākotnējām darbībām (2011.–2013.) (OV L 276, 20.10.2010., 1. lpp.).

¹⁹ Paziņojums “Mākslīgais intelekts Eiropai” (COM(2018) 237 final), paziņojums „Ceļā uz vienotas datu telpas izveidi Eiropā” (COM(2018) 232 final), “Priekšlikums Padomes regulai par Eiropas Augstas veiktspējas datu kopu izveidi” (COM(2018) 8 final).

²⁰ Eiropas Meteoroloģisko satelītu izmantošanas organizācija

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 14. marta Direktīva 2007/2/EK, ar ko izveido Telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (*INSPIRE*).

²² OV L 175, 27.6.2013., 1.-8. lpp.

- (50) *Copernicus* ir uz lietotājiem orientēta programma. Tās attīstībai būtu jāseko *Copernicus* pamatlietotāju prasībām, vienlaikus arī apzinoties, ka ir parādījušās jaunas - publisku un privātu - lietotāju kopienas. *Copernicus* pamatā būtu jābūt analīzei par iespējām apmierināt mainīgās lietotāju vajadzības, tostarp tās, kas saistītas ar Savienības politikas virzienu īstenošanu un uzraudzību, tādēļ ir vajadzīga nepārtraukta, efektīva lietotāju iesaistīšanās, it īpaši attiecībā uz prasību definēšanu un apstiprināšanu.
- (51) *Copernicus* jau darbojas. Tādēļ ir svarīgi nodrošināt jau esošo infrastruktūru un pakalpojumu nepārtrauktību, vienlaikus pielāgojoties mainīgiem tirgus apstākļiem, proti, privāto dalībnieku ienākšanai kosmosa nozarē (“Jaunais kosmos”) un sabiedriski politiskajai attīstībai, attiecībā uz kuru nepieciešama ātra reaģēšana. Tas nozīmē, ka ir vajadzīga jauna *Copernicus* funkcionālā struktūra, lai labāk atspoguļotu pāreju no pirmā posma darbības pakalpojumiem uz mērķtiecīgākiem un jaunām lietotāju kopienām paredzētiem pakalpojumiem un veicināt pakārtotos tirgus ar augstāku pievienoto vērtību. Šajā nolūkā tās turpmākajā īstenošanā būtu jāizmanto pieeja, kurā atspoguļota datu vērtības ķēde, proti, datu iegūšana, datu un informācijas apstrāde, izplatīšana un izmantošana, kā arī darbības lietotāju piesaistei un ieviešanai tirgū, savukārt programmas “Apvārsnis Eiropa” plānošanas procesā tiks apzinātas pētniecības un inovācijas darbības, kurās būtu jāizmanto *Copernicus*.
- (52) Attiecībā uz datu iegūšanu, *Copernicus* darbību mērķim vajadzētu būt esošās kosmosa infrastruktūras saglabāšana un papildināšana, ilgtermiņā satelītu aizvietošanas gatavošana pēc to ekspluatācijas beigām, kā arī jaunu novērošanas sistēmu darbības uzsākšana, lai risinātu globālās klimata pārmaiņu problēmas (piem., antropogēno CO₂ un citu siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisiju monitorings). Ar *Copernicus* veiktajām darbībām būtu jāpaplašina vispārējais pārklājums polārajos reģionos, jāatbalsta vides atbilstības nodrošināšana un likumā noteiktais vides monitorings un ziņošana un novatoriskas lietotnes vides jomā (piem., kultūraugu uzraudzībai, ūdens resursu apsaimniekošanai un pastiprinātai ugunsgrēku novērošanai). To darot, *Copernicus* būtu jāpiesaista un maksimāli jāizmanto ieguldījumi, kas veikti iepriekšējā finansēšanas periodā (2014. līdz 2020. gads), vienlaicīgi izpētot jaunus darbības un uzņēmējdarbības modeļus, lai vēl vairāk papildinātu *Copernicus* jaudu. *Copernicus* vajadzētu veidot arī veiksmīgas partnerības ar dalībvalstīm, lai turpinātu attīstīt savu drošības dimensiju ar piemērotiem pārvaldības mehānismiem, nolūkā reaģēt uz mainīgajām lietotāju vajadzībām drošības jomā.
- (53) Saistībā ar datu un informācijas apstrādes funkciju, *Copernicus* būtu jānodrošina galveno *Copernicus* pakalpojumu ilgtermiņa noturība un turpmāka pilnveidošana, sniedzot informāciju, lai apmierinātu valsts sektora vajadzības un prasības, kas izriet no Savienības starptautiskajām saistībām, un pēc iespējas vairāk izmantotu komerciālas izmantošanas iespējas. Jo īpaši *Copernicus* būtu jāsniedz vietējā, valstu, Eiropas un pasaules mērogā informācija par atmosfēras stāvokli; informācija par okeānu stāvokli; informācija, kas palīdzētu veikt zemes monitoringu, sekmējot vietējās, valstu un Savienības politikas īstenošanu; informācija, kas palīdzētu pielāgoties klimata pārmaiņām un tās mazināt; ģeotelpiskā informācija, kas palīdzētu ārkārtas situāciju pārvaldībā, tostarp ar preventīvām darbībām, vidiskās atbilstības nodrošināšanu, un civilās drošības jomā, tostarp Savienības ārējās darbības atbalstam. Komisijai vajadzētu apzināt atbilstīgas līgumiskas vienošanās, kas sekmētu pakalpojumu sniegšanas ilgtspēju.
- (54) Īstenojot *Copernicus* pakalpojumus, Komisija var paļauties uz kompetentām iestādēm, attiecīgajām Savienības aģentūrām, valstu struktūru grupām vai apvienībām, vai uz jebkuru attiecīgu struktūru, kas potenciāli var pretendēt uz iemaksu nolīgumu. Izraugoties šīs iestādes, Komisijai būtu jānodrošina, ka netiek traucētas darbības un pakalpojumu sniegšana un ka saistībā ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku (KĀDP), jo īpaši Eiropas kopējo drošības un

aizsardzības politiku (KDAP) attiecīgajām struktūrām ir ātrās brīdināšanas un krīzes situāciju uzraudzīšanas iespējas no drošības viedokļa jutīgu datu aizsardzībai.

- (55) *Copernicus* pakalpojumu īstenošanai vajadzētu veicināt gan to, ka sabiedrība sāk izmantot šos pakalpojumus, jo lietotāji varētu paredzēt pakalpojumu pieejamību un attīstību, gan arī sadarbību ar dalībvalstīm un citām personām. Šim nolūkam Komisijai un tās pilnvarotajām struktūrām būtu cieši jāiesaistās ar dažādām lietotāju kopienām visā Eiropā, lai turpinātu attīstīt *Copernicus* pakalpojumu un produktu portfeli, nolūkā nodrošināt, ka tiek apmierinātas mainīgās publiskā sektora un politikas vajadzības un ka tādējādi var tikt maksimāli palielināta Zemes novērošanas datu izmantošana. Komisijai un dalībvalstīm būtu jāsadarbjas, lai izstrādātu *in situ Copernicus* komponenti un veicinātu *in situ* datu kopu integrēšanu kosmosa datu kopās modernizētiem *Copernicus* pakalpojumiem.
- (56) Dati un informācija, kas sagatavoti *Copernicus* satvarā, būtu jā dara pieejami pilnībā, atklāti un bez maksas, ievērojot atbilstīgus nosacījumus un ierobežojumus, lai veicinātu to lietošanu un kopīgošanu un lai stiprinātu Eiropas Zemes novērošanas tirgus, jo īpaši lejupējā sektorā, tādējādi veicinot izaugsmi un darbvietu izveidi Savienībā. Šādi sniegtiem datiem un informācijai būtu jā saglabā augsta līmeņa saskaņotība, nepārtrauktība, uzticamība un kvalitāte. Tas prasa plaša mēroga un lietotājam draudzīgu piekļuvi *Copernicus* datu un informācijas apstrādei un izmantošanai dažādos savlaicīguma līmeņos, attiecībā uz kuriem Komisijai būtu jāturpina piemērot integrēta pieeju gan ES, gan arī dalībvalstu līmenī un dotu iespēju tos integrēt ar citiem datu un informācijas avotiem. Dalībvalstīs *Copernicus* būtu vēl vairāk jāreklamē savi datu un informācijas piekļuves pakalpojumi (*DIAS*) un jāizveido sinerģijas ar to resursiem, lai maksimāli palielinātu un pastiprinātu *Copernicus* datu un informācijas iekļūšanu tirgū.
- (57) Komisijai būtu jāsadarbjas ar datu sniedzējiem, lai vienotos par trešo personu datu licencēšanas nosacījumiem ar mērķi veicināt to izmantošanu *Copernicus*, nodrošinot šīs regulas un piemērojamo trešo personu tiesību ievērošanu. Ņemot vērā to, ka atsevišķi *Copernicus* dati un atsevišķa *Copernicus* informācija, tostarp augstas izšķirtspējas attēli, var ietekmēt Savienības vai tās dalībvalstu drošību, pienācīgi pamatotos gadījumos varētu pieņemt pasākumus, lai novērstu riskus un apdraudējumu Savienības vai tās dalībvalstu drošībai.
- (58) Noteikumiem tiesību aktos, kas pieņemti saskaņā ar iepriekšējām regulām un kuros nav noteikts piemērošanas beigu datums, būtu jāpaliek spēkā, ja vien tie nav pretrunā ar jauno regulu. Tas jo īpaši attiecas uz Komisijas Deleģēto regulu (ES) Nr. 1159/2013, ar ko paredz licencēšanas un reģistrācijas nosacījumus *GMES* lietotājiem un nosaka kritērijus attiecībā uz piekļuves ierobežošanu *GMES* datiem un *GMES* pakalpojumu informācijai²³.
- (59) Lai veicinātu un atvieglotu Zemes novērošanas datu un tehnoloģiju izmantošanu gan vietējām iestādēm, maziem un vidējiem uzņēmumiem, zinātniekiem un pētniekiem, ar lietotāju piesaistes darbībām būtu jāveicina specializēti *Copernicus* datu izplatīšanas tīkli, aptverot valstu un reģionālas struktūras. Šajā sakarībā Komisijai un dalībvalstīm būtu jācenšas izveidot ciešāku saikni starp *Copernicus* un Savienības un valstu rīcībpolitikām, lai veicinātu pieprasījumu pēc komerciālām lietotnēm un pakalpojumiem un dotu iespēju uzņēmumiem, jo īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem un jaunuzņēmumiem, attīstīt lietotnes, kas balstās uz *Copernicus* datiem un informāciju, ar mērķi izveidot konkurētspējīgu Zemes novērošanas datu ekosistēmu Eiropā.
- (60) Starptautiskajā jomā, programmai *Copernicus* būtu jāsniedz precīza un uzticama informācija sadarbībai ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām un Savienības ārpolitikas un

²³ OVL 309, 19.11.2013., 1.-6. lpp.

attīstības sadarbības politikas atbalstam. *Copernicus* būtu jāuzskata par Eiropas devumu Zemes novērošanas sistēmu globālajam tīklam (*GEOS*), Zemes novērošanas pavadonu komitejai (*CEOS*), 1992. gada Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferencei (*UNFCCC COP*) un Sendai ietvarprogrammai katastrofu riska mazināšanai. Vajadzētu izveidot vai uzturēt pienācīgu sadarbību ar ANO un Pasaules Meteoroloģijas organizācijas attiecīgo nozaru struktūrām.

- (61) Īstenojot *Copernicus*, Komisijai vajadzības gadījumā būtu jāpaļaujas uz Eiropas starptautiskajām organizācijām, ar kurām tā jau ir izveidojusi partnerību, jo īpaši uz Eiropas Kosmosa aģentūru kosmosa resursu izstrādē un iepirkuma rīkošanā, piekļuvē datiem un specializētu misiju darbībā. Papildus minētajam Komisijai specializētu misiju veikšanā vajadzētu izmantot arī Eiropas Meteoroloģisko satelītu izmantošanas organizāciju (*EUMETSAT*), ievērojot šīs organizācijas pilnvaras un lietpratību. Pakalpojumu jomā Komisijai būtu pienācīgi jāizmanto tādu Savienības aģentūru sniegtās īpašās iespējas kā Eiropas Vides aģentūra, Eiropas Jūras drošības aģentūra, Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra, kā arī starpvaldību Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centrs un *Mercator Ocean*, jau veiktie ieguldījumi Eiropas jūras vides monitoringa pakalpojumos. Ar Augsto pārstāvi Savienības līmenī tiks meklēta visaptveroša pieeja drošības jautājumam. Komisijas Kopīgais pētniecības centrs (*JRC*) jau no paša sākuma bija aktīvi iesaistīts *GMES* iniciatīvā un ir atbalstījis *Galileo* un kosmisko laikapstākļu attīstību. Saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 377/2014 *JRC* pārvalda *Copernicus* ārkārtas situāciju pārvaldības pakalpojumu un *Copernicus* zemes monitoringa pakalpojuma globālo komponentu; tas piedalās produktu un informācijas kvalitātes un piemērotības pārbaudēs, kā arī turpmākajā attīstībā. Komisijai arī turpmāk, īstenojot *Copernicus*, būtu jāizmanto *JRC* zinātniskais un tehniskais atbalsts.
- (62) Pēc Eiropas Parlamenta un Padomes pieprasījuma ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Lēmumu 541/2014/ES, ar ko izveido kosmisko objektu novērošanas un uzraudzības atbalsta sistēmu²⁴, Savienība izveidoja atbalsta sistēmu kosmisko objektu novērošanai un uzraudzībai (*SST*). Kosmosa atkritumi ir kļuvuši par nopietnu apdraudējumu kosmosa darbību drošībai, drošumam un ilgtspējai. Tāpēc *SST* ir būtiska nozīme, lai saglabātu programmas sastāvdaļu nepārtrauktību un to ieguldījumu Savienības politikas jomās. Mēģinot novērst kosmosa atkritumu daudzuma palielināšanos, *SST* palīdz nodrošināt ilgtspējīgu un garantētu piekļuvi kosmosam un tā izmantošanai, kas ir visu kopējais labums.
- (63) *SST* vajadzētu turpināt attīstīt *SST* sniegumu un autonomiju. Šajā nolūkā vajadzētu izveidot autonomu Eiropas kosmisko objektu katalogu, pamatojoties uz *SST* sensoru tīklu datiem. *SST* arī būtu jāturpina atbalstīt *SST* pakalpojumu ekspluatāciju un piegādi. *SST* ir uz lietotājiem vērsta sistēma, tāpēc ir nepieciešams ieviest atbilstošus mehānismus nolūkā apkopot lietotāju prasības, tostarp attiecībā uz drošību.
- (64) *SST* pakalpojumu piegāde būtu jābalsta uz Savienības un dalībvalstu sadarbību, un tai būtu jāizmanto valstu, tostarp Eiropas Kosmosa aģentūras vai Savienības, izstrādātās esošās un turpmākās zināšanas un resursi. Būtu jānodrošina iespēja sniegt finansiālu atbalstu jaunu *SST* sensoru izveidei. Apzinoties *SST* sensitīvo raksturu, kontrolei pār valstu sensoriem un to ekspluatāciju, apkopi un atjaunošanu un datu apstrādi, kuras rezultātā tiek sniegti *SST* pakalpojumi, būtu jāpaliek iesaistīto dalībvalstu pārziņā.
- (65) Dalībvalstīm ar attiecīgajām īpašumtiesībām vai pieeju *SST* spējām vajadzētu būt iespējai piedalīties *SST* pakalpojumu sniegšanā. Dalībvalstis, kas iesaistītas saskaņā ar Lēmumu 541/2014/ES izveidotajā *SST* konsorciā, būtu jāuzskata par šiem kritērijiem atbilstošām. Šīm dalībvalstīm būtu jāiesniedz priekšlikums un jāpierāda atbilstība citiem elementiem, kas

²⁴ OV L 158, 27.5.2014., 227. lpp.

attiecas uz operatīvo izveidi. Ja nav saņemts neviens priekšlikums, šīm dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai iesniegt piedāvājumus, kas attiecas uz konkrētu orbītas režīmu, piemēram, attiecīgi uz zemās Zemes orbītas (*LEO*), vidējās Zemes orbītas (*MEO*) un ģeostacionāro orbītas (*GEO*) režīmu. Jāizstrādā attiecīgi noteikumi par iesaistīto dalībvalstu atlasīšanu un organizēšanu.

- (66) Kad *SST* būs izveidota, tai būtu jāievēro principi par darbību papildināmību un uz lietotājiem vērstu, augstas kvalitātes *SST* pakalpojumu nepārtrauktību, un tai vajadzētu pamatoties uz labāko pieredzi. *SST* tādēļ vajadzētu izvairīties no nevajadzīgas dublēšanās. Lai nodrošinātu *SST* pakalpojumu nepārtrauktību un kvalitāti, būtu stingri jāierobežo jebkuri lieki resursi. Ekspertu grupu darbībai būtu jāpalīdz izvairīties no šīs nevajadzīgas dublēšanās.
- (67) Lai kosmosā veiktām darbībām nodrošinātu drošumu, drošību un ilgtspēju, *SST* turklāt būtu jāpapildina tādi esošie riska mazināšanas pasākumi kā ANO Kosmosa mierīgas izmantošanas jautājumu komitejas pamatnostādnes kosmisko atkritumu mazināšanai (*COPUOS*) un pamatnostādnes par kosmosā veiktu darbību ilgtermiņa ilgtspējību. Lai mazinātu sadursmju risku, *SST* būtu arī jācenšas panākt sinerģiju ar iniciatīvām attiecībā uz aktīviem kosmosa atkritumu savākšanas un pasivēšanas pasākumiem. *SST* būtu jāpalīdz nodrošināt miermīlīgu kosmosa izmantošanu un izpēti. Kosmosa darbību pieaugums var ietekmēt starptautiskās iniciatīvas kosmosa satiksmes pārvaldības jomā. Savienībai būtu jāuzrauga minētās norises un varētu ņemt tās vērā saistībā ar pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas termiņa vidusposma pārskatīšanu.
- (68) Saistībā ar *SST*, kosmiskajiem laikapstākļiem un *NEO* būtu jāņem vērā sadarbība ar starptautiskajiem partneriem, jo īpaši ar Amerikas Savienotajām Valstīm, starptautiskām organizācijām un citām trešām personām, jo īpaši ar mērķi izvairīties no sadursmēm kosmosā, novērst kosmosa atkritumu daudzuma palielināšanos un palielināt gatavību reaģēt uz galēju kosmosa laikapstākļu un Zemei tuvu kosmisko objektu sekām.
- (69) Padomes Drošības komiteja ir ieteikusi izveidot riska pārvaldības struktūru, lai nodrošinātu, ka, īstenojot Lēmumu Nr. 541/2014/ES, datu drošības jautājumiem tiek pievērsta pienācīga vērība. Šim nolūkam un ņemot vērā jau paveikto darbu, iesaistītajām dalībvalstīm būtu jāizveido atbilstošas riska pārvaldības struktūras un procedūras.
- (70) Ekstremāli kosmiskie laikapstākļi var apdraudēt iedzīvotāju drošību un traucēt kosmosa un zemes infrastruktūru darbību. Tāpēc programmas ietvaros būtu jāizveido funkcija, kuras mērķis ir novērtēt kosmisko laikapstākļu risku un attiecīgās lietotāju vajadzības, palielinot informētību par kosmiskajiem laikapstākļiem, nodrošinot uz lietotāju orientētu kosmisko laikapstākļu pakalpojumu piegādi un uzlabojot dalībvalstu spējas izstrādāt kosmisko laikapstākļu dienestu. Komisijai būtu jānosaka prioritātes nozarēs, kurām tiks sniegti kosmisko laikapstākļu darbības pakalpojumi, ņemot vērā lietotāju vajadzības, riskus un tehnoloģisko gatavību. Ilgtermiņā var pievērsties vajadzībām citās nozarēs. Pakalpojumu sniegšanai Savienības līmenī saskaņā ar lietotāju vajadzībām būs vajadzīga mērķtiecīga, saskaņotas un nepārtrauktas pētniecības un izstrādes darbības kosmisko laikapstākļu pakalpojumu attīstības atbalstam. Kosmisko laikapstākļu piegādes pakalpojumiem, būtu jābalstās uz valstu un Savienības esošo jaudu un jānodrošina plaša dalībvalstu līdzdalība un privātā sektora iesaistīšana.
- (71) Komisijas Baltajā grāmatā par Eiropas nākotni²⁵, Romas 27 ES dalībvalstu valstu un valdību vadītāju deklarācijā²⁶, un vairākās Eiropas Parlamenta rezolūcijās ir atgādināts, ka ES ir būtiska loma, lai nodrošinātu drošu un noturīgu Eiropu, kas spēj risināt tādas problēmas kā reģionālie konflikti, terorisms, kiberdraudi, un pieaugošais migrācijas spiediens. Droša un garantēta

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/white_paper_on_the_future_of_europe_en.pdf

²⁶ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/146072.pdf

piekļuve satelītsakariem ir neaizstājams instruments dalībnieku drošībai, un šā svarīgā drošības resursa apvienošana un koplietošana Savienības līmenī nostiprina Savienību, kas aizsargā savus pilsoņus.

- (72) Eiropadome 2013. gada 19.-20. decembra²⁷ sanāksmē pieņemtajos secinājumos satelītsakaru jomā pauda gandarījumu par veiktajiem sagatavošanas darbiem valdības līmeņa satelītsakaru nākamajai paaudzei (*GOVSATCOM*), cieši sadarbojoties dalībvalstīm, Komisijai un Eiropas Kosmosa aģentūrai. *GOVSATCOM* ir arī atzīta par vienu no elementiem 2016. gada jūnija Globālajā Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā. *GOVSATCOM* būtu jāsniedz ieguldījums ES atbildes pasākumos uz hibrīddraudiem, jāsniedz atbalsts ES jūras drošības stratēģijai un ES Arktikas politikai.
- (73) *GOVSATCOM* ir uz lietotāju orientēta programma ar spēcīgu drošības dimensiju. Izmantošanas gadījumus var analizēt trīs galvenajos atzaros: krīzes pārvaldība, kas var ietvert civilās un militārās kopējās drošības un aizsardzības politikas misijas un operācijas, dabas un cilvēka izraisītas katastrofas, humanitārās krīzes un ārkārtas situācijas jūrā; uzraudzība, kas var ietvert robežuzraudzību, pierobežu uzraudzību, jūras robežu uzraudzību, jūras uzraudzību, nelikumīgas tirdzniecības uzraudzību; un svarīgākās infrastruktūras, kas var ietvert diplomātisko tīklu, policijas sakarus, kritiskās infrastruktūras (piemēram, enerģētika, transports, ūdens barjeras) un kosmosa infrastruktūras.
- (74) Satelītsakari ir resurss, ko ierobežo satelītu resursi, frekvence un ģeogrāfiskais tvērums. Tādēļ, lai *GOVSATCOM* būtu rentabla un varētu izmantot apjomradītus ietaupījumus, tai ir jāuzlabo atbilstība starp pilnvaroto lietotāju pieprasījumu pēc *GOVSATCOM* un *GOVSATCOM* veikto piegādi saskaņā ar satelītu kapacitātes un pakalpojumu līgumiem. Tā kā gan pieprasījums, gan piegādes potenciāls ar laiku mainās, ir vajadzīga pastāvīga uzraudzība un elastība, lai koriģētu *GOVSATCOM* pakalpojumus. Apjomradītus ietaupījumus var panākt tikai pietiekami lielai rezerves jaudai un pakalpojumiem, un lietotāju bāzei.
- (75) Darbības prasības tiks atvasinātas, pamatojoties uz lietošanas gadījumu analīzi. Pakalpojumu portfelis būtu jāizstrādā, ņemot vērā šīs darbības prasības saistībā ar drošības prasībām. Ar pakalpojumu portfeli būtu jāveido piemērojamais atsauces līmenis *GOVSATCOM* sniegtajiem pakalpojumiem. Lai saglabātu labāko iespējamo līdzsvaru starp pieprasījumu un sniegtajiem pakalpojumiem, *GOVSATCOM* pakalpojumu portfelis būtu regulāri jāatjaunina.
- (76) Pirmajā *GOVSATCOM* posmā (aptuveni līdz 2025. gadam) tiks izmantota pašreizējā privātā sektora dalībnieku un dalībvalstu jauda. Šajā pirmajā posmā, pakalpojumus ieviešot, tiks izmantota pakāpeniska pieeja, pirmkārt lietotājiem Savienībā. Ja pirmajā posmā, veicot detalizētu analīzi par nākotnes piedāvājumu un pieprasījumu, atklājas, ka šī pieeja nav pietiekama, lai segtu augošo pieprasījumu, var tikt pieņemts lēmums pāriet uz otro posmu un izstrādāt papildu kosmosa infrastruktūru vai jaudu ar vienu vai vairākām publiskā un privātā sektora partnerībām, piemēram, ar Savienības satelītu operatoriem.
- (77) Lai optimizētu pieejamo satelītsakaru resursus, lai garantētu piekļuvi neparedzamās situācijās, piemēram, dabas katastrofu laikā, un lai nodrošinātu darbības efektivitāti un īsu atbildes reakciju, ir nepieciešams viens vai divi *GOVSATCOM* centri. Zemes segments būtu jāveido, pamatojoties uz darbības un drošības prasībām. Lai mazinātu riskus, tas var sastāvēt no vairākiem fiziskiem objektiem. Var būt nepieciešami papildu zemes segmentu elementi, piemēram, enkurstacijas.

²⁷ EUCO 217/13

- (78) Satelītsakaru lietotājiem to lietošanas iekārtās ārkārtīgi svarīga ir ekspluatācijas saskarne. ES *GOVSATCOM* pieeja ļauj vairumam lietotāju turpināt izmantot savas esošās lietošanas iekārtas *GOVSATCOM* pakalpojumiem, ciktāl tie izmanto Savienības tehnoloģijas.
- (79) Ekspluatācijas efektivitātes interesēs lietotāji ir norādījuši, ka ir svarīga lietotāju aprīkojuma savietojamība un lietotāju iekārtas, kurās var izmantot dažādas satelītu sistēmas. Šajā jomā var būt nepieciešama pētniecība un izstrāde.
- (80) Īstenošanas līmenī uzdevumi un pienākumi būtu jāsadala starp specializētām struktūrām, piemēram, Eiropas Aizsardzības aģentūru, EĀDD, Eiropas Kosmosa aģentūru, Aģentūru un citām Savienības aģentūrām tādā veidā, lai nodrošinātu, ka tās atbilst to galvenajai lomai, jo īpaši ar lietotājiem saistītos aspektos.
- (81) Kompetentajai *GOVSATCOM* iestādei ir nozīmīga loma, lai uzraudzītu to, ka lietotāji, un citas valsts struktūras, kurām ir loma *GOVSATCOM*, atbilst koplietošanas un prioretizēšanas noteikumiem un drošības procedūrām, kā noteikts drošības prasībās. Dalībvalstij, kura nav izraudzījusi kompetento *GOVSATCOM* iestādi, jebkurā gadījumā būtu jānorāda kontaktpunkts, lai risinātu jautājumus saistībā ar jebkādiem atklātiem *GOVSATCOM* darbības traucējumiem.
- (82) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, īstenošanas pilnvaras attiecībā uz *GOVSATCOM* sniegto pakalpojumu ekspluatācijas prasībām būtu jāpiešķir Komisijai. Tas dos iespēju Komisijai noteikt tehniskās specifikācijas izmantošanas gadījumiem, kas saistīti ar krīzes pārvaldību, uzraudzību un svarīgāko infrastruktūru pārvaldību, tostarp diplomātisko sakaru tīkliem. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011.
- (83) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz *GOVSATCOM* sniegto pakalpojumu pakalpojumu portfeli. Tas dos iespēju Komisijai definēt raksturīgās pazīmes, tostarp ģeogrāfisko tvērumu, biežumu, kā arī tādu lietotāja ierīču izstrādi, joslas platuma, un drošības elementi. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011.
- (84) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz *GOVSATCOM* apvienoto satelītu komunikācijas spēju koplietošanas un prioretizēšanas noteikumiem. Tas dos iespēju Komisijai ņemt vērā darbības un drošības prasības un riska analīzi, un *GOVSATCOM* dalībnieku paredzamo pieprasījumu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011 .
- (85) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz *GOVSATCOM* “virszemes” infrastruktūras atrašanās vietu. Tas dos iespēju Komisijai, izvēloties šādu atrašanās vietu, ņemt vērā darbības un drošības prasības. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011.
- (86) Šai programmai paredzētajai infrastruktūrai var būt vajadzīgi papildu pētījumi un inovācijas, kuras var atbalstīt ar programmu “Apvārsnis Eiropa”, lai panāktu saskanību ar Eiropas Kosmosa aģentūras darbībām šajā jomā. Sinerģijām ar programmu „Apvārsnis Eiropa” būtu jānodrošina, ka kosmosa nozares pētniecības un inovācijas vajadzības tiek apzinātas un noteiktas kā stratēģiskās pētniecības un inovācijas plānošanas daļa. Kosmosa dati un pakalpojumi, ko Eiropas Kosmosa programma dara pieejamus kā sabiedrisko labumu, tiks izmantoti, lai, izmantojot pētniecību un inovāciju, izstrādātu izrāviena risinājumus, tostarp programmā “Apvārsnis Eiropa”, jo īpaši ilgtspējīgu pārtikas un dabas resursu, klimata pārmaiņu uzraudzības, viedu pilsētu, automatizētu transportlīdzekļu, drošības un katastrofu pārvaldības jomā. “Apvārsnis Eiropa” stratēģiskās plānošanas procesā tiks apzinātas pētniecības un inovācijas darbības, kurām būtu jāizmanto tādas Savienībai piederošas

infrastruktūras kā *Galileo*, *EGNOS* un *Copernicus*. Pētniecības infrastruktūras, jo īpaši *in situ* novērošanas tīkli būs *in situ* novērošanas infrastruktūras būtiski elementi, kas nodrošinās *Copernicus* pakalpojumus.

- (87) Ar Regulu (ES) Nr. 912/2010 ir izveidota Savienības aģentūra, kuras nosaukums ir Eiropas GNSS aģentūra, lai pārvaldītu konkrētus aspektus attiecībā uz *Galileo* un *EGNOS* satelītu navigācijas programmām. Šajā regulā jo īpaši paredzēts, ka Eiropas GNSS aģentūrai tiks uzticēti jauni uzdevumi, ne tikai attiecībā uz *Galileo* un *EGNOS*, bet arī uz citiem Programmas komponentiem, jo īpaši uz drošības akreditāciju. Eiropas GNSS aģentūras nosaukums, pienākumi un organizatoriskie aspekti tāpēc ir attiecīgi jāpielāgo.
- (88) Ņemot vērā tās paplašināto darbības jomu, kas vairs nebūs ierobežota tikai ar *Galileo* un *EGNOS*, Eiropas GNSS aģentūru turpmāk vajadzētu mainīt. Tomēr Eiropas GNSS aģentūras darbības nepārtrauktība, tostarp attiecībā uz tiesībām un pienākumiem, personālu un visu pieņemto lēmumu spēkā esamību, būtu jānodrošina Aģentūrai.
- (89) Ņemot vērā Aģentūras pilnvaras un Komisijas lomu Programmas īstenošanā, ir lietderīgi paredzēt, ka dažus no lēmumiem, ko pieņem Administratīvā padome, nevajadzētu pieņemt bez Komisijas pārstāvju labvēlīga balsojuma.
- (90) Neskarot Komisijai piešķirtās pilnvaras, Administratīvā padome, Drošības akreditācijas padome un izpilddirektors, veicot savus pienākumus, ir pilnīgi neatkarīgi un rīkojas sabiedrības interesēs.
- (91) Ir iespējams un pat ticams, ka dažu Programmas komponentu pamatā būs sensitīvu vai ar aizsardzību saistītu valsts infrastruktūru izmantošana. Šajā gadījumā valsts drošības apsvērumu dēļ ir nepieciešams noteikt, ka Administratīvās valdes un Drošības akreditācijas padomes sanāsmēs var piedalīties tikai to dalībvalstu pārstāvji, kam ir šādas infrastruktūras.
- (92) Lai veicinātu pēc iespējas plašāku Programmas piedāvāto pakalpojumu izmantošanu, būtu lietderīgi uzsvērt, ka datus, informāciju un pakalpojumus sniedz bez garantijas.
- (93) Jāaplicina, ka Komisija dažu savu neregulatīvo uzdevumu veikšanai vajadzības gadījumā un ciktāl tas nepieciešams var vērsties pēc tehniskas palīdzības pie konkrētām ārējām struktūrām. Arī citas Programmas publiskajā pārvaldībā iesaistītās struktūras var saņemt tādu pašu tehnisko palīdzību, veicot uzdevumus, kuri tām uzdoti saskaņā ar šo regulu.
- (94) Saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu 22. un 23. punktu šo Programmu ir nepieciešams izvērtēt, pamatojoties uz informāciju, kas ievākta, izpildot noteiktas uzraudzības prasības, vienlaikus neradot pārmērīgu regulējumu un administratīvo slogu, jo īpaši dalībvalstīm. Šajās prasībās vajadzības gadījumā var iekļaut izmērāmus rādītājus, ko izmantot, izvērtējot Programmas ietekmi.
- (95) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011.
- (96) Labai publiskai pārvaldībai ir vajadzīga vienāda Programmas vadība, ātrāka lēmumu pieņemšana un vienlīdzīga piekļuve informācijai, tāpēc pārstāvjiem no struktūrām, kam uzticēti ar šo programmu saistīti uzdevumi, vajadzētu būt iespējai kā novērotājiem piedalīties saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011 izveidotās komitejas darbā. Šim pašam nolūkam tādu trešo valstu un starptautisko organizāciju pārstāvjiem, kuras ar Savienību noslēgušas starptautisku nolīgumu, vajadzētu būt iespējai piedalīties komitejā, ievērojot drošības prasības un kā paredzēts šāda nolīguma noteikumos. Pārstāvji no struktūrām, kurām uzticēti ar programmu saistīti uzdevumi, no trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām nav tiesīgi piedalīties komitejas balsošanā.

- (97) Lai nodrošinātu Programmas panāktā progresa efektīvu novērtēšanu tās mērķu sasniegšanā, pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar 290. pantu Līgumā par Eiropas Savienības darbību būtu jādeleģē Komisijai attiecībā uz grozījumiem X pielikumā, vajadzības gadījumā pārskatot vai papildinot rādītājus un papildinot šo regulu ar noteikumiem par uzraudzības un novērtēšanas sistēmas izveidi. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (98) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo tas pārsniedz ikvienas atsevišķas dalībvalsts finansiālās un tehniskās iespējas, un to, ka šo programmu mēroga un ietekmes dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

I SADAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo regulu izveido Savienības kosmosa programmu ("Programma"). Regulā ir izklāstīti Programmas mērķi, budžets laikposmam no 2021. gada līdz 2027. gadam, Savienības finansējuma formas un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi, kā arī Programmas īstenošanas noteikumi.
2. Ar šo regulu izveido Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru ("Aģentūra"), kas aizstāj un nomaina Eiropas GNSS aģentūru, kura izveidota ar Regulu (ES) Nr. 912/2010, un paredz Aģentūras darbības noteikumus.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (1) "kosmosa kuģis" ir jebkurš kosmiskais objekts, kas kalpo konkrētam nolūkam, tostarp aktīvi mākslīgie pavadoņi (satelīti) un palaišanas iekārtu pēdējās pakāpes;
- (2) "kosmisko laikapstākļu notikumi" ir dabiskas izcelsmes pārmaiņas kosmosa vidē starp Sauli un Zemi, tostarp Saules uzliesmojumi, Saules lādēto daļiņu plūsma, Saules vējš un koronālās masas izvirdumi, kas var izraisīt Saules vētras (geomagnētiskās vētras, Saules radiācijas vētras un jonosfēras traucējumi), kuras var ietekmēt Zemi;
- (3) "Zemei tuvie objekti" ir dabīgi objekti Saules sistēmā, kuri var ietekmēt Zemi;
- (4) "kosmiskais objekts" ir jebkurš cilvēka radīts priekšmets atklātā kosmosā;

- (5) “kosmosa situācijas apzināšanās” (“SSA”) ir holistiska pieeja galvenajiem apdraudējumiem kosmosā, kas ietver sadursmes starp satelītiem un kosmiskajiem atkritumiem, kosmisko laikapstākļu parādības un Zemei tuvos objektus;
- (6) “finansējuma apvienošanas darbība” ir ES budžeta atbalstītas darbības, tostarp Finanšu regulas 2. panta 6. punktā minētā finansējuma apvienošanas mehānisma ietvaros, kuras apvieno no ES budžeta finansēta neatmaksājamā atbalsta formas un/vai finanšu instrumentus ar atmaksājama atbalsta formām no attīstības vai citām publisko finanšu iestādēm, kā arī komerciālām finanšu iestādēm un ieguldītājiem;
- (7) “tiesību subjekts” ir jebkura fiziska persona vai juridiska persona, kas izveidota saskaņā ar valsts, Savienības vai starptautiskajiem tiesību aktiem un kas minētajos aktos par tādu ir atzīta, un kam ir juridiskās personas statuss, un kas, rīkodamās savā vārdā, var īstenot tiesības, un kam var būt saistoši pienākumi, vai jebkurš subjekts bez juridiskas personas statusa saskaņā ar Finanšu regulas 197. panta 2. punkta c) apakšpunktu;
- (8) “trešā valsts” ir valsts, kas nav Savienības dalībvalsts;
- (9) “SST informācija” ir apstrādāti SST dati, kuri ir viegli saprotami to saņēmējam;
- (10) “SST dati” ir SST sensoru iegūti kosmisko objektu fizikālie parametri vai kosmisko objektu orbītas parametri, kas aprēķināti, izmantojot ar SST sensoriem veiktus novērojumus kosmisko objektu novērošanas un uzraudzības (“SST”) komponenta satvarā;
- (11) “atpakaļlīnija” ir gaisa kuģu globālās novērošanas pakalpojumam palīdzīgs pakalpojums; novērošanu definējusi Starptautiskā Civilās aviācijas organizācija;
- (12) “Copernicus Sentinel” ir specializēti Copernicus satelīti, kosmosa kuģi vai kosmosa kuģu derīgā krava Zemes novērošanai no kosmosa;
- (13) “Copernicus dati” ir Copernicus Sentinel sniegtie dati, tostarp to metadati;
- (14) “Copernicus trešās personas dati” ir dati, kas licencēti izmantošanai Copernicus, bet iegūti no citiem avotiem, nevis no Copernicus Sentinel;
- (15) “Copernicus in situ dati” ir novērojumu dati no sensoriem, kuri atrodas uz zemes, jūrā vai gaisā, kā arī atsauces dati un palīgdati, kas licencēti vai nodrošināti izmantošanai Copernicus;
- (16) “Copernicus informācija” ir informācija, ko Copernicus pakalpojumi ģenerē pēc datu apstrādes vai modelēšanas, tostarp to metadati;
- (17) “fiduciārs subjekts” ir tiesību subjekts, kas ir neatkarīgs no Komisijas vai trešās personas un saņem datus no Komisijas vai minētās trešās personas minēto datu drošas uzglabāšanas un apstrādes nolūkā;
- (18) “kosmiskie atkritumi” ir jebkurš Zemes orbītā esošs vai Zemes atmosfērā atkalienākošs kosmiskais objekts, tostarp kosmosa kuģis vai tā fragmenti vai sastāvdaļas, kas vairs nedarbojas vai nekalpo konkrētam nolūkam, tostarp raķešu vai mākslīgo pavadoņu (satelītu) daļas vai neaktīvi mākslīgie pavadoņi (satelīti);
- (19) “SST sensors” ir ierīce vai ierīču apvienojums, uz zemes vai kosmosā esoši radari, lāzeri un teleskopi, kas spēj mērīt fizikālus parametrus saistībā ar kosmiskajiem objektiem, piemēram, to lielumu, atrašanās vietu un ātrumu;
- (20) “GOVSATCOM lietotājs” ir Savienības vai dalībvalsts publiska iestāde, struktūra, kurai uzticēta valsts varas īstenošana, vai fiziska vai juridiska persona, kura pienācīgi pilnvarota un kurai uzticēti uzdevumi, kas saistīti ar drošībai būtisku misiju, operāciju un infrastruktūras uzraudzību un pārvaldību;

- (21) “GOVSATCOM izmantošanas gadījums” ir darbības scenārijs konkrētā vidē, kurā GOVSATCOM lietotājiem vajadzīgi GOVSATCOM pakalpojumi;
- (22) “sensitīva neklasificēta informācija” ir neklasificēta informācija, kas Komisijai ir jāaizsargā līgumos vai to īstenošanai pieņemtajos aktos noteikto tiesisko pienākumu ietvaros un/vai informācijas sensitivitātes dēļ;
- (23) “Copernicus lietotāji” ir:
“Copernicus pamatlietotāji” ir lietotāji, kas gūst labumu no Copernicus datiem un Copernicus informācijas un kam ir papildu loma Copernicus attīstības virzīšanā; pamatlietotāju vidū ir Savienības iestādes un struktūras un Eiropas valsts vai reģionālās publiskā sektora struktūras, kurām uzticēts veikt valsts pārvaldes uzdevumus, kas saistīti ar vides, civilās aizsardzības, drošuma vai drošības politikas noteikšanu, īstenošanu, izpildes nodrošināšanu vai uzraudzību;
“citi Copernicus lietotāji” ir lietotāji, kas gūst labumu no Copernicus datiem un Copernicus informācijas, un tie jo īpaši ir pētniecības un izglītības organizācijas, komerciālas un privātas struktūras, labdarības organizācijas, nevalstiskās organizācijas un starptautiskās organizācijas.

3. pants

Programmas komponenti

Programmai ir šādi komponenti:

- (a) autonoma civila globāla navigācijas satelītu sistēma (GNSS), kas ir civilā kontrolē un ko veido satelītu konstelācija, centri un globāls staciju tīkls uz zemes, un kas piedāvā pozicionēšanas, navigācijas un laika mērīšanas pakalpojumus, un kurā pilnībā integrētas drošības vajadzības un prasības (“Galileo”);
- (b) reģionāla satelītnavigācijas sistēma, ko veido centri un stacijas uz zemes un vairāki ģeosinhronos satelītos uzstādīti retranslatori un kas pastiprina un koriģē brīvi pieejamos signālus, kurus izstaro Galileo un citas GNSS, cita starpā gaisa satiksmes pārvaldības un aeronavigācijas pakalpojumu vajadzībām (“Eiropas Ģeostacionārās navigācijas pārklājuma dienests” jeb “EGNOS”);
- (c) autonoma, uz lietotāju orientēta Zemes novērošanas sistēma, kas ir civilā kontrolē un piedāvā ģeotelpiskās informācijas datus un pakalpojumus un ko veido satelīti, zemes infrastruktūra, datu un informācijas apstrādes iekārtas un sadales infrastruktūra, un kurā pilnībā integrētas drošības vajadzības un prasības (“Copernicus”);
- (d) kosmisko objektu novērošanas un uzraudzības sistēma, kuras mērķis ir uzlabot, pārvaldīt un sniegt datus, informāciju un pakalpojumus, kas saistīti ar orbītā ap Zemi esošu aktīvu un neaktīvu kosmosa kuģu, nomestu palaišanas iekārtu pakāpju, kosmosa atkritumu un atkritumu fragmentu novērošanu un uzraudzību un ko papildina novērojumu parametri, kuri saistīti ar kosmisko laikapstākļu notikumiem un Zemei tuvu objektu (“NEO”) tuvošanās Zemei riska uzraudzību (“SST”);
- (e) valdības satelītsakaru dienests, kas ļauj sniegt satelītsakaru pakalpojumus Savienības un dalībvalstu iestādēm, kuras pārvalda drošībai būtiskas misijas un infrastruktūru (“GOVSATCOM”).

Turklāt Programma ietver pasākumus, ar ko Programmai nodrošina efektīvu piekļuvi kosmosam un veicina inovatīvu kosmosa nozari.

4. pants

Mērķi

1. Programmai ir šādi vispārīgie mērķi:
 - (a) nepārtraukti un, ja iespējams, globālā līmenī sniegt ļoti kvalitatīvus, aktuālus un attiecīgā gadījumā drošus ar kosmosu saistītus datus, informāciju un pakalpojumus vai veicināt to sniegšanu atbilstīgi pašreizējām un turpmākām vajadzībām un Savienības politiskajām prioritātēm, tostarp saistībā ar klimata pārmaiņām un drošību un aizsardzību;
 - (b) maksimāli palielināt sociālekonomiskos ieguvumus, tostarp sekmējot Programmas komponentu sniegto datu, informācijas un pakalpojumu pēc iespējas plašāku izmantošanu;
 - (c) stiprināt Savienības un tās dalībvalstu drošību, rīcības brīvību un stratēģisko autonomiju, jo īpaši attiecībā uz tehnoloģijām un uz pierādījumiem balstītu lēmumu pieņemšanu;
 - (d) sekmēt Savienības kā kosmosa nozares vadošā spēka lomu starptautiskajā arēnā un stiprināt tās devumu globālu problēmu risināšanā un globāla mēroga iniciatīvu atbalstīšanā, tostarp attiecībā uz klimata pārmaiņām un ilgtspējīgu attīstību.
2. Programmai ir šādi īpašie mērķi:
 - (a) *Galileo* un *EGNOS* mērķis: sniegt modernus un attiecīgā gadījumā drošus pozicionēšanas, navigācijas un laika sinhronizācijas pakalpojumus;
 - (b) *Copernicus* mērķis: ilgtermiņā sniegt precīzus un uzticamus Zemes novērošanas datus un informāciju, atbalstīt Savienības un tās dalībvalstu rīcībpolitikas īstenošanu un uzraudzību tādās jomās kā vide, klimata pārmaiņas, lauksaimniecība un lauku attīstība, civilā aizsardzība, drošums un drošība, kā arī digitālā ekonomika;
 - (c) kosmosa situācijas apzināšanās (“*SSA*”) mērķis: uzlabot *SST* spējas novērot, uzraudzīt un identificēt kosmiskos objektus, novērot kosmiskos laikapstākļus un kartēt un tīklot dalībvalstu jaudas *NEO* jomā;
 - (d) *GOVSATCOM* mērķis: nodrošināt uzticamu, drošu un rentablu satelītsakaru pakalpojumu pieejamību ilgtermiņā;
 - (e) ja nepieciešams Programmas vajadzībām, veicināt autonomu, drošu un rentablu spēju pieklūt kosmosam;
 - (f) atbalstīt un stiprināt konkurētspēju, uzņēmējdarbības garu, prasmes un inovācijas spēju, kas piemīt Savienības juridiskajām un fiziskajām personām, kuras darbojas vai vēlas darboties šajā nozarē, īpašu uzmanību pievēršot mazo un vidējo uzņēmumu un jaunuzņēmumu stāvoklim un vajadzībām.

5. pants

Pieklūve kosmosam

Programma atbalsta:

- (a) palaišanas pakalpojumu sniegšanu Programmas vajadzībām;
- (b) izstrādes pasākumus, kas saistīti ar autonomu, uzticamu un rentablu pieklūvi kosmosam;
- (c) ja nepieciešams Programmas vajadzībām, ar kosmosu saistītās zemes infrastruktūras pielāgošanu.

6. pants

Darbības inovācijas atbalstam Savienības kosmosa nozarē

Programma atbalsta:

- (a) inovācijas darbības, kas ļauj visoptimālāk izmantot kosmosa tehnoloģijas, infrastruktūru vai pakalpojumus;
- (b) ar kosmosu saistītu inovācijas partnerību izveidi nolūkā izstrādāt inovatīvus produktus vai pakalpojumus un pēc tam tos iegādāties;
- (c) uzņēmējdarbību no sākumposma līdz paplašināšanai saskaņā ar 21. pantu un citus finansējuma pieejamības noteikumus, kā minēts 18. pantā un III sadaļas I nodaļā;
- (d) uzņēmumu sadarbību kosmosa nozares centru veidā, kas reģionālā un valsts līmenī apvieno kosmosa un digitālās nozares dalībniekus, kā arī lietotājus un palīdz iedzīvotājiem un uzņēmumiem sekmēt uzņēmējdarbības gara un prasmju veidošanos;
- (e) izglītības un apmācības darbības;
- (f) piekļuvi apstrādes un testēšanas iekārtām;
- (g) sertifikācijas un standartizācijas darbības.

7. pants

Programmas asociētās trešās valstis un starptautiskās organizācijas

1. Programmas komponenti, izņemot *SST* un *GOVSATCOM*, ir pieejami šādām trešām valstīm:
 - (a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) locekles, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, – saskaņā ar nosacījumiem, kuri noteikti EEZ nolīgumā;
 - (b) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis – saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu līdzdalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šīm valstīm;
 - (c) valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, – saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu līdzdalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šīm valstīm;
2. Programmas komponenti, izņemot *SST*, ir pieejami arī jebkurai trešai valstij vai starptautiskai organizācijai saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti konkrētā nolīguma, kurš reglamentē trešās valsts vai starptautiskās organizācijas līdzdalību Savienības programmā, ar nosacījumu, ka minētais nolīgums:
 - (a) nodrošina trešās valsts vai starptautiskās organizācijas, kura piedalās Savienības programmās, iemaksu un ieguvumu taisnīgu līdzsvaru;
 - (b) nosaka nosacījumus līdzdalībai programmās, tostarp to, kā aprēķināmas finansiālās iemaksas atsevišķās programmās un programmu administratīvās izmaksas. Šīs iemaksas veido piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar [jaunās Finanšu regulas] [21. panta 5. punktu];
 - (c) nepiešķir trešai valstij vai starptautiskajai organizācijai pilnvaras pieņemt lēmumus par programmu;

- (d) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finanšu intereses.
3. Programmas komponenti 1. un 2. punktā minētajām trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām ir pieejami tikai ar nosacījumu, ka ir aizsargātas Savienības un tās dalībvalstu būtiskās drošības intereses.

8. pants

Trešo valstu vai starptautisko organizāciju piekļuve SST, GOVSATCOM un PRP

1. Trešās valstis vai starptautiskas organizācijas var kļūt par 67. pantā minēto GOVSATCOM dalībnieku vai gūt piekļuvi SST sniegtajiem pakalpojumiem tikai tad, ja saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 218. pantā paredzēto procedūru tās noslēdz nolīgumu, kurā izklāstīti sīki izstrādāti noteikumi un nosacījumi saistībā ar piekļuvi šādiem datiem, informācijai, jaudām un pakalpojumiem un klasificētas informācijas apmaiņas un aizsardzības sistēma.
2. Trešo valstu vai starptautisko organizāciju piekļuvi Galileo sniegtajam publiskajam regulētajam pakalpojumam reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma Nr. 1104/2011/ES²⁸ 3. panta 5. punkts.

9. pants

Īpašumtiesības uz aktīviem un aktīvu izmantošana

1. Visu saistībā ar Programmas komponentiem radīto vai izstrādāto materiālo un nemateriālo aktīvu īpašnieks ir Savienība. Tālab Komisija veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka attiecīgie līgumi, nolīgumi un citas vienošanās, kas saistītas ar darbībām, kuru rezultātā var tikt radīti vai izstrādāti šādi aktīvi, ietver noteikumus, kas minētajiem aktīviem nodrošina šādu īpašumtiesību režīmu.
2. Šā panta 1. punktu nepiemēro materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem, kas radīti vai izstrādāti saistībā ar Programmas komponentiem, ja darbības, kuru rezultātā var tikt radīti vai izstrādāti šādi aktīvi:
- (a) tiek veiktas saistībā ar dotācijām vai godalgām, ko pilnībā finansē no Savienības līdzekļiem;
 - (b) netiek pilnībā finansētas no Savienības līdzekļiem vai
 - (c) attiecas uz tādu PRP uztvērēju, kuros iestrādāta ESKI, vai šādu uztvērēju komponentu izstrādi, ražošanu vai izmantošanu.
3. Komisija veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka līgumi, nolīgumi vai citas vienošanās, kas saistītas ar 1. punktā minētajām darbībām, ietver noteikumus, kuros izklāstīts atbilstošs īpašumtiesību režīms, kas attiecas uz minētajiem aktīviem, un attiecībā uz c) apakšpunktu ir paredzēts, ka Savienība var brīvi izmantot PRP uztvērējus saskaņā ar Lēmumu Nr. 1104/2011/ES.
4. Komisija tiecas ar trešām personām noslēgt līgumus vai citas vienošanās par:
- (a) iepriekš esošajām īpašumtiesībām uz materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem, kas radīti vai izstrādāti saistībā ar Programmas komponentiem;

²⁸ OVL 287, 4.11.2011., 1.-8. lpp.

- (b) īpašumtiesību vai licences tiesību iegūšanu attiecībā uz citiem materiāliem vai nemateriāliem aktīviem, kas nepieciešami Programmas īstenošanai.
5. Komisija ar atbilstošu satvaru nodrošina 1. un 2. punktā minēto Savienības īpašumā esošo materiālo un nemateriālo aktīvu optimālu izmantošanu.
6. Jo īpaši gadījumā, ja minētie aktīvi ir intelektuālā īpašuma tiesības, Komisija pārvalda minētās tiesības pēc iespējas efektīvi, ņemot vērā gan nepieciešamību tās aizsargāt un piešķirt tām vērtību, gan visu attiecīgo ieinteresēto personu likumīgās intereses un vajadzību nodrošināt tirgu un jauno tehnoloģiju saskaņotu attīstību un Programmas komponentu sniegto pakalpojumu nepārtrauktību. Šajā nolūkā tā jo īpaši nodrošina, ka attiecīgie līgumi, nolīgumi un citas vienošanās ietver iespēju nodot minētās tiesības trešām personām vai piešķirt trešām personām licences attiecībā uz minētajām tiesībām un ka Aģentūra var brīvi izmantot minētās tiesības, ja tas nepieciešams tās uzdevumu izpildei saskaņā ar šo regulu.

10. pants

Garantijas neesība

Pakalpojumi, dati un informācija, ko sniedz Programmas komponenti, tiek sniegti bez jebkādas tiešas vai netiešas garantijas attiecībā uz to kvalitāti, precizitāti, pieejamību, uzticamību, ātrdarbīgumu un piemērotību kādam mērķim. Šajā nolūkā Komisija veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka minēto pakalpojumu, datu un informācijas lietotāji ir pienācīgi informēti par to, ka šādas garantijas nav.

II SADAĻA

BUDŽETA IEGULDĪJUMS UN MEHĀNISMI

11. pants

Budžets

1. Finansējums Programmas īstenošanai laikposmā no 2021. gada līdz 2027. gadam ir [16] miljardi EUR pašreizējās cenās.
- Pirmajā daļā minētās summas indikatīvais sadalījums ir šāds:
- (a) *Galileo* un *EGNOS*: [9,7] miljardi EUR;
 - (b) *Copernicus*: [5,8] miljardi EUR;
 - (c) *SSA/GOVSATCOM*: [0,5] miljardi EUR.
2. Transversālas darbības, kā paredzēts 3. pantā, finansē no Programmas komponentiem.
3. Programmai piešķirtās Savienības budžeta apropriācijas aptver visas darbības, kas vajadzīgas 4. pantā minēto mērķu izpildei. Šādi izdevumi var ietvert:
- (a) pētījumus un ekspertu sanāksmes, jo īpaši atbilstīgi izmaksu un laika ierobežojumiem;
 - (b) saziņas un popularizēšanas pasākumus, tostarp korporatīvu saziņu par Savienības politiskajām prioritātēm, ja tām ir tieša saistība ar šīs regulas mērķiem, īpašu uzmanību pievēršot sinerģijas saišu radīšanai ar citiem Savienības rīcībpolitikas virzieniem;
 - (c) informācijas tehnoloģijas tīklus, kuru funkcija ir informācijas apstrāde vai apmaiņa, un administratīvās pārvaldības pasākumus, tostarp drošības jomā, ko īsteno Komisija;

- (d) tehnisko un administratīvo atbalstu Programmas īstenošanai, piemēram, sagatavošanās, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbības, tostarp korporatīvās informācijas tehnoloģijas sistēmas.
4. Darbībām, kas saņem kumulatīvu finansējumu no dažādām Savienības programmām, revīziju veic tikai vienreiz, aptverot visas iesaistītās programmas un to attiecīgos piemērojamos noteikumus.
 5. Budžeta saistības, kas attiecas uz Programmu un aptver darbības, kuras ilgst vairāk nekā vienu finanšu gadu, var sadalīt pa vairākiem gadiem gada maksājumos.
 6. Pēc dalībvalstu pieprasījuma resursus, kas tām ir piešķirti dalītas pārvaldības ietvaros, var pārnest uz Programmu. Komisija apgūst minētos resursus tieši, saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu, vai netieši, saskaņā ar minētā panta c) apakšpunktu. Ja iespējams, minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā.

12. pants

Piešķirtie ieņēmumi

1. Programmas komponentu radītos ieņēmumus iemaksā Savienības budžetā un izmanto, lai finansētu komponentu, kas radījis ieņēmumus.
2. Dalībvalstis var piešķirt Programmas komponentam papildu finansiālo ieguldījumu ar nosacījumu, ka šādi papildu elementi attiecīgajam komponentam nerada finansiālu vai tehnisku slogu vai kavējumus.
3. Šajā pantā minēto papildu finansējumu uzskata par ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem saskaņā ar Finanšu regulas [21. panta 2. punktu].

13. pants

ES finansējuma apgūšana un veidi

1. Programmu īsteno atbilstoši tiešas pārvaldības principam saskaņā ar Finanšu regulu vai atbilstoši netiešas pārvaldības principam kopā ar struktūrām, kas minētas Finanšu regulas [62. panta 1. punkta c) apakšpunktā].
2. Programma var nodrošināt finansējumu jebkurā no veidiem, kas noteikti Finanšu regulā, jo īpaši kā dotācijas, godalgas un iepirkumu. Tā var arī nodrošināt finansējumu finanšu instrumentu veidā finansējuma apvienošanas darbībās.

III SADAĻA

FINANŠU NOTEIKUMI I

I NODAĻA

Iepirkums

14. pants

Iepirkuma principi

Īstenojot iepirkuma procedūras Programmas vajadzībām, līgumslēdzējas iestādes rīkojas saskaņā ar šādiem principiem:

- (a) visās dalībvalstīs visā piegādes ķēdē veicināt visplašākās un visatvērtākās līdzdalības iespējas jaunuzņēmumiem, jauniem tirgus dalībniekiem un maziem un vidējiem uzņēmumiem, kā arī citiem ekonomikas dalībniekiem, tostarp prasot pretendentiem slēgt apakšuzņēmuma līgumus;
- (b) ja vien iespējams, izvairīties no pārmērīgas paļaušanās uz vienu piegādātāju vai pakalpojumu sniedzēju, jo īpaši attiecībā uz kritiski svarīgām iekārtām un pakalpojumiem, ņemot vērā mērķi panākt tehnoloģisko neatkarību un pakalpojumu nepārtrauktību;
- (c) atkāpjoties no Finanšu regulas 167. panta, vajadzības gadījumā izmantot vairākus piegādes avotus, lai nodrošinātu labāku vispārējo kontroli pār visiem Programmas komponentiem, to izmaksām un grafiku;
- (d) veicināt Savienības autonomiju, jo īpaši tehnoloģiju ziņā;
- (e) nodrošināt Programmas komponentu drošību un veicināt Savienības un tās dalībvalstu būtisko drošības interešu aizsardzību;
- (f) ievērot attiecīgus sociālos un vides kritērijus.

15. pants

Līgums ar nosacītām stadijām

1. Līgumslēdzēja iestāde līguma slēgšanas tiesības var piešķirt kā tiesības slēgt līgumu ar nosacītām stadijām.
2. Līgumam ar nosacītām stadijām ir viena nemainīga stadija, no kuras izriet stingras saistības veikt darbus, piegādes vai sniegt pakalpojumus, par ko noslēgts līgums uz šo stadiju, un viena vai vairākas citas stadijas, kas ir nosacītas gan budžeta, gan izpildes ziņā. Iepirkuma procedūras dokumentos norāda uz konkrētiem elementiem, kas attiecas uz līgumu ar nosacītām stadijām. Konkrēti, šajos dokumentos norāda līguma priekšmetu, cenu vai cenas noteikšanas kārtību un darbu, piegāžu un pakalpojumu nodrošināšanas kārtību katrā stadijā.
3. Saistības, kas paredzētas līguma nemainīgajā stadijā, ir daļa no vienota veseluma; tas pats attiecas arī uz katrā nosacītajā stadijā paredzētajām saistībām, ņemot vērā iepriekšējās stadijās paredzētās saistības.
4. Par katras nosacītās stadijas izpildi tiek pieņemts līgumslēdzējas iestādes lēmums, kuru darbuzņēmējam paziņo atbilstīgi līguma noteikumiem.

16. pants

Izmaksu atlīdzināšanas līgumi

1. Ievērojot 3. punktā paredzētos nosacījumus, līgumslēdzēja iestāde var slēgt pilnīgas vai daļējas izmaksu atlīdzināšanas līgumu.
Maksājamā cena ir summa, kas maksājama, lai atlīdzinātu visas tiešās izmaksas, kuras darbuzņēmējam faktiski radušās, izpildot līgumu, tādas kā izdevumi par darbaspēku, materiāliem, patēriņa precēm un par līguma izpildei nepieciešamo iekārtu un infrastruktūras izmantošanu, kā arī netiešās izmaksas un vai nu peļņa, vai motivējoša maksa, kas pamatojas uz izpildes un piegādes grafiku mērķu sasniegšanu
2. Izmaksu atlīdzināšanas līgumos nosaka maksimālo cenu.
3. Līgumslēdzēja iestāde var slēgt pilnīgas vai daļējas izmaksu atlīdzināšanas līgumu gadījumos, kad ir sarežģīti vai nelietderīgi noteikt precīzu fiksēto cenu sakarā ar līguma izpildei piemītošo nenoteiktību, jo:

- (a) līgumā ir paredzēti ļoti sarežģīti elementi vai elementi, kuru dēļ ir jāizmanto kāda jauna tehnoloģija, un tādēļ tas ietver lielu skaitu tehnisku risku; vai
 - (b) darbības, par kurām tiek slēgts līgums, operacionālu iemeslu dēļ ir jāsāk nekavējoties, lai gan vēl nav iespējams pilnībā noteikt nemainīgu fiksētu cenu, tāpēc ka pastāv būtiski riski vai tāpēc ka konkrētā līguma izpilde daļēji ir atkarīga no citu līgumu izpildes.
4. Pilnīgas vai daļējas izmaksu atlīdzināšanas līguma maksimālā cena ir maksimālā maksājamā cena. Līguma cenu var grozīt saskaņā ar Finanšu regulas [172. pantu].

17. pants

Apakšuzņēmuma līguma slēgšana

1. Lai iedrošinātu jaunus tirgus dalībniekus, mazos un vidējos uzņēmumus un jaunuzņēmumus un lai piedāvātu visplašāko iespējamo ģeogrāfisko pārklājumu, vienlaikus aizsargājot Savienības stratēģisko autonomiju, līgumslēdzēja iestāde var prasīt, lai pretendents, izsludinot konkursa procedūru atbilstīgā apakšuzņēmuma līgumu līmenī, par kādu līguma daļu slēgtu apakšuzņēmuma līgumu ar uzņēmumiem, kas nepieder pie grupas, pie kuras pieder pretendents.
2. To līguma daļu, par kuru līgumslēdzēja iestāde prasa slēgt apakšuzņēmuma līgumu, tā norāda kā diapazonu no minimālās līdz maksimālajai procentuālajai daļai.
3. Pretendents pamato jebkuru atkāpi no 1. punktā paredzētās prasības.

II NODAĻA

Dotācijas, godalgas un finansējuma apvienošanas darbības

18. pants

Dotācijas un godalgas

1. Savienība var segt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām, neskarot līdzfinansējuma principu.
2. Atkāpjoties no Finanšu regulas [181. panta 6. punkta], netiešās attiecināmās izmaksas nosaka, piemērojot vienotu likmi 25 % apmērā no kopējām tiešajām attiecināmajām izmaksām, izņemot tiešās attiecināmās izmaksas par apakšuzņēmuma līgumu slēgšanu un to resursu izmaksas, kurus darījušas pieejamas trešās personas, bet kurus neizmanto saņēmēja telpās, kā arī finansiālo atbalstu trešām personām.
3. Neatkarīgi no 2. punkta netiešās izmaksas var deklarēt kā fiksētu summu vai vienības izmaksas, ja tas ir paredzēts 100. pantā minētajā darba programmā.
4. Atkāpjoties no Finanšu regulas [204. panta], finansiālā atbalsta maksimālā summa, ko var maksāt trešai personai, nepārsniedz 200 000 EUR.

19. pants

Kopīgi uzaicinājumi saistībā ar dotācijām

Komisija vai finansēšanas struktūra var izsludināt uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus kopīgi ar:

- (a) trešām valstīm, tostarp to zinātnes un tehnoloģiju organizācijām vai aģentūrām;
- (b) starptautiskām organizācijām;
- (c) bezpeļņas tiesību subjektiem.

Kopīga uzaicinājuma gadījumā izveido kopīgas procedūras priekšlikumu atlasei un izvērtēšanai. Procedūrās jāiesaista ekspertu grupa, kurā līdzsvaroti pārstāvēta katra puse.

20. pants

Dotācijas iepirkumam pirmskomercializācijas posmā un inovatīvu risinājumu iepirkumam

1. Darbības var ietvert vai par galveno mērķi izvirzīt iepirkumu pirmskomercializācijas posmā vai inovatīvu risinājumu publisko iepirkumu, ko veic saņēmēji, kuri ir līgumslēdzējas iestādes vai līgumslēdzēji, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2014/24/ES, 2014/25/ES un 2009/81/EK.
2. Iepirkuma procedūras:
 - (a) atbilst pārredzamības, nediskriminēšanas, vienlīdzīgas attieksmes, pareizas finanšu pārvaldības, proporcionalitātes principiem un konkurences noteikumiem;
 - (b) iepirkumam pirmskomercializācijas posmā var paredzēt īpašus nosacījumus, piemēram, noteikt, ka iepirkto darbību izpildes vieta aprobežojas tikai ar dalībvalstu un asociēto valstu teritoriju;
 - (c) var atļaut vienā un tajā pašā procedūrā piešķirt vairāku līgumu slēgšanas tiesības (“piegāde no vairākiem avotiem”); un
 - (d) paredz līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu pretendētam vai pretendentiem, kas piedāvā labāko cenas un vērtības attiecību, vienlaikus nodrošinot interešu konflikta neesību.
3. Darbuņēmējam, kas rada rezultātus iepirkumā pirmskomercializācijas posmā, pieder vismaz piesaistītās intelektuālā īpašuma tiesības. Līgumslēdzējām iestādēm ir vismaz tiesības bez autoratlīdzības piekļūt rezultātiem izmantošanai savām vajadzībām un tiesības piešķirt vai pieprasīt, lai iesaistītie darbuņēmēji piešķir neekskluzīvas licences trešām personām rezultātu izmantošanai līgumslēdzējas iestādes vajadzībām ar taisnīgiem un pamatotiem nosacījumiem, bez tiesībām piešķirt apakšlicences. Ja darbuņēmējs neveic rezultātu komerciālu izmantošanu noteiktajā termiņā pēc iepirkuma pirmskomercializācijas posmā, kā noteikts līgumā, līgumslēdzējas iestādes var pieprasīt, lai tas nodod līgumslēdzējām iestādēm visas īpašumtiesības uz rezultātiem.

21. pants

Finansējuma apvienošanas darbības

Finansējuma apvienošanas darbības, par kuru īstenošanu nolemts saskaņā ar šo Programmu, īsteno saskaņā ar [“InvestEU” regulu] un Finanšu regulas X sadaļu.

IV NODAĻA

Citi finanšu noteikumi

22. pants

Kumulatīvs, papildinošs un kombinēts finansējums

1. Darbība, kas saņēmusi iemaksu no citas Savienības programmas, var saņemt iemaksu arī saskaņā ar šo Programmu, ar nosacījumu, ka iemaksas nesedz vienas un tās pašas izmaksas. Katras iemaksu veicošās Savienības programmas noteikumus piemēro tās attiecīgajai iemaksai darbībā. Kumulatīvais finansējums nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās

izmaksas, un atbalstu no dažādām Savienības programmām var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros izklāstīti atbalsta nosacījumi.

2. Darbības, kurām piešķirts Izcilības zīmogs vai kuras atbilst šādiem kumulatīviem nosacījumiem:
 - (a) tās ir novērtētas uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus Programmas ietvaros;
 - (b) tās atbilst minētā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus kvalitātes prasību minimumam;
 - (c) budžeta ierobežojumu dēļ tās nevar finansēt saskaņā ar minēto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus;

var saņemt atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā fonda Plus vai Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai saskaņā ar Regulas (ES) XX [Kopīgo noteikumu regula] [67.] panta 5. punktu un vai Regulas (ES) XX [par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību] [8.] pantu ar nosacījumu, ka šādas darbības atbilst attiecīgās programmas mērķiem. Piemēro atbalstu sniedzošā fonda noteikumus.

23. pants

Partnerības

1. Programmu var īstenot, izmantojot partnerības.
2. Partnerības, kurās piedalās Savienība:
 - (a) izveido gadījumos, kad tās sasniegs Savienības kosmosa programmas mērķus efektīvāk nekā Savienība, rīkojoties tikai saviem spēkiem;
 - (b) pamatojas uz šādiem principiem — Savienības pievienotā vērtība, pārredzamība, atvērtība, ietekme, sviras efekts, visu iesaistīto personu ilgtermiņa finansiālās saistības, elastīgums, saskaņotība un papildināmība ar Savienības, vietējā, reģionālā, valsts mēroga un starptautiskajām iniciatīvām — un ņem vērā riska dalīšanu un nosacījumus par atbildību un īpašumtiesībām uz materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem.

24. pants

Kopīgs iepirkums

1. Papildus Finanšu regulas [165. panta] noteikumiem Komisija un Aģentūra var īstenot kopīga iepirkuma procedūras ar Eiropas Kosmosa aģentūru vai citām starptautiskām organizācijām, kas iesaistītas Programmas komponentu īstenošanā.
2. Iepirkuma noteikumus, kas piemērojami saskaņā ar Finanšu regulas [165. pantu], piemēro pēc analogijas ar nosacījumu, ka jebkurā gadījumā tiek piemēroti iestādēm piemērojamie procedūras noteikumi.

25. pants

Būtisku drošības interešu aizsardzība

Ja nepieciešams Savienības un tās dalībvalstu būtisko drošības interešu aizsardzībai, jo īpaši ņemot vērā vajadzību saglabāt Savienības sistēmu integritāti un noturību, kā arī to rūpnieciskās bāzes autonomiju, Komisija nosaka vajadzīgos atbilstības nosacījumus, kas piemērojami iepirkumam, dotācijām vai godalgām, uz ko attiecas šī sadaļa. Šādā nolūkā īpaša uzmanība pievēršama tam, ka atbalsttiesīgajiem uzņēmumiem jāveic uzņēmējdarbība kādā dalībvalstī, jāaņem visas attiecīgās

darbības veikt tikai Savienībā un jābūt dalībvalstu vai dalībvalstu valstspiederīgo faktiskā kontrolē. Minētos nosacījumus attiecīgi ietver dokumentos, kas saistīti ar iepirkumu, dotāciju vai godalgu. Iepirkuma gadījumā nosacījumi piemērojami izrietošā līguma pilnu dzīves ciklu.

26. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

Ja trešā valsts Programmā piedalās, pamatojoties uz lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar starptautisku nolīgumu, vai uz kādu citu juridisku aktu, šī trešā valsts piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai atbildīgais kredītrīkotājs, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), Eiropas Revīzijas palāta varētu pilnīgi īstenot savu attiecīgo kompetenci. *OLAF* gadījumā šīs tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*).

IV SADAĻA

PROGRAMMAS PĀRVALDĪBA

27. pants

Pārvaldības principi

Programmas pārvaldība balstās uz šādiem principiem:

- (a) strikts uzdevumu un pienākumu sadalījums starp Programmas īstenošanā iesaistītajām struktūrām, jo īpaši starp dalībvalstīm, Komisiju, Aģentūru un Eiropas Kosmosa aģentūru;
- (b) stingra Programmas kontrole, tostarp tas, ka visas struktūras stingri ievēro izmaksas un grafiku savās attiecīgajās kompetences jomās saskaņā ar šo regulu;
- (c) struktūru izmantošanas optimizācija un racionalizācija;
- (d) tas, ka sistemātiski tiek ņemtas vērā Programmas komponentu sniegto pakalpojumu izmantotāju vajadzības, kā arī ar šiem pakalpojumiem saistītā zinātnes un tehnoloģiju attīstība;
- (e) pastāvīgi centieni kontrolēt un samazināt riskus.

28. pants

Dalībvalstu loma

1. Dalībvalstis var piedalīties Programmā, ieguldot savu tehnisko kompetenci, zinātību un palīdzību, jo īpaši drošuma un drošības jomā, un vajadzības gadījumā darot Savienībai pieejamu informāciju un infrastruktūru, kas ir to rīcībā vai atrodas to teritorijā, tostarp nodrošinot efektīvu un netraucētu piekļuvi *in situ* datiem un to izmantošanu un sadarbojoties ar Komisiju, lai uzlabotu Programmai vajadzīgo *in situ* datu pieejamību.
2. Komisija vai, 30. pantā minēto uzdevumu vajadzībām, Aģentūra var uzticēt konkrētus uzdevumus dalībvalstīm vai valstu aģentūrām, vai šo dalībvalstu vai valstu aģentūru grupām. Dalībvalstis veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu raitu Programmas darbību un veicinātu pakalpojumu izmantošanu, tostarp palīdzot aizsargāt frekvences, kas vajadzīgas šai Programmai.
3. Dalībvalstis un Komisija sadarbojas, lai izstrādātu *in situ* komponentu, kas vajadzīgs kosmosa sistēmu ieviešanai, un veicinātu *in situ* datu kopu pilnīga potenciāla izmantošanu.

4. Drošības jomā dalībvalstis veic 34. panta 4. punktā minētos uzdevumus.

29. pants

Komisijas loma

1. Komisijai ir vispārēja atbildība par Programmas īstenošanu, tostarp drošības jomā. Tā saskaņā ar šo regulu nosaka Programmas prioritātes un ilgtermiņa attīstību un uzrauga tās īstenošanu, pienācīgi ņemot vērā tās ietekmi uz citiem Savienības rīcībpolitikas virzieniem.
2. Komisija pārvalda Programmas komponentu gadījumā, ja šāda pārvaldība nav uzticēta citai struktūrai.
3. Komisija nodrošina skaidru uzdevumu sadalījumu starp dažādām Programmā iesaistītajām struktūrām un koordinē šo struktūru darbību.
4. Ja tas vajadzīgs, lai nodrošinātu raitu Programmas darbību un Programmas komponentu pakalpojumu netraucētu sniegšanu, Komisija pēc apspriešanās ar lietotājiem un visām citām attiecīgajām ieinteresētajām personām, izmantojot īstenošanas aktus, nosaka tehniskās un darbības specifikācijas, kas vajadzīgas minēto komponentu un to sniegto pakalpojumu īstenošanai un attīstībai. Kad Komisija nosaka minētās tehniskās un darbības specifikācijas, tā tiecas nesamazināt vispārējo drošības līmeni un izpildīt prasību nodrošināt atpakaļsaderību.
Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.
5. Komisija veicina un nodrošina Programmas komponentu sniegto datu un pakalpojumu ieviešanu un izmantošanu publiskajā un privātajā sektorā, tostarp atbalstot minēto pakalpojumu atbilstīgu izstrādi un gādājot par vides stabilitāti ilgtermiņā. Tā pilnveido sinerģiju starp dažādu Programmas komponentu lietojumiem. Tā nodrošina Programmas un citu Savienības darbību un programmu papildināmību, saskaņotību, sinerģiju un saiknes starp tām.
6. Attiecīgā gadījumā tā nodrošina koordināciju ar darbībām, kuras kosmosa nozarē tiek veiktas Savienības, valstu un starptautiskā līmenī. Tā mudina dalībvalstis uz savstarpēju sadarbību un veicina dalībvalstu tehnoloģisko spēju un kosmosa jomā veiktās izstrādes konvergenci.

30. pants

Aģentūras loma

1. Aģentūrai ir šādi savi uzdevumi:
 - (a) ar Drošības akreditācijas padomes starpniecību nodrošināt visu Programmas komponentu drošības akreditāciju saskaņā ar V sadaļas II nodaļu;
 - (b) izpildīt 34. panta 2. un 3. punktā minētos uzdevumus;
 - (c) veikt saziņas un popularizēšanas darbības un ar *Galileo* un *EGNOS* piedāvāto pakalpojumu komercializāciju saistītas darbības;
 - (d) sniegt Komisijai tehnisko zinātību.
2. Komisija uztic Aģentūrai šādus uzdevumus:
 - (a) pārvaldīt *EGNOS* un *Galileo* ekspluatāciju, kā minēts 43. pantā;
 - (b) visaptveroši koordinēt ar lietotājiem saistītos *GOVSATCOM* aspektus ciešā sadarbībā ar attiecīgajām Savienības aģentūrām un EĀDD krīzes pārvarēšanas misijās un operācijās;

- (c) īstenot darbības, kas saistītas ar tādu lejupejo lietojumu un pakalpojumu izstrādi, kuri balstās uz Programmas komponentiem.
3. Komisija var uzticēt Aģentūrai citus uzdevumus, tostarp veikt saziņas, popularizēšanas un datu un informācijas tirgvedības darbības, kā arī citas darbības, kas saistītas ar lietotāju loka paplašināšanu, attiecībā uz citiem Programmas komponentiem, ne tikai *Galileo* un *EGNOS*.
4. Komisija 2. un 3. punktā minētos uzdevumus uztic, izmantojot iemaksu nolīgumu saskaņā ar Finanšu regulas [2. panta 18. punktu] un [VI sadaļu].

31. pants

Eiropas Kosmosa aģentūras loma

1. Eiropas Kosmosa aģentūrai var uzticēt šādus uzdevumus:
- (a) attiecībā uz *Copernicus*: *Copernicus* kosmiskās infrastruktūras izstrāde, projektēšana, izbūve un ekspluatācija;
 - (b) attiecībā uz *Galileo* un *EGNOS*: sistēmu attīstība, zemes segmenta attīstīšana, satelītu projektēšana un izstrāde;
 - (c) attiecībā uz visiem Programmas komponentiem: pētniecības un izstrādes darbības savas kompetences jomās.
2. Komisija ar Aģentūru un Eiropas Kosmosa aģentūru noslēdz finanšu pamatpartnerības nolīgumu, kā paredzēts Finanšu regulas [130. pantā]. Finanšu pamatpartnerības nolīgumā:
- skaidri nosaka Eiropas Kosmosa aģentūras pienākumus un saistības attiecībā uz Programmu;
 - prasa, lai Eiropas Kosmosa aģentūra izpildītu Savienības programmas drošības noteikumus, jo īpaši attiecībā uz klasificētas informācijas apstrādi;
 - paredz nosacījumus par Eiropas Kosmosa aģentūrai uzticēto līdzekļu pārvaldību, jo īpaši attiecībā uz publisko iepirkumu, pārvaldības procedūrām, gaidāmajiem rezultātiem, kas mērāmi ar veikuma rādītājiem, pasākumiem, kas piemērojami gadījumā, ja līgumu izpilde ir nepilnīga vai krāpnieciska izmaksu, grafika un rezultātu ziņā, kā arī saziņas stratēģiju un noteikumiem par īpašumtiesībām uz visiem materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem; šie nosacījumi atbilst šīs regulas III un V sadaļai un Finanšu regulai;
 - prasa Komisijas un, attiecīgā gadījumā, Aģentūras piedalīšanos Eiropas Kosmosa aģentūras Piedāvājumu izvērtēšanas padomes sanāksmēs, kas attiecas uz Programmu;
 - paredz uzraudzības un kontroles pasākumus, kas jo īpaši ietver izmaksu prognozēšanas sistēmu, sistemātisku informācijas sniegšanu Komisijai vai, attiecīgā gadījumā, Aģentūrai par izmaksām un grafiku un gadījumā, ja notiek novirzīšanās no plānotā budžeta, izpildes un grafika, koriģējošus pasākumus, ar ko nodrošina uzticēto uzdevumu izpildi piešķirtā budžeta robežās, un sankcijas pret Eiropas Kosmosa aģentūru, ja šī novirzīšanās uz to ir tieši attiecināma;
 - nosaka principus, kuri attiecas uz Eiropas Kosmosa aģentūrai maksājamo atlīdzību, kas ir samērīga ar veicamo uzdevumu sarežģītību, atbilst tirgus cenām un citu iesaistīto struktūru, tostarp Savienības, maksām un attiecīgā gadījumā var būt pamatota uz veikuma rādītājiem; minētās maksas nedrīkst segt vispārējās pieskaitāmās izmaksas, kas nav saistītas ar darbībām, kuras Eiropas Kosmosa aģentūrai uzticējusi Savienība.

3. Šā panta 2. punktā minētā finanšu pamatpartnerības nolīguma noslēgšana ir atkarīga no tā, vai Eiropas Kosmosa aģentūrā ir izveidotas iekšējās struktūras un darbības metode, jo īpaši attiecībā uz lēmumu pieņemšanu, pārvaldības metodēm un atbildību, kas ļauj nodrošināt Savienības interešu maksimālu aizsardzību un tās lēmumu izpildi, tostarp attiecībā uz darbībām, kuras finansē Eiropas Kosmosa aģentūra un kuras ietekmē uz Programmu.
4. Neskarot 4. punktā minēto finanšu pamatpartnerības nolīgumu, Komisija vai Aģentūra var lūgt Eiropas Kosmosa aģentūru nodrošināt tehnisko zinātību un informāciju, kas vajadzīga, lai veiktu uzdevumus, kas tām ir uzticēti ar šo regulu.

32. pants

Citu struktūru loma

1. Komisija, izmantojot iemaksu nolīgumus, var uzticēt Programmas komponentu pilnīgu vai daļēju īstenošanu citām struktūrām, kas nav minētas 30. un 31. pantā, tostarp:
 - (a) *Copernicus* kosmiskās infrastruktūras vai tās daļu ekspluatāciju var uzticēt *EUMETSAT*;
 - (b) *Copernicus* pakalpojumu vai to daļu īstenošanu var uzticēt attiecīgajām aģentūrām, struktūrām vai organizācijām.
2. Šādu pilnvaroto struktūru atlases kritēriji jo īpaši atspoguļo to spēju nodrošināt nepārtrauktību un, attiecīgā gadījumā, ekspluatācijas drošību, neradot traucējumus vai radot tikai minimālus traucējumus *Copernicus* darbībai.

V SADAĻA

PROGRAMMAS DROŠĪBA

I NODAĻA

Programmas drošība

33. pants

Drošības principi

Programmas drošība balstāma uz šādiem principiem:

- (a) ņemt vērā dalībvalstu gūto pieredzi drošības jomā un smelties iedvesmu no to labākās prakses;
- (b) izmantot starptautiski atzītus standartus un Savienības drošības noteikumus, kuri paredz nošķirt darbības funkcijas un ar akreditāciju saistītās funkcijas.

34. pants

Drošības pārvaldība

1. Komisija savā kompetences jomā nodrošina augstu drošības pakāpi, jo īpaši attiecībā uz:
 - (a) zemes un kosmiskās infrastruktūras un pakalpojumu sniegšanas aizsardzību, jo īpaši pret fiziskiem uzbrukumiem un kibernetiskiem uzbrukumiem;
 - (b) tehnoloģiju nodošanas kontroli un pārvaldību;
 - (c) iegūtās kompetences un zinātības attīstību un saglabāšanu Savienībā;
 - (d) sensitīvas neklasificētas un klasificētas informācijas aizsardzību.

Šajā nolūkā Komisija nodrošina, ka katram Programmas komponentam tiek veikta riska un draudu analīze. Pamatojoties uz minēto riska un draudu analīzi, Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, katram Programmas komponentam nosaka vispārējās drošības prasības. To darot, Komisija ņem vērā minēto prasību ietekmi uz netraucētu attiecīgā komponenta darbību, jo īpaši izmaksu, riska pārvaldības un grafika ziņā, un nodrošina, ka netiek samazināts vispārējais drošības līmenis vai netiek traucēta uz attiecīgo komponentu balstīto esošo iekārtu darbība. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Par Programmas komponenta pārvaldību atbildīgā struktūra atbild par attiecīgā komponenta drošības pārvaldību un šajā nolūkā veic riska un draudu analīzi un visas darbības, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu un uzraudzītu attiecīgā komponenta drošību, jo īpaši nosaka tehniskās specifikācijas un darbības procedūras un uzrauga to atbilstību vispārējām drošības prasībām, kas minētas 1. punktā.
3. Aģentūra:
 - (a) nodrošina visu Programmas komponentu drošības akreditāciju saskaņā ar šīs sadaļas II nodaļu un dalībvalstu kompetenci;
 - (b) nodrošina *Galileo* drošības uzraudzības centra darbību saskaņā ar 2. punktā minētajām prasībām un norādījumiem, kas izstrādāti Lēmuma 2014/496/KĀDP darbības jomā;
 - (c) veic uzdevumus, kuri tai uzticēti saskaņā ar Lēmumu Nr. 1104/2011/ES;
 - (d) nodrošina Komisijai tehnisko zinātību un sniedz visu informāciju, kas tai vajadzīga, lai izpildītu uzdevumus saskaņā ar šo regulu.
4. Dalībvalstis:
 - (a) veic pasākumus, kuri ir vismaz līdzvērtīgi pasākumiem, kas nepieciešami, lai aizsargātu Eiropas kritisko infrastruktūru, kā noteikts Padomes 2008. gada 8. decembra Direktīvā 2008/114/EK par to, lai apzinātu un noteiktu Eiropas Kritiskās infrastruktūras un novērtētu vajadzību uzlabot to aizsardzību²⁹, un pasākumiem, kas nepieciešami, lai aizsargātu savas valsts kritisko infrastruktūru, nolūkā nodrošināt tādas zemes infrastruktūras aizsardzību uz zemes, kura ir šīs programmas sastāvdaļa un atrodas attiecīgās dalībvalsts teritorijā;
 - (b) veic drošības akreditācijas uzdevumus, kas minēti 41. pantā.
6. Programmā iesaistītās struktūras veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu programmas drošību.

II NODAĻA

Drošības akreditācija

35. pants

Drošības akreditācijas iestāde

Aģentūrā izveidotā Drošības akreditācijas padome ir visu Programmas komponentu drošības akreditācijas iestāde.

²⁹ OVL 345, 23.12.2008., 75.-82. lpp.

36. pants

Vispārējie drošības akreditācijas principi

Drošības akreditācijas darbības attiecībā uz visiem Programmas komponentiem veic saskaņā ar šādiem principiem:

- (a) drošības akreditācijas darbības tiek veiktas un lēmumi tiek pieņemti, ņemot vērā kolektīvu atbildību par Savienības un dalībvalstu drošību;
- (b) tiek pieliktas pūles, lai Drošības akreditācijas padomes lēmumi tiktu pieņemti vienprātīgi;
- (c) drošības akreditācijas darbības tiek veiktas, izmantojot riska novērtēšanas un pārvaldības pieeju, ņemot vērā riskus, kas apdraud komponenta drošību, kā arī visu riska mazināšanas pasākumu ietekmi uz izmaksām vai grafiku, paturot prātā mērķi nesamazināt attiecīgā komponenta vispārējo drošības līmeni;
- (d) Drošības akreditācijas padomes drošības akreditācijas lēmumus sagatavo un pieņem speciālisti, kuriem ir pienācīga kvalifikācija sarežģītu sistēmu akreditācijas jomā, kuriem ir atbilstīgs drošības pielaišanas līmenis un kuri darbojas objektīvi;
- (e) tiek pieliktas pūles, lai konsultētos ar visām attiecīgajām personām, kas ir ieinteresētas attiecīgā komponenta drošības jautājumos;
- (f) drošības akreditācijas darbības veic visas attiecīgā komponenta ieinteresētās personas atbilstīgi drošības akreditācijas stratēģijai, neskarot Komisijas lomu;
- (g) Drošības akreditācijas padomes drošības akreditācijas lēmumi atbilstīgi procesam, kas noteikts attiecīgajā drošības akreditācijas stratēģijā, kuru nosaka minētā padome, tiek pamatoti ar vietējiem drošības akreditācijas lēmumiem, ko pieņēmušas dalībvalstu attiecīgās valsts drošības akreditācijas iestādes;
- (h) pastāvīgs, pārredzams un pilnībā izprotams uzraudzības process nodrošina, ka komponenta drošības riski ir zināmi, ka ir definēti drošības pasākumi nolūkā samazināt šos riskus līdz pieņemam līmenim, ņemot vērā Savienības un tās dalībvalstu drošības vajadzības un mērķi nodrošināt komponenta netraucētu darbību, un ka minētie pasākumi tiek piemēroti atbilstīgi padziļinātas aizsardzības koncepcijai. Šādu pasākumu efektivitāti nepārtraukti izvērtē. Procesu saistībā ar drošības riska novērtēšanu un pārvaldību veic kā atkārtotu procesu kopīgi ar komponenta ieinteresētajām personām;
- (i) Drošības akreditācijas padome drošības akreditācijas lēmumus pieņem pilnīgi neatkarīgi, tostarp no Komisijas un citām struktūrām, kas atbildīgas par komponenta īstenošanu un ar to saistīto pakalpojumu sniegšanu, kā arī neatkarīgi no Aģentūras izpilddirektora un Administratīvās padomes;
- (j) drošības akreditācijas darbības tiek veiktas, pienācīgi ņemot vērā nepieciešamību pēc pienācīgas koordinācijas starp Komisiju un iestādēm, kas atbild par drošības noteikumu īstenošanu;
- (k) *EGNOS* drošības akreditācija, ko veic Drošības akreditācijas padome, neskar akreditācijas darbības, kuras aviācijas jomā veic Eiropas Aviācijas drošības aģentūra.

37. pants

Drošības akreditācijas padomes uzdevumi

1. Drošības akreditācijas padome savus uzdevumus veic, neskarot Komisijas pienākumus vai citām Aģentūras struktūrām uzticētos pienākumus, jo īpaši saistībā ar drošības jautājumiem, un neskarot dalībvalstu kompetences saistībā ar drošības akreditāciju.

2. Drošības akreditācijas padomei ir šādi uzdevumi:

- (a) noteikt un apstiprināt drošības akreditācijas stratēģiju, kurā izklāstīti šādi aspekti:
- i) to darbību joma, kuras vajadzīgas, lai veiktu un uzturētu Programmas komponentu vai šo komponentu daļu akreditāciju un visus starpsavienojumus starp Programmas komponentiem vai šo komponentu daļām un citām sistēmām vai komponentiem;
 - ii) Programmas komponentu vai šo komponentu daļu drošības akreditācijas procesa sīks izklāsts samērīgi ar prasīto pārlicēības līmeni, skaidri norādot akreditācijas nosacījumus;
 - iii) akreditācijas procesā iesaistīto attiecīgo ieinteresēto personu uzdevumi;
 - iv) akreditācijas grafiks, kas atbilst Programmas komponentu posmiem, jo īpaši attiecībā uz infrastruktūras izvērsanu, pakalpojumu sniegšanu un attīstību;
 - v) principi, kas piemērojami drošības jautājumos kompetentu dalībvalstu struktūru veiktai drošības akreditācijai, kura attiecas uz tīkliem, kas savienoti ar sistēmām, kuras izveidotas saskaņā ar Programmas komponentiem, vai uz šo komponentu daļām un uz iekārtām, kas savienotas ar sistēmām, kuras izveidotas ar šiem komponentiem;
- (b) pieņemt drošības akreditācijas lēmumus, jo īpaši par satelītu palaišanas apstiprināšanu, par atļauju ekspluatēt sistēmas, kuras izveidotas saskaņā ar Programmas komponentiem vai šo komponentu elementiem, to dažādās konfigurācijās un attiecībā uz dažādiem to sniegtajiem pakalpojumiem līdz brīdim un brīdī, kad tiek saņemts signāls no kosmosa, un par atļauju ekspluatēt zemes stacijas. Attiecībā uz tīkliem un iekārtām, kas savienotas ar 44. pantā minēto PRP pakalpojumu vai jebkuru citu drošu pakalpojumu, kas izriet no Programmas komponentiem, Drošības akreditācijas padome pieņem lēmumus vienīgi par atļauju struktūrām izstrādāt vai ražot sensitīvas PRP tehnoloģijas, PRP uztvērējus vai PRP drošības moduļus, vai jebkādu citu tehnoloģiju vai iekārtas, kas jāpārbauda saskaņā ar 34. panta 1. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām, ņemot vērā ieteikumus, ko sniedz drošības jautājumos kompetentas dalībvalstu struktūras, un vispārējos drošības riskus;
- (c) izskatīt un, izņemot dokumentus, ko Komisija pieņem saskaņā ar šīs regulas 34. panta 1. punktu un Lēmuma Nr. 1104/2011/ES 8. pantu, apstiprināt visu dokumentāciju, kas saistīta ar drošības akreditāciju;
- (d) savā kompetences jomā konsultēt Komisiju par šīs regulas 34. panta 1. punktā un Lēmuma Nr. 1104/2011/ES 8. pantā minēto tiesību aktu tekstu projektu izstrādāšanu, tostarp drošības darba procedūru (SecOps) izveidei, un sniegt paziņojumu ar noslēdzošo nostāju;
- (e) izskatīt un apstiprināt drošības riska novērtējumu, kas sagatavots saskaņā ar 36. panta h) punktā minēto uzraudzības procesu, ņemot vērā atbilstību šā punkta c) apakšpunktā minētajiem dokumentiem un dokumentiem, kuri sagatavoti saskaņā ar šīs regulas 34. panta 1. punktu un Lēmuma Nr. 1104/2011/ES 8. pantu; sadarboties ar Komisiju riska mazināšanas pasākumu noteikšanā;
- (f) pārbaudīt drošības pasākumu īstenošanu saistībā ar Programmas komponentu drošības akreditēšanu, tālab veicot vai sponsorējot drošības novērtēšanu, apskates, revīziju vai pārskatīšanu atbilstīgi šīs regulas 41. panta b) punktam;

- (g) atzīt tādu apstiprināto produktu un pasākumu izlasi, ar kuriem aizsargā pret elektronisku noklausīšanos (*TEMPEST*), un tādu apstiprināto kriptogrāfijas produktu izlasi, kurus izmanto, lai nodrošinātu Programmas komponentu drošību;
 - (h) apstiprināt vai attiecīgā gadījumā kopīgi ar attiecīgajām drošības jautājumos kompetentajām struktūrām apstiprināt starpsavienojumu starp sistēmām, kuras izveidotas saskaņā ar Programmas komponentiem vai šo komponentu daļām, un citām sistēmām;
 - (i) vienoties ar attiecīgo dalībvalsti par 41. panta c) punktā minēto piekļuves kontroles modeli;
 - (j) sagatavot riska ziņojumus un informēt Komisiju, Administratīvo padomi un izpildedirektoru par riska novērtējumu, un sniegt tiem ieteikumus par atlikušā riska novēršanas iespējām attiecībā uz konkrēto drošības akreditācijas lēmumu;
 - (k) ciešā sadarbībā ar Komisiju pēc Īpaša Padomes un/vai Augstā pārstāvja pieprasījuma palīdzēt Padomei un Augstajam pārstāvim īstenot Lēmumu 2014/496/KĀDP;
 - (l) rīkot konsultācijas, kas vajadzīgas savu uzdevumu izpildei;
 - (m) pieņemt un publicēt savu reglamentu.
3. Neskarot dalībvalstu kompetenci, Drošības akreditācijas padomes uzraudzībā izveido īpašu pakārtotu struktūru, kurā pārstāvētas dalībvalstis, nolūkā veikt kriptogrāfijas izplatīšanas iestādes (KII) uzdevumus attiecībā uz tādu ES kriptogrāfisko materiālu pārvaldību, kas saistīti ar Programmu, jo īpaši attiecībā uz:
- (a) lidojumu šifrēšanas atslēgu un citu *Galileo* funkcionēšanai vajadzīgo šifrēšanas atslēgu pārvaldību;
 - (b) tādu procedūru izveides un izpildes verifikāciju, kuras izmanto *Galileo* PRP šifrēšanas atslēgu uzskaitē, drošai apstrādei, uzglabāšanai un izplatīšanai.

38. pants

Drošības akreditācijas padomes sastāvs

1. Drošības akreditācijas padomē ir pa vienam pārstāvim no katras dalībvalsts, viens Komisijas pārstāvis un viens pārstāvis no Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos (“Augstais pārstāvis”). Drošības akreditācijas padomes locekļu amata pilnvaru laiks ir četri gadi, un šo termiņu var pagarināt.
2. Eiropas Kosmosa aģentūras pārstāvi aicina piedalīties Drošības akreditācijas padomes sanāsmēs novērotāja statusā. Izņēmuma kārtā arī Savienības aģentūru, trešo valstu vai starptautisko organizāciju pārstāvji var tikt aicināti piedalīties sanāsmēs kā novērotāji, ja tiek izskatīti jautājumi, kas tieši skar attiecīgās trešās valstis vai starptautiskās organizācijas, jo īpaši jautājumi, kas attiecas uz tām piederošo vai to teritorijā izveidoto infrastruktūru. Šādas trešo valstu vai starptautisko organizāciju pārstāvju līdzdalības kārtību un nosacījumus izklāsta attiecīgajos nolīgumos, un tie atbilst Drošības akreditācijas padomes reglamentam.

39. pants

Drošības akreditācijas balsošanas noteikumi

Ja neizdodas panākt vienprātību saskaņā ar 36. pantā minētajiem vispārējiem principiem, Drošības akreditācijas padome lēmumus pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 16. pantu. Komisijas pārstāvis un Augstā pārstāvja pārstāvis balsojumā nepiedalās. Drošības

akreditācijas padomes priekšsēdētājs Drošības akreditācijas padomes vārdā paraksta tās pieņemtus lēmumus.

40. pants

Drošības akreditācijas padomes lēmumu paziņošana un ietekme

1. Drošības akreditācijas padomes lēmumi tiek adresēti Komisijai.
2. Komisija pastāvīgi informē Drošības akreditācijas padomi par to, kā Drošības akreditācijas padomes paredzētie lēmumi ietekmē Programmas komponentu pienācīgu darbību, un par atlikušā riska novēršanas plānu īstenošanu. Drošības akreditācijas padome ņem vērā visu šādu Komisijas sniegto informāciju.
3. Komisija nekavējoties informē Eiropas Parlamentu un Padomi par drošības akreditācijas lēmumu pieņemšanas ietekmi uz Programmas komponentu pienācīgu darbību. Ja Komisija uzskata, ka Drošības akreditācijas padomes pieņemts lēmums var būtiski ietekmēt minēto komponentu pienācīgu darbību, piemēram, izmaksu, grafika vai veikuma ziņā, tā nekavējoties informē Eiropas Parlamentu un Padomi.
4. Administratīvo padomi periodiski informē par Drošības akreditācijas padomes darba virzību.
5. Drošības akreditācijas padomes darba grafiks nedrīkst kavēt 100. pantā minētajā darba programmā paredzēto darbību grafiku.

41. pants

Dalībvalstu loma drošības akreditācijā

Dalībvalstis:

- (a) nodod Drošības akreditācijas padomei visu informāciju, ko uzskata par svarīgu drošības akreditācijas vajadzībām;
- (b) ļauj Drošības akreditācijas padomes ieceltām atbilstīgi pilnvarotām personām ar drošības jautājumos kompetento valsts struktūru piekrišanu un to uzraudzībā piekļūt visai informācijai un visām vietām un/vai visiem objektiem, kas saistīti ar to jurisdikcijā esošo sistēmu drošību, saskaņā ar attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem un nediskriminējot pēc dalībvalstu valstspiederīgo valstspiederības, tostarp drošības pārbaūžu, revīzijas un testu vajadzībām saskaņā ar Drošības akreditācijas padomes lēmumu un 36. panta h) punktā minētā drošības riska uzraudzības procesa vajadzībām. Minētās revīzijas un testus veic saskaņā ar šādiem principiem:
 - i) tiek uzsvērts, cik svarīga ir drošība un efektīva riska pārvaldība pārbaudāmajās struktūrās;
 - ii) konkrētos gadījumos tiek ieteikti pretpasākumi, ar kuriem mazina sekas, ko radījusi klasificētas informācijas konfidencialitātes, integritātes vai piekļuves režīma neievērošana;
- (c) katra dalībvalsts atbild par piekļuves kontroles modeļa izveidi, kurā iekļauj pārskatu par vai sarakstu ar vietām/objektiem, kas jāakreditē, un par kuru iepriekš vienojas dalībvalstis un Drošības akreditācijas padome, tādējādi panākot to, ka visas dalībvalstis nodrošina vienādu piekļuves kontroles līmeni;
- (d) vietējā mērogā atbild par to objektu drošības akreditāciju, kas atrodas to teritorijā un ir daļa no Programmas komponentu drošības akreditācijas apgabala, un šajā nolūkā sniedz ziņojumu Drošības akreditācijas padomei.

III NODAĻA

Klasificētas informācijas aizsardzība

42. pants

Noteikumu par klasificētu informāciju piemērošana

Šīs regulas piemērošanas jomā:

- (a) visas dalībvalstis piemēro tādas valstu drošības noteikumus, ar ko nodrošina Eiropas Savienības klasificētas informācijas aizsardzību līmenī, kas līdzvērtīgs tam, kādu nodrošina drošības noteikumi, kuri izklāstīti Komisijas 2015. gada 13. marta Lēmumā (ES, Euratom) 2015/444 par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai³⁰, un Padomes drošības noteikumi, kuri izklāstīti pielikumos Padomes 2013. gada 23. septembra Lēmumam par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai³¹;
- (b) dalībvalstis nekavējoties informē Komisiju par valstu drošības noteikumiem, kas minēti a) punktā;
- (c) fiziskās personas, kuru dzīvesvieta ir trešās valstīs, un juridiskās personas, kuras veic uzņēmējdarbību trešās valstīs, var strādāt ar Eiropas Savienības klasificētu informāciju, kas attiecas uz Programmu, vienīgi tad, ja tām attiecīgajās valstīs piemēro drošības noteikumus, kuri nodrošina aizsardzību līmenī, kas ir vismaz līdzvērtīgs tam, kādu nodrošina Komisijas drošības noteikumi, kuri izklāstīti Komisijas Lēmumā (ES, Euratom) 2015/444, un Padomes drošības noteikumi, kuri izklāstīti Lēmuma 2013/488/ES pielikumos. Trešās valsts vai starptautiskas organizācijas piemēroto drošības noteikumu līdzvērtīgumu nosaka informācijas drošības nolīgumā, kurā attiecīgā gadījumā ietver industriālās drošības jautājumus un kuru Savienība noslēdz ar attiecīgo trešo valsti vai starptautisko organizāciju, saskaņā ar LESD 218. pantā paredzēto procedūru un ņemot vērā Lēmuma 2013/488/ES 13. pantu;
- (d) neskarot Lēmuma 2013/488/ES 13. pantu un noteikumus, ar ko reglamentē industriālās drošības jomu, kā noteikts Komisijas Lēmumā (ES, Euratom) 2015/444, fiziskai personai vai juridiskai personai, trešai valstij vai starptautiskai organizācijai var piešķirt piekļuvi Eiropas Savienības klasificētai informācijai, ja tas, izskatot katru gadījumu atsevišķi, tiek uzskatīts par vajadzīgu atbilstīgi šādas informācijas būtībai un saturam, saņēmēja vajadzībai pēc informācijas un Savienības gūtās priekšrocības pakāpei.

VI SADAĻA

Galileo un EGNOS

43. pants

Attiecināmās darbības

Attiecināmās darbības saskaņā ar *Galileo* un *EGNOS* aptver:

- (a) kosmosā esošās infrastruktūras apsaimniekošanu, apkopi, pastāvīgu uzlabošanu, attīstību un aizsardzību, tostarp modernizāciju un novecošanas pārvaldību;
- (b) uz zemes esošās infrastruktūras, jo īpaši tīklu, objektu un atbalsta iekārtu, apsaimniekošanu, apkopi, pastāvīgu uzlabošanu, attīstību un aizsardzību, tostarp modernizāciju un novecošanas pārvaldību;

³⁰ OVL 72, 17.3.2015., 53.-88. lpp.

³¹ OVL 274, 15.10.2013., 1.-50. lpp.

- (c) sistēmu nākamo paaudžu izstrādi un *Galileo* un *EGNOS* sniegto pakalpojumu attīstību, neskarot turpmākus lēmumus par Savienības finanšu plāniem;
- (d) sertifikācijas un standartizācijas operācijas;
- (e) *Galileo* un *EGNOS* sniegto pakalpojumu nodrošināšanu un tirgus attīstību;
- (f) sadarbību ar citām reģionālām vai globālām satelītnavigācijas sistēmām;
- (g) visus elementus, kas pamato sistēmas un tās ekspluatācijas uzticamību;
- (h) koordinācijas darbības, kas saistītas ar pakalpojumu sniegšanu un to pārklājuma paplašināšanu.

44. pants

Galileo sniegtie pakalpojumi

1. *Galileo* sniegtie pakalpojumi ietver:
 - (a) *Galileo* brīvpiekļuves pakalpojumu (GBP), kas lietotājam pieejams bez maksas un sniedz tādu pozicionēšanas un sinhronizācijas informāciju, kura paredzēta galvenokārt lielapjoma satelītnavigācijas lietojumiem plaša patēriņa vajadzībām;
 - (b) lielas precizitātes pakalpojumu (LPP), kas lietotājiem pieejams bez maksas un, izmantojot papildu datus, kas tiek izplatīti papildu frekvenču joslā, sniedz ļoti precīzu pozicionēšanas un sinhronizācijas informāciju, kura paredzēta galvenokārt satelītnavigācijas lietojumiem profesionālām vai komerciālām vajadzībām;
 - (c) signālu autentificēšanas pakalpojumu (SAP), kas pamatojas uz signālos ietvertiem šifrētiem kodiem un paredzēts galvenokārt satelītnavigācijas lietojumiem profesionālām vai komerciālām vajadzībām;
 - (d) publisku regulētu pakalpojumu (PRP), kas ir pieejams tikai valstu valdību pilnvarotiem lietotājiem saskaņā ar Lēmumu Nr. 1104/2011/ES sensitīviem lietojumiem, kuri prasa izcilu pakalpojuma nepārtrauktību, tostarp drošības un aizsardzības jomā, un kas izmanto spēcīgus, šifrētus signālus;
 - (e) ārkārtas situāciju pakalpojumu (ĀSP), kas, izstarojot signālus, raida brīdinājumus par dabas katastrofām vai citām ārkārtas situācijām konkrētos apgabalos;
 - (f) laika noteikšanas pakalpojumu (LNP), kas lietotājam pieejams bez maksas un sniedz precīzu un uzticamu atsaucē laiku, kā arī ļauj nodrošināt koordinēto universālo laiku, veicinot laika noteikšanas lietojumu attīstību uz *Galileo* bāzes un izmantošanu kritiski svarīgiem lietojumiem.
2. *Galileo* arī palīdz nodrošināt:
 - (a) *COSPAS-SARSAT* sistēmas meklēšanas un glābšanas atbalsta pakalpojumu (*SAR*), detektējot bāku raidītos trauksmes signālus un retranslējot tām ziņojumus, izmantojot atpakaļlīniju;
 - (a) Savienības vai starptautiskā līmenī standartizētus integritātes uzraudzības pakalpojumus, ko izmanto dzīvības aizsardzības pakalpojumu vajadzībām, pamatojoties uz *Galileo* brīvpiekļuves pakalpojuma signāliem un apvienojumā ar *EGNOS* un citām satelītnavigācijas sistēmām;
 - (b) informāciju par kosmiskajiem laikapstākļiem un agrīnās brīdināšanas pakalpojumus, ko sniedz ar *Galileo* uz zemes esošās infrastruktūras starpniecību un kas galvenokārt

paredzēti, lai *Galileo* un citu *GNSS* pakalpojumu lietotājiem samazinātu iespējamo risku, kas saistīts ar kosmisko laikstākļu notikumiem.

45. pants

EGNOS sniegtie pakalpojumi

1. *EGNOS* sniegtie pakalpojumi ietver:
 - (a) *EGNOS* brīvpiekļuves pakalpojumu (EBP), kas lietotājam pieejams bez maksas un sniedz tādu pozicionēšanas un sinhronizācijas informāciju, kura paredzēta galvenokārt lielapjoma satelītnavigācijas lietojumiem plaša patēriņa vajadzībām;
 - (b) *EGNOS* datu piekļuves pakalpojumu (EDPP), kas sniedz tādu pozicionēšanas un sinhronizācijas informāciju, kura paredzēta galvenokārt satelītnavigācijas lietojumiem profesionālām vai komerciālām vajadzībām, un piedāvā labāku veiktspēju un datus ar lielāku pievienoto vērtību nekā tos, ko iegūst, izmantojot EBP;
 - (c) dzīvības aizsardzības pakalpojumu (DAP), kas pieejams bez tiešām lietotāja maksām un sniedz pozicionēšanas un sinhronizācijas informāciju, kurai piemīt augsta līmeņa nepārtrauktība, pieejamība un precizitāte, tostarp integritātes ziņojumu, kas ļauj brīdināt lietotājus par *Galileo* un citu *GNSS* atteici vai par to izstarotiem signāliem ārpus pielaides intervāla, kurus tas pastiprina pārklājuma zonā, un kas paredzēts galvenokārt lietotājiem, kuriem drošība ir būtiska, jo īpaši civilās aviācijas nozarē aeronavigācijas pakalpojumu vajadzībām.
2. Šā panta 1. punktā minētos pakalpojumus sniedz kā prioritāti dalībvalstu teritorijā, kas ģeogrāfiski atrodas Eiropā.

EGNOS ģeogrāfisko pārklājumu var paplašināt, ietverot citus pasaules reģionus, jo īpaši kandidātvalstu teritorijas, to trešo valstu teritorijas, kuras ir asociētas ar Eiropas vienoto gaisa telpu, un Eiropas kaimiņattiecību politikā iesaistīto valstu teritorijas, ja ir tam vajadzīgās tehniskās iespējas, un dzīvības aizsardzības pakalpojuma gadījumā balstoties uz starptautiskiem nolīgumiem.
3. Šādas paplašināšanas izmaksas, tostarp saistītās ekspluatācijas izmaksas, kas ir specifiskas minētajiem reģioniem, nesedz no 11. pantā minētā budžeta. Šāda paplašināšana nedrīkst aizkavēt 1. punktā minēto pakalpojumu piedāvāšanu visā dalībvalstu teritorijā, kas ģeogrāfiski atrodas Eiropā.

46. pants

***Galileo* un *EGNOS* īstenošanas pasākumi**

Ja nepieciešams netraucētai *Galileo* un *EGNOS* darbībai un to atzīšanai tirgū, Komisija vajadzības gadījumā nosaka pasākumus, kas vajadzīgi, lai:

- (a) pārvaldītu un mazinātu ar *Galileo* un *EGNOS* ekspluatāciju saistītos riskus;
- (b) precizētu tādu lēmumu pieņemšanas brīžus, kas ir īpaši nozīmīgi *Galileo* un *EGNOS* īstenošanas uzraudzībai un izvērtēšanai;
- (c) atbilstīgi drošības prasībām un ievērojot atklātu un pārredzamu procedūru, noteiktu *Galileo* un *EGNOS* uz zemes esošajā infrastruktūrā ietilpstošo centru atrašanās vietu un nodrošinātu to ekspluatāciju.

Minētos īstenošanas pasākumus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

47. pants

Saderība un sadarbība

1. *Galileo* un *EGNOS*, un to sniegtie pakalpojumi ir pilnībā saderīgi un sadarbspējīgi no tehniskā viedokļa.
2. *Galileo* un *EGNOS* un to sniegtie pakalpojumi ir saderīgi un sadarbspējīgi ar citām satelītnavigācijas sistēmām un ar konvencionālajiem radionavigācijas līdzekļiem gadījumā, ja nepieciešamās saderības un sadarbības prasības ir noteiktas starptautiskos nolīgumos.

VII SADAĻA

Copernicus

I NODAĻA

Vispārīgie noteikumi

48. pants

Copernicus darbības joma

1. *Copernicus* īsteno, balstoties uz iepriekšēju Savienības ieguldījumu, un attiecīgā gadījumā piesaistot valsts vai reģionālās dalībvalstu spējas un ņemot vērā salīdzināmu datu un informācijas komercpiegādātāju spējas un nepieciešamību veicināt konkurenci un tirgus attīstību.
2. *Copernicus* sniedz datus un informāciju, īstenojot datu politiku, kas paredz, ka dati ir pilnīgi, bezmaksas un atvērti.
3. *Copernicus* veido četri komponenti, proti:
 - (a) datu iegūšanas komponents, kas ietver:
 - *Copernicus Sentinel* izstrādi un ekspluatāciju,
 - piekļuvi trešās personas datiem,
 - piekļuvi in situ datiem un citiem palīgdatiem;
 - (b) datu un informācijas apstrādes komponents, kas ietver darbības, ar kurām ģenerē informāciju ar pievienoto vērtību vides monitoringa, ziņošanas un atbilstības nodrošināšanas, civilās aizsardzības un drošības pakalpojumu (*Copernicus* pakalpojumi) atbalstam;
 - (c) datu piekļuves un izplatīšanas komponents, kas ietver infrastruktūru un pakalpojumus, ar kuriem nodrošina *Copernicus* datu un *Copernicus* informācijas atrašanu, skatīšanu, izplatīšanu un izmantošanu, kā arī piekļuvi šādiem datiem un informācijai;
 - (d) lietotāju loka paplašināšanas un tirgus attīstības komponents saskaņā ar 29. panta 5. punktu, kas ietver attiecīgās darbības, resursus un pakalpojumus, ar kuriem *Copernicus*, tās datus un pakalpojumus popularizē visos līmeņos, lai maksimāli palielinātu sociālekonomiskos ieguvumus, kas minēti 4. panta 1. punktā.
4. *Copernicus* veicina novērošanas sistēmu un ar tām saistītās datu apmaiņas starptautisko koordināciju, lai tādējādi nostiprinātu tās globālo dimensiju un komplementaritāti, ņemot vērā esošos starptautiskos nolīgumus un koordinācijas procesus.

II NODAĻA

Attiecināmās darbības

49. pants

Datu iegūšana

Attiecināmās darbības saskaņā ar *Copernicus* aptver:

- (a) darbības, kuru mērķis ir nodrošināt pašreizējo *Sentinel* misiju nepārtrauktību un izstrādāt, palaist, uzturēt un ekspluatēt turpmākus *Sentinel*, paplašinot novērošanas tvērumu un dodot priekšroku šādiem elementiem: novērošanas spējas antropogēno CO₂ emisiju un citu siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringam, polāro apgabalu pārklājuma nodrošināšana un inovatīvu vides lietojumu sekmēšana lauksaimniecības, mežsaimniecības un ūdens resursu apsaimniekošanas jomās;
- (b) darbības, kuru mērķis ir nodrošināt piekļuvi trešās personas datiem, kas vajadzīgi, lai ģenerētu *Copernicus* pakalpojumus vai Savienības iestāžu, aģentūru un decentralizēto dienestu lietošanai;
- (c) darbības, kuru mērķis ir nodrošināt un koordinēt piekļuvi in situ datiem un citiem palīgdatiem, kas vajadzīgi *Copernicus* datu un *Copernicus* informācijas ģenerēšanai, kalibrēšanai un validēšanai.

50. pants

Copernicus pakalpojumi

Copernicus ietver darbības šādu pakalpojumu atbalstam:

- (a) vides monitoringa, ziņošanas un atbilstības nodrošināšanas pakalpojumi, kas aptver:
 - atmosfēras monitoringu nolūkā sniegt informāciju par gaisa kvalitāti un atmosfēras ķīmisko sastāvu;
 - jūras vides monitoringu nolūkā sniegt informāciju par jūras un piekrastes ekosistēmu un to resursu stāvokli un dinamiku;
 - zemes un lauksaimniecības monitoringu nolūkā sniegt informāciju par zemes segumu, zemes izmantojumu un zemes izmantojuma izmaiņām, pilsētu teritorijām, iekšzemes ūdeņu daudzumu un kvalitāti, mežiem, lauksaimniecību un citiem dabas resursiem, bioloģisko daudzveidību un kriosfēru;
 - klimata pārmaiņu monitoringu nolūkā sniegt informāciju par antropogēnām CO₂ emisijām un citu siltumnīcefekta gāzu emisijām, būtiskiem klimata mainīgajiem lielumiem, klimata reanalīzēm, sezonālajām prognozēm, klimata pārmaiņu prognozēm un attiecināšanu, kā arī rādītājiem attiecīgā laika un telpas izteiksmē;
- (b) ārkārtas situāciju pārvaldības pakalpojums, kura mērķis ir sniegt informāciju tādu Savienībā izveidotu publiskā sektora iestāžu atbalstam, kuras ir atbildīgas par civilo aizsardzību, atbalstot civilās aizsardzības un ārkārtas reaģēšanas operācijas (uzlabojot agrīnās brīdināšanas darbības un spēju reaģēt krīzes situācijās) un novēršanas un sagatavotības darbības (risku un sekas novēršanas analīze) saistībā ar dažāda veida katastrofām;
- (c) drošības pakalpojums, kura mērķis ir atbalstīt Savienības ārējo robežu uzraudzību, jūras uzraudzību, kā arī Savienības ārējo darbību, reaģējot uz drošības problēmām, ar kurām saskaras Savienība, un kopējās ārpolitikas un drošības politikas mērķus un pasākumus.

51. pants

Piekļuve *Copernicus* datiem un informācijai un to izplatīšana

1. *Copernicus* ietver darbības, kuru mērķis ir nodrošināt piekļuvi visiem *Copernicus* datiem un visai *Copernicus* informācijai un attiecīgā gadījumā nodrošināt papildu infrastruktūru un pakalpojumus, ar ko veicina šo datu un informācijas izplatīšanu, izmantošanu un piekļuvi tiem.
2. Ja *Copernicus* dati vai *Copernicus* informācija ir drošības ziņā sensitīva, Komisija šo datu un informācijas iepirkumu, iegūšanas uzraudzību, piekļuvi tiem un to izplatīšanu var uzticēt vienam vai vairākiem fiduciāriem subjektiem. Šādi subjekti izveido un uztur akreditēto lietotāju reģistru un piekļuvi ierobežotas pieejamības datiem piešķir, izmantojot nošķirtu darbplūsmu.

III NODAĻA

***Copernicus* datu politika**

52. pants

***Copernicus* datu un *Copernicus* informācijas politika**

1. *Copernicus* datus un *Copernicus* informāciju lietotājiem nodrošina, izmantojot turpmāk izklāstīto datu politiku, kas paredz, ka dati ir pilnīgi, bezmaksas un atvērti:
 - (a) *Copernicus* lietotāji var bez maksas un visā pasaulē reproducēt, izplatīt, publiskot, pielāgot un pārveidot visus *Copernicus* datus un visu *Copernicus* informāciju un apvienot tos ar citiem datiem un citu informāciju;
 - (b) politika, kas paredz, ka dati ir pilnīgi, bezmaksas un atvērti, ietver šādus ierobežojumus:
 - *Copernicus* datu un *Copernicus* informācijas formāti, savlaicīgums un izplatīšanas raksturlielumi jānosaka iepriekš;
 - attiecīgā gadījumā jāievēro *Copernicus* pakalpojumu informācijas sagatavošanai izmantoto trešās personas datu un trešās personas informācijas licencēšanas nosacījumi;
 - jāpiemēro drošības ierobežojumi, kas izriet no 34. panta 1. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām;
 - jānodrošina aizsardzība pret traucējumu risku sistēmā, kas sagatavo vai dara pieejamus *Copernicus* datus un *Copernicus* informāciju;
 - jānodrošina, ka tiek aizsargāta uzticama piekļuve *Copernicus* datiem un *Copernicus* informācijai lietotājiem Eiropā.
2. Komisija saskaņā ar 105. pantu pieņem deleģētos aktus, kas attiecas uz īpašajiem noteikumiem, ar ko 1. punktu papildina attiecībā uz *Copernicus* datu un *Copernicus* informācijas specifikācijām un piekļuves un izmantošanas nosacījumiem un procedūrām.
3. Komisija izdod licences un paziņojumus attiecībā uz piekļuvi *Copernicus* datiem un *Copernicus* informācijai un to izmantošanu, tostarp attiecināšanas klauzulas, saskaņā ar *Copernicus* datu politiku, kas izklāstīta šajā regulā un piemērojamajos deleģētajos aktos, kuri paredzēti 2. punktā.

VIII SADAĻA

CITI PROGRAMMAS KOMPONENTI

I NODAĻA

Kosmosa situācijas apzināšanās (SSA)

I IEDAĻA

Kosmisko objektu novērošana un uzraudzība (SST)

53. pants

SST darbības joma

SST komponents nodrošina atbalstu šādām darbībām:

- (a) dalībvalstu uz zemes un/vai kosmosā esošo sensoru, tostarp ar Eiropas Kosmosa aģentūras starpniecību izstrādāto sensoru un valsts līmenī ekspluatēto Savienības sensoru, tīkla izveide, attīstība un ekspluatācija nolūkā novērot un uzraudzīt objektus un izveidot Eiropas kosmisko objektu katalogu, kas pielāgots 55. pantā minēto lietotāju vajadzībām;
- (b) SST datu apstrāde un analīze valsts līmenī nolūkā nodrošināt 54. pantā minēto SST informāciju un pakalpojumus;
- (c) 54. pantā minēto SST pakalpojumu sniegšanu 55. pantā minētajām struktūrām;
- (d) tehniskais un administratīvais atbalsts nolūkā nodrošināt pāreju starp ES Kosmosa programmu un SST atbalsta sistēma, kas izveidota ar Lēmumu Nr. 541/2014/ES.

54. pants

SST pakalpojumi

1. SST pakalpojumi ietver:

- (a) sadursmes riska novērtēšanu starp kosmosa kuģiem vai starp kosmosa kuģiem un kosmiskajiem atkritumiem un iespējamu sadursmes novēršanas brīdinājumu ģenerēšanu kosmosa kuģu palaišanas stadijā, orbītā ienākšanas sākumstadijā, orbītas paaugstināšanas stadijā, stadijā, kad tos ekspluatē orbītā, un misiju pabeigšanas stadijā;
- (b) orbītā notiekošas fragmentācijas, sabrukuma vai sadursmju detektēšanu un raksturošanu;
- (c) riska novērtēšanu saistībā ar kosmisko objektu un kosmisko atkritumu nekontrolētu atgriešanos Zemes atmosfērā un ar to saistītas informācijas ģenerēšanu, tostarp varbūtējās sadursmes laikposma un iespējamās dislokācijas vietas aplēses;
- (d) kosmisko atkritumu daudzuma palielināšanās novēršana.

2. SST pakalpojumi ir pieejami bez maksas un jebkurā laikā bez pārtraukuma.

55. pants

SST lietotāji

1. SST pamatlietotāji ir visas dalībvalstis, EĀDD, Komisija, Padome, publiskie un privātie kosmosa kuģu īpašnieki un ekspluatanti un Savienībā izveidotas publiskā sektora iestādes, kuras ir atbildīgas par civilo aizsardzību.
2. Citas Savienībā izveidotas publiskās struktūras, kā arī privātās struktūras, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā, (lietotāji, kas nav pamatlietotāji) var piekļūt vienam no 54. panta 1. punkta b) līdz d) apakšpunktā minētajiem pakalpojumiem, ar nosacījumu, ka tās atbilst šādiem kritērijiem:
 - (a) dati tiek izmantoti nekomerciālos nolūkos;

(b) ir nodrošināts atbilstošs saņemto datu drošības līmenis.

Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, var pieņemt sīki izstrādātus noteikumus par minētajiem kritērijiem un attiecīgajām procedūrām. Minētos noteikumus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

56. pants

Dalībvalstu līdzdalība

1. Dalībvalstis, kas vēlas piedalīties 54. pantā minēto *SST* pakalpojumu sniegšanā, iesniedz Komisijai kopīgu priekšlikumu, kurā pierāda atbilstību šādiem kritērijiem:
 - (a) dalībvalstu rīcībā ir vai nu piemēroti *SST* sensori, kas pieejami ES *SST* vajadzībām, un cilvēkresursi to ekspluatācijai, vai pienācīgas darbības analīzes un datu apstrādes spējas, kas īpaši paredzētas *SST* un pieejamas ES *SST* vajadzībām, vai arī tām ir piekļuve šādiem sensoriem, cilvēkresursiem vai spējām;
 - (b) attiecīgā dalībvalsts ir veikusi un validējusi katra *SST* aktīva sākotnējo drošības riska novērtējumu;
 - (c) rīcības plāns šīs regulas 53. pantā noteikto darbību īstenošanai, kurā ņemts vērā saskaņā ar Lēmuma Nr. 541/2014/ES 6. pantu pieņemtais koordinācijas plāns;
 - (d) dažādu darbību sadalījums starp ekspertu grupām, kuras izraudzītas saskaņā ar 57. pantu;
 - (e) noteikumi par datu koplietošanu, kas nepieciešama 4. pantā minēto mērķu sasniegšanai.Katra dalībvalsts, kas vēlas piedalīties *SST* pakalpojumu sniegšanā, atsevišķi pierāda atbilstību a) un b) apakšpunktā noteiktajiem kritērijiem.
2. Tiek uzskatīts, ka iesaistītās dalībvalstis, kuru izraudzītās valsts struktūras dienā, kad stājas spēkā šī regula, ir dalībnieces konsorcijs, kas izveidots saskaņā ar Lēmuma Nr. 541/2014/ES 7. pantu, ir izpildījušas kritērijus, kas minēti 1. punkta a) un b) apakšpunktā.
3. Ja nav iesniegts kopīgs priekšlikums saskaņā ar 1. punktu vai ja Komisija uzskata, ka tādējādi iesniegts kopīgs priekšlikums neatbilst 1. punktā minētajiem kritērijiem, vismaz trīs dalībvalstis, par kurām konstatēts, ka tās atbilst 1. punktā minētajiem kritērijiem, var kopīgi iesniegt Komisijai piedāvājumus, kuri attiecas uz konkrētu orbītas režīmu.
4. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, var pieņemt sīki izstrādātus noteikumus par procedūrām un elementiem, kas minēti 1.–3. punktā. Minētos īstenošanas pasākumus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

57. pants

Dalībvalstu līdzdalības organizatoriskā sistēma

1. Visas dalībvalstis, kuras iesniegušas priekšlikumu, ko Komisija atzinusi par atbilstīgu saskaņā ar 56. panta 1. punktu, vai kuras Komisija ir izvēlējusies saskaņā ar 56. panta 3. punktā minēto procedūru, izraugās savā teritorijā izveidotu valsts konstituējošo struktūru, kura pārstāv dalībvalsti.
2. Valstu konstituējošās struktūras, kas izraudzītas saskaņā ar 1. punktu, noslēdz nolīgumu, ar ko izveido *SST* partnerību un nosaka to sadarbības noteikumus un mehānismus 53. pantā minēto darbību īstenošanai. Minētajā nolīgumā jo īpaši ietver elementus, kas minēti 56. panta 1. punkta c)–e) apakšpunktā, un riska pārvaldības struktūras izveidi nolūkā nodrošināt *SST* datu un *SST* informācijas izmantošanas un drošas apmaiņas noteikumu īstenošanu.

3. Valstu konstitūjošās struktūras saskaņā ar daudzgadu plānu, attiecīgajiem galvenajiem veikuma rādītājiem un lietotāju prasībām, pamatojoties uz 6. punktā minēto ekspertu grupu darbību, izstrādā ļoti kvalitatīvus Savienības *SST* pakalpojumus. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, var pieņemt daudzgadu plānu un galvenos veikuma rādītājus saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.
4. Valstu konstitūjošās struktūras izveido esošo un iespējamo turpmāko sensoru tīklu, lai tos ekspluatētu koordinēti un optimizēti nolūkā izveidot un pastāvīgi atjaunināt kopīgu Eiropas katalogu.
5. Iesaistītās dalībvalstis veic drošības akreditāciju, pamatojoties uz 34. panta 1. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām.
6. *SST* iesaistītās dalībvalstis izraugās ekspertu grupas, kuras atbild par konkrētiem jautājumiem, kas saistīti ar dažādām *SST* darbībām. Ekspertu grupas ir pastāvīgas, tās pārvalda un apgādā ar personālu valstu konstitūjošās struktūras dalībvalstī, kas tās izveidojusi, un tajās var būt eksperti no visām valsts konstitūjošajām struktūrām.
7. Valstu konstitūjošās struktūras un ekspertu grupas nodrošina *SST* datu, *SST* informācijas un *SST* pakalpojumu aizsardzību.
8. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem sīki izstrādātus noteikumus par to, kā darbojas organizatoriskā sistēma dalībvalstu līdzdalībai *SST*. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

58. pants

***SST* atbalsta dienests**

1. Komisija, pamatojoties uz vislabāko zinātību drošības jautājumos, izraugās *SST* atbalsta dienestu. Šis atbalsta dienests:
 - (a) nodrošina drošas saskarnes, kas vajadzīgas, lai *SST* informāciju centralizētu, uzglabātu un darītu pieejamu *SST* lietotājiem, nodrošinot tās pareizu apstrādi un izsekojamību;
 - (b) nodrošina tiešu ziņošanu par *SST* pakalpojumu veikspēju;
 - (c) vāc atsauksmes nolūkā nodrošināt pakalpojumu saskaņošanu ar lietotāju vēlmēm;
 - (d) atbalsta, popularizē un veicina pakalpojumu izmantošanu.
2. Valstu konstitūjošās struktūras noslēdz ar *SST* atbalsta dienestu nepieciešamās vienošanās par īstenošanu.

II IEDAĻA

Kosmiskie laikapstākļi un Zemei tuvie objekti (*NEO*)

59. pants

Ar kosmiskajiem laikapstākļiem saistītas darbības

1. Kosmisko laikapstākļu funkcija var atbalstīt šādas darbības:
 - (a) lietotāju vajadzību izvērtēšana un konstatēšana 2. punkta b) apakšpunktā norādītajās nozarēs, lai noteiktu sniedzamos kosmisko laikapstākļu pakalpojumus;
 - (b) kosmisko laikapstākļu pakalpojumu nodrošināšana lietotājiem, kuri izmanto informāciju par kosmiskajiem laikapstākļiem, atbilstīgi konstatētajām lietotāju vajadzībām un tehniskajām prasībām.

2. Kosmisko laikapstākļu pakalpojumi ir pieejami nepārtraukti katrā laikā, un tos var izvēlēties saskaņā ar šādiem noteikumiem:
 - (a) Komisija prioritizē Savienības līmenī sniedzamos kosmisko laikapstākļu pakalpojumus atbilstīgi lietotāju vajadzībām, pakalpojumu tehnoloģiskajai gatavībai un riska novērtējuma rezultātiem;
 - (b) kosmisko laikapstākļu pakalpojumi var uzlabot aizsardzību šādās nozarēs: kosmosa kuģi, aviācija, *GNSS*, elektroenerģijas tīkli un sakari.
3. Struktūras, kuras sniedz kosmisko laikapstākļu pakalpojumus, tiek atlasītas, izmantojot uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus.

60. pants

Ar *NEO* saistītas darbības

1. *NEO* funkcija var atbalstīt šādas darbības:
 - (a) dalībvalstu spēju kartēšana *NEO* detektēšanas un uzraudzības jomā;
 - (b) dalībvalstu iekārtu un pētniecības centru tīkla izveides veicināšana;
 - (c) šā panta 2. punktā minētā pakalpojuma attīstīšana.
2. Komisija var koordinēt Savienības un valstu publiskā sektora iestāžu, kuras ir atbildīgas par civilo aizsardzību, rīcību gadījumā, ja ir konstatēts, ka *NEO* tuvojas Zemei.

II NODAĻA

GOVSATCOM

61. pants

***GOVSATCOM* darbības joma**

Saskaņā ar *GOVSATCOM* komponentu satelītsakaru jaudas un pakalpojumus apvieno kopējā Savienības satelītsakaru jaudu un pakalpojumu resursā. Šis komponents ietver:

- (a) zemes segmenta infrastruktūras izstrādi, izbūvi un ekspluatāciju;
- (b) *GOVSATCOM* pakalpojumu sniegšanai vajadzīgo satelītsakaru jaudu, pakalpojumu un lietotāju iekārtu iepirkumu;
- (c) pasākumus, kas vajadzīgi *GOVSATCOM* lietotāju iekārtu sadarbības un standartizācijas uzlabošanai.

62. pants

Saskaņā ar *GOVSATCOM* nodrošinātās jaudas un pakalpojumi

1. *GOVSATCOM* jaudas un pakalpojumus bez maksas nodrošina *GOVSATCOM* lietotājiem, kā noteikts 3. punktā minētajā pakalpojumu portfeli, saskaņā ar 2. punktā minētajām darbības prasībām, 34. panta 1. punktā minētajām *GOVSATCOM* īpašajām drošības prasībām, un ievērojot 65. pantā minētos koplietošanas un prioritizācijas noteikumus.
2. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem darbības prasības pakalpojumiem, ko sniedz saskaņā ar *GOVSATCOM*, kā tehniskās specifikācijas izmantošanas gadījumiem, kas saistīti ar krīzes pārvaldību, uzraudzību un svarīgas infrastruktūras pārvaldību, tostarp diplomātisko sakaru tīkliem. Šo darbības prasību pamatā ir detalizēta lietotāju prasību analīze, un tajās

ņemtas vērā prasības, kas izriet no esošajām lietotāju iekārtām un esošajiem tīkliem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem pakalpojumu portfeli attiecībā uz pakalpojumiem, ko sniedz saskaņā ar *GOVSATCOM*, kā satelītsakaru jaudu un pakalpojumu un to atribūtu kategoriju sarakstu, ietverot ģeogrāfisko pārklājumu, frekvenci, joslas platumu, lietotāju iekārtas un drošības elementus. Šo pasākumu pamatā ir 1. punktā minētās darbības un drošības prasības, un tie piešķir prioritāti pakalpojumiem, kurus lietotājiem sniedz Savienības līmenī. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.
4. *GOVSATCOM* lietotāji piekļūst jaudām un pakalpojumiem, kas uzskaitīti pakalpojumu portfeli, izmantojot 66. pantā minētos *GOVSATCOM* centrus.

63. pants

Satelītsakaru jaudu un pakalpojumu nodrošinātāji

Satelītsakaru jaudas un pakalpojumus saskaņā ar šo komponentu var nodrošināt šādas struktūras:

- (a) *GOVSATCOM* dalībnieki un
- (b) juridiskas personas, kas pienācīgi akreditētas nodrošināt satelītsakaru jaudas vai pakalpojumus saskaņā ar 36. pantā noteikto drošības akreditācijas procedūru, pamatojoties uz 34. panta 1. punktā minētajām *GOVSATCOM* komponenta īpašajām drošības prasībām.

64. pants

GOVSATCOM izmantošana

1. Šādas struktūras var būt *GOVSATCOM* lietotāji, ar nosacījumu, ka tām ir uzticēti uzdevumi, kas saistīti ar drošībai būtisku misiju, operāciju un infrastruktūras uzraudzību un pārvaldību:
 - (a) Savienības vai dalībvalsts publiska iestāde vai struktūra, kurai uzticēta valsts varas īstenošana;
 - (b) fiziska vai juridiska persona.
2. Dalībnieks, kas minēts 67. pantā, pienācīgi pilnvaro *GOVSATCOM* lietotājus izmantot *GOVSATCOM* jaudas un pakalpojumus.

65. pants

Koplietošana un prioritizācija

1. Apvienotās satelītsakaru jaudas, pakalpojumus un lietotāju iekārtas *GOVSATCOM* dalībnieki koplieto un tās starp *GOVSATCOM* dalībniekiem tiek prioritizētas, pamatojoties uz lietotāju drošības riska analīzi Savienības un dalībvalsts līmenī. Šajā koplietošanā un prioritizācijā piešķir prioritāti lietotājiem Savienības līmenī.
2. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem sīki izstrādātus noteikumus par jaudu, pakalpojumu un lietotāju iekārtu koplietošanu un prioritizāciju, ņemot vērā paredzamo pieprasījumu pēc dažādiem izmantošanas gadījumiem un drošības risku analīzi attiecībā uz šiem izmantošanas gadījumiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Satelītsakaru jaudu un pakalpojumu koplietošanu un prioritizāciju starp *GOVSATCOM* lietotājiem, kurus pilnvarojis viens un tas pats *GOVSATCOM* dalībnieks, nosaka un īsteno minētais dalībnieks.

66. pants

Zemes segmenta infrastruktūra un ekspluatācija

1. Zemes segments ietver infrastruktūru, kas nepieciešama, lai būtu iespējams sniegt pakalpojumus lietotājiem saskaņā ar 65. pantu, jo īpaši *GOVSATCOM* centrus, kas iepērkami saskaņā ar šo komponentu, lai *GOVSATCOM* lietotājus savienotu ar satelītsakaru jaudu un pakalpojumu nodrošinātājiem.
2. Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, nosaka zemes segmenta infrastruktūras dislokāciju. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

67. pants

GOVSATCOM dalībnieki un kompetentās iestādes

1. Dalībvalstis, Padome, Komisija un EĀDD ir *GOVSATCOM* dalībnieki, ciktāl tie pilnvaro *GOVSATCOM* lietotājus vai nodrošina satelītsakaru jaudas vai zemes segmenta objektus, vai daļu no zemes segmenta iekārtām.
2. Savienības aģentūras var kļūt par *GOVSATCOM* dalībniekiem, ja Savienības iestāde, kas tās pārrauga, ir izsniegusi atļaujas.
3. Katrs dalībnieks izraugās vienu kompetento *GOVSATCOM* iestādi.
4. Kompetentā *GOVSATCOM* iestāde nodrošina, ka:
 - (a) pakalpojumu izmantošana atbilst piemērojamajām drošības prasībām;
 - (b) *GOVSATCOM* lietotāju piekļuves tiesības ir noteiktas un tiek pārvaldītas;
 - (c) lietotāju iekārtas un ar tām saistītos elektronisko sakaru savienojumus un informāciju izmanto un pārvalda saskaņā ar piemērojamajām drošības prasībām;
 - (d) ir izveidots centrālais kontaktpunkts, kura uzdevums ir vajadzības gadījumā palīdzēt ziņošanā par drošības riskiem un apdraudējumiem, jo īpaši par to, ka konstatēti potenciāli kaitīgi elektromagnētiskie traucējumi, kas ietekmē pakalpojumus saskaņā ar šo komponentu.

68. pants

GOVSATCOM piedāvājuma un pieprasījuma uzraudzība

Lai optimizētu līdzsvaru starp *GOVSATCOM* pakalpojumu piedāvājumu un pieprasījumu, Komisija pastāvīgi uzrauga *GOVSATCOM* jaudu un pakalpojumu piedāvājuma un pieprasījuma attīstību, ņemot vērā jaunus riskus un apdraudējumus, kā arī jaunu tehnoloģiju attīstību.

69. pants

GOVSATCOM pārskatīšanas klauzula

Līdz 2024. gada beigām Komisija izvērtē *GOVSATCOM* komponenta īstenošanu, it īpaši lietotāju vajadzību attīstību attiecībā uz satelītsakaru jaudu. Izvērtēšanā jo īpaši izskata vajadzību pēc papildu

kosmiskās infrastruktūras. Izvērtējumam vajadzības gadījumā pievieno attiecīgu priekšlikumu par papildu kosmiskās infrastruktūras izveidi saskaņā ar *GOVSATCOM* komponentu.

IX SADAĻA

EIROPAS SAVIENĪBAS KOSMOSA PROGRAMMAS AĢENTŪRA

I NODAĻA

Vispārīgie noteikumi, kas attiecas uz Aģentūru

70. pants

Aģentūras juridiskais statuss

1. Aģentūra ir Savienības struktūra. Tai ir juridiskas personas statuss.
2. Visās dalībvalstīs Aģentūrai ir visplašākā tiesībspēja un rīcībspēja, ko saskaņā ar šo valstu tiesību aktiem piešķir juridiskām personām. Tā var iegādāties vai atsavināt kustamu un nekustamu īpašumu, kā arī būt par pusi tiesas procesā.
3. Aģentūru pārstāv izpilddirektors.

71. pants

Aģentūras mītnes vieta

Aģentūras mītnes vieta ir Prāgā, Čehijas Republikā.

II NODAĻA

Aģentūras darbības organizācija

72. pants

Administratīvā un pārvaldības struktūra

1. Aģentūras administratīvo un pārvaldības struktūru veido:
 - (a) Administratīvā padome;
 - (b) izpilddirektors;
 - (c) Drošības akreditācijas padome.
2. Administratīvā padome, izpilddirektors, Drošības akreditācijas padome un tās priekšsēdētājs sadarbojas, lai nodrošinātu Aģentūras darbību un koordināciju saskaņā ar procedūrām, kas paredzētas Aģentūras iekšējos noteikumos, piemēram, Administratīvās padomes reglamentā, Drošības akreditācijas padomes reglamentā, Aģentūrai piemērojamos finanšu noteikumos, Civildienesta noteikumu piemērošanas noteikumos un noteikumos, kas reglamentē piekļuvi dokumentiem.

73. pants

Administratīvā padome

1. Administratīvajā padomē ir pa vienam pārstāvim no katras dalībvalsts un četri Komisijas pārstāvji, un tiem visiem ir balsstiesības. Administratīvajā padomē ir arī viens Eiropas Parlamenta norīkots pārstāvis bez balsstiesībām.

2. Saskaņā ar Administratīvās padomes reglamentā paredzētajiem nosacījumiem Administratīvās padomes sanāksmēs novērotāja statusā var tikt aicināti piedalīties Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja vietnieks, Padomes pārstāvis, Augstā pārstāvja pārstāvis un Eiropas Kosmosa aģentūras pārstāvis.
3. Katram Administratīvās padomes loceklim ir aizstājējs. Aizstājējs loekli pārstāv viņa prombūtnes laikā.
4. Administratīvās padomes locekļus un viņu aizstājējus ieceļ, ņemot vērā viņu zināšanas Aģentūras pamatuzdevumu jomā, kā arī attiecīgās vadības, administratīvās un budžetārās prasmes. Lai nodrošinātu padomes darba nepārtrauktību, Eiropas Parlaments, Komisija un dalībvalstis cenšas ierobežot savu pārstāvju nomainīšanu Administratīvajā padomē. Visas puses tiecas panākt vīriešu un sievietes līdzsvarotu pārstāvību Administratīvajā padomē.
5. Administratīvās padomes locekļu un viņu aizstājēju amata pilnvaru termiņš ir četri gadi, un to var vienreiz pagarināt.
6. Attiecīgā gadījumā trešo valstu vai starptautisko organizāciju pārstāvju dalību un tās nosacījumus paredz 98. pantā minētajos nolīgumos, un tie atbilst Administratīvās padomes reglamentam.

74. pants

Administratīvās padomes priekšsēdētājs

1. Administratīvā padome ievēl priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku no tās balsstiesīgo locekļu vidus. Priekšsēdētāja vietnieks automātiski aizstāj priekšsēdētāju, ja viņš nevar pildīt savus pienākumus.
2. Priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka amata pilnvaru termiņš ir divi gadi, un to var vienreiz pagarināt. Termiņu izbeidz, ja minētā persona vairs nav Administratīvās padomes loceklis.
3. Administratīvā padome ir tiesīga atlaist priekšsēdētāju un/vai priekšsēdētāja vietnieku.

75. pants

Administratīvās padomes sanāksmes

1. Administratīvās padomes sanāksmes sasauk tās priekšsēdētājs.
2. Izpilddirektors piedalās apspriešanā, ja vien priekšsēdētājs nav pieņēmis citādu lēmumu. Izpilddirektoram nav balsstiesību.
3. Administratīvā padome divreiz gadā sanāk uz kārtējo sanāksmi. Administratīvā padome sanāk arī tad, ja to ierosina priekšsēdētājs vai ja to lūdz vismaz viena trešdaļa padomes locekļu.
4. Administratīvā padome var aicināt piedalīties savās sanāksmēs novērotāja statusā jebkuru personu, kuras viedoklis var to interesēt. Administratīvās padomes locekļiem, ievērojot tās reglamentu, var palīdzēt padomdevēji vai eksperti.
5. [Administratīvās padomes sanāksmes, kas attiecas uz jebkuru Programmas komponentu, kurš paredz sensitīvas valsts infrastruktūras izmantošanu, var apmeklēt un apspriešanā un balsošanā var piedalīties tikai to dalībvalstu pārstāvji, kurām pieder šāda infrastruktūra, un Komisijas pārstāvis. Ja Administratīvās padomes priekšsēdētājs nepārstāv tādu dalībvalsti, kurai pieder šāda infrastruktūra, viņu aizstāj pārstāvis no kādas dalībvalsts, kurai pieder šāda infrastruktūra.]
6. Aģentūra nodrošina Administratīvajai padomei sekretariātu.

76. pants

Administratīvās padomes balsošanas noteikumi

1. Ja šajā regulā nav paredzēts citādi, Administratīvā padome pieņem lēmumus ar savu balsstiesīgo locekļu balsu vairākumu.
Lai ievēlētu un atlaistu Administratīvās padomes priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku un lai pieņemtu budžetu un darba programmas, ir nepieciešams divu trešdaļu visu balsstiesīgo locekļu balsu vairākums.
2. Katram dalībvalsts pārstāvim un Komisijas pārstāvim ir viena balss. Ja kāda balsstiesīga locekļa nav klāt, viņa balsstiesības ir tiesīgs izmantot viņa aizstājējs. Izpilddirektors nepiedalās balsošanā. Lēmumus, kas pamatojas uz 77. panta 2. punkta a), b), f), j) un k) apakšpunktu vai uz 77. panta 5. punktu, izņemot lēmumus jautājumos, uz kuriem attiecas V sadaļas II nodaļa, var pieņemt tikai tad, ja Komisijas pārstāvju balsojums ir labvēlīgs.
3. Administratīvās padomes reglamentā nosaka sīkāk izstrādātu balsošanas kārtību, jo īpaši nosacījumus, saskaņā ar kuriem kāds no padomes locekļiem var rīkoties cita padomes locekļa vārdā.

77. pants

Administratīvās padomes uzdevumi

1. Administratīvā padome nodrošina, ka Aģentūra pilda tai uzticētos uzdevumus atbilstīgi šajā regulā izklāstītajiem nosacījumiem un tālab pieņem visus vajadzīgos lēmumus, neskarot pilnvaras, kas piešķirtas Drošības akreditācijas padomei attiecībā uz darbībām saskaņā ar V sadaļas II nodaļu.
2. Administratīvā padome īsteno arī šādus uzdevumus:
 - (a) līdz katra gada 15. novembrim un pēc Komisijas atzinuma saņemšanas pieņem Aģentūras darba programmu nākamajam gadam, vispirms tajā bez izmaiņām iekļāvusi iedaļu, kuru izstrādājusi Drošības akreditācijas padome saskaņā ar 80. panta b) punktu;
 - (b) izpilda 84. panta 5., 6., 10. un 11. punktā noteiktās budžetārās funkcijas;
 - (c) pārrauga 34. panta 3. punkta b) apakšpunktā minēto *Galileo* drošības uzraudzības centra darbību;
 - (d) saskaņā ar 94. pantu pieņem Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regulas (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem³² īstenošanas kārtību;
 - (e) apspriedusies ar Drošības akreditācijas padomi par noteikumiem, kas attiecas uz drošības akreditācijas kārtību, apstiprina 98. pantā minēto kārtību;
 - (f) pieņem savu uzdevumu izpildei vajadzīgās tehniskās procedūras;
 - (g) pieņem gada ziņojumu par Aģentūras darbībām un perspektīvu, vispirms tajā bez izmaiņām iekļāvusi iedaļu, kuru izstrādājusi Drošības akreditācijas padome saskaņā ar 80. panta c) punktu, un līdz katra gada 1. jūlijam nosūta to Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un Revīzijas palātai;

³² Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.).

- (h) nodrošina atbilstīgus turpmākus pasākumus saistībā ar konstatējumiem un ieteikumiem, kas izriet no 102. pantā minētajiem izvērtējumiem un revīzijām, kā arī no Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) veiktajām izmeklēšanām un visiem iekšējiem un ārējiem revīzijas ziņojumiem, un nodod budžeta lēmējinstīcijai visu informāciju, kas attiecas uz izvērtēšanas procedūras iznākumu;
- (i) pirms 31. panta 2. punktā minēto finanšu pamatpartnerības nolīgumu parakstīšanas konsultējas par tiem ar izpilddirektoru;
- (j) pieņem 96. pantā minētos Aģentūras drošības noteikumus;
- (k) pamatojoties uz izpilddirektora priekšlikumu, apstiprina krāpšanas apkarošanas stratēģiju;
- (l) vajadzības gadījumā un pamatojoties uz izpilddirektora priekšlikumiem, apstiprina 77. panta 1. punkta n) apakšpunktā minētās organizatoriskās struktūras;
- (m) lai nodrošinātu Aģentūrai tehnisko zinātību par drošību, jo īpaši par kibernetiskiem draudiem, izveido padomdevēju struktūru drošības jautājumos, kurā ir dalībvalstu pārstāvji, ko izvēlas no attiecīgajā jomā atzītiem ekspertiem, un kurā pienācīgi iesaistās Komisija un Augstais pārstāvis;
- (n) ieceļ grāmatvedi, kurš var būt Komisijas grāmatvedis, uz kuru attiecas Civildienesta noteikumi un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība un kurš savu pienākumu izpildē ir pilnīgi neatkarīgs;
- (o) pieņem un publicē savu reglamentu.

3. Attiecībā uz Aģentūras personālu Administratīvā padome īsteno iecelējinstīcijas pilnvaras saskaņā ar Eiropas Savienības Civildienesta noteikumiem ("Civildienesta noteikumi") un pilnvaras slēgt darba līgumus saskaņā ar Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību ("iecelējinstīcijas pilnvaras").

Saskaņā ar procedūru, kas paredzēta Civildienesta noteikumu 110. pantā, Administratīvā padome pieņem lēmumu, kas pamatots ar Civildienesta noteikumu 2. panta 1. punktu un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 6. pantu, attiecīgās iecelējinstīcijas pilnvaras deleģējot izpilddirektoram un definējot nosacījumus šāda pilnvaru deleģējuma apturēšanai. Izpilddirektors ziņo Administratīvajai padomei par minēto deleģēto pilnvaru īstenošanu. Izpilddirektors ir pilnvarots šīs pilnvaras deleģēt pakārtoti.

Piemērojot šā punkta otro daļu, īpašu izņēmuma apstākļu dēļ Administratīvā padome ar lēmumu var uz laiku apturēt iecelējinstīcijas pilnvaru deleģējumu izpilddirektoram un izpilddirektora pakārtoti deleģētās pilnvaras un īstenot tās pati vai deleģēt tās vienam no padomes locekļiem vai citam darbiniekam, kas nav izpilddirektors.

Atkāpjoties no otrās daļas, Administratīvajai padomei ir pienākums deleģēt Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājam pirmajā daļā minētās pilnvaras attiecībā uz tādu darbinieku pieņemšanu darbā, novērtēšanu un pārklasificēšanu, kuri iesaistīti darbībās, uz kurām attiecas V sadaļas II nodaļa, un disciplinārajiem pasākumiem, kas piemērojami šādiem darbiniekiem.

Administratīvā padome saskaņā ar Civildienesta noteikumu 110. pantā paredzēto procedūru nosaka Civildienesta noteikumu un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības īstenošanas noteikumus. Attiecībā uz tādu darbinieku pieņemšanu darbā, novērtēšanu un pārklasificēšanu, kuri iesaistīti V sadaļas II nodaļā norādītajās darbībās, un attiecīgajiem veicamajiem disciplinārajiem pasākumiem Administratīvā padome vispirms konsultējas ar Drošības akreditācijas padomi un pienācīgi ņem vērā tās apsvērumus.

Tā arī pieņem lēmumu, ar ko paredz noteikumus par valsts ekspertu norīkošanu darbā uz Aģentūru. Pirms minētā lēmuma pieņemšanas Administratīvā padome konsultējas ar Drošības akreditācijas padomi par to valsts ekspertu norīkošanu, kuri iesaistīti V sadaļas II nodaļā minētajās drošības akreditācijas darbībās, un pienācīgi ņem vērā tās apsvērumus.

4. Administratīvā padome saskaņā ar 89. pantu ieceļ izpilddirektoru un var pagarināt vai izbeigt izpilddirektora amata pilnvaru termiņu.
5. Administratīvā padome īsteno disciplinārās pilnvaras attiecībā uz izpilddirektoru saistībā ar viņa darba rezultātiem, jo īpaši attiecībā uz drošības jautājumiem, kas ir Aģentūras kompetencē, izņemot darbības, kas veiktas saskaņā ar V sadaļas II nodaļu.

78. pants

Izpilddirektors

Aģentūru vada izpilddirektors. Izpilddirektors atskaitās Administratīvajai padomei.

79. pants

Izpilddirektora uzdevumi

1. Izpilddirektors veic šādus uzdevumus:
 - (a) pārstāv Aģentūru un paraksta 31. panta 2. punktā minēto nolīgumu;
 - (b) sagatavo Administratīvās padomes darbu un piedalās Administratīvās padomes darbā bez balsstiesībām, ievērojot 76. panta otrās daļas noteikumus;
 - (c) īsteno Administratīvās padomes lēmumus;
 - (d) sagatavo Aģentūras daudzgadu un gada darba programmas un iesniedz tās Administratīvajai padomei apstiprināšanai, izņemot daļas, ko sagatavojusi un pieņēmusi Drošības akreditācijas padome saskaņā ar 80. panta a) un b) punktu;
 - (e) īsteno daudzgadu un gada darba programmas, izņemot daļas, ko īstenojis Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājs;
 - (f) katrai Administratīvās padomes sanāksmei sagatavo progresa ziņojumu par gada darba programmas un, attiecīgā gadījumā, daudzgadu darba programmas īstenošanu, bez izmaiņām iekļaujot iedaļu, ko sagatavojis Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājs;
 - (g) sagatavo gada ziņojumu par Aģentūras darbībām un perspektīvu, izņemot iedaļu, ko sagatavojusi un apstiprinājusi Drošības akreditācijas padome saskaņā ar 80. panta c) punktu par darbībām, uz kurām attiecas V sadaļa, un iesniedz to Administratīvajai padomei apstiprināšanai;
 - (h) īsteno Aģentūras ikdienas darba administrēšanu un veic visus nepieciešamos pasākumus, tostarp pieņem iekšējās administratīvās instrukcijas un publicē paziņojumus, lai nodrošinātu Aģentūras darbību saskaņā ar šo regulu;
 - (i) izstrādā Aģentūras ieņēmumu un izdevumu tāmes projektu saskaņā ar 84. pantu un nodrošina budžeta izpildi saskaņā ar 85. pantu;
 - (j) nodrošina, ka Aģentūra kā *Galileo* drošības uzraudzības centra ekspluatants spēj reaģēt uz norādījumiem, kas doti saskaņā ar Lēmumu 2014/496/KĀDP, un pildīt lomu, kas paredzēta Lēmuma Nr. 1104/2011/ES 6. pantā;

- (k) nodrošina, ka 72. panta 1. punktā minētajā Aģentūras struktūrā notiek visas attiecīgās informācijas aprīte, jo īpaši saistībā ar drošību;
 - (l) attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar drošības akreditācijas darbībām, uz kurām attiecas V sadaļas II nodaļa, ciešā sadarbībā ar Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētāju nosaka Aģentūras organizatoriskās struktūras un iesniedz tās Administratīvajai padomei apstiprināšanai. Šī struktūra atspoguļo dažādu Programmas komponentu īpašās iezīmes;
 - (m) attiecībā uz Aģentūras darbiniekiem īsteno pilnvaras, kas minētas 37. panta 3. punkta pirmajā daļā, ciktāl minētās pilnvaras tam ir deleģētas saskaņā ar tā otro daļu;
 - (n) nodrošina, ka Drošības akreditācijas padomei, 37. panta 3. punktā minētajām struktūrām un Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājam ir pieejami sekretariāta pakalpojumi un visi pienācīgai darbībai vajadzīgie resursi;
 - (o) sagatavo rīcības plānu nolūkā nodrošināt turpmākus pasākumus saistībā ar konstatējumiem un ieteikumiem, kas izriet no 102. pantā minētajiem izvērtējumiem, izņemot rīcības plāna iedaļu par darbībām, uz kurām attiecas V sadaļas II nodaļa, un divas reizes gadā iesniedz Komisijai progresa ziņojumu, vispirms tajā bez izmaiņām iekļāvis iedaļu, kuru izstrādājusi Drošības akreditācijas padome, un šo progresa ziņojumu informatīvā nolūkā iesniedz arī Administratīvajai padomei;
 - (p) veic šādus pasākumus Savienības finanšu interešu aizsardzībai:
 - i) īsteno preventīvus pasākumus pret krāpšanu, korupciju vai citām prettiesiskām darbībām, kā arī efektīvus kontroles pasākumus;
 - ii) ja ir atklāti pārkāpumi, atgūst nepamatoti izmaksātās summas un attiecīgā gadījumā piemēro iedarbīgas, samērīgas un atturošas administratīvas un finansiālas sankcijas;
 - (q) izstrādā Aģentūras stratēģiju krāpšanas apkarošanai, kura ir samērīga ar krāpšanas risku, ņemot vērā īstenojamo pasākumu izmaksu un ieguvumu analīzi un konstatējumus un ieteikumus, kas izriet no *OLAF* veiktajām izmeklēšanām, un iesniedz to Administratīvajai padomei apstiprināšanai.
 - (r) pēc uzaicinājuma sniedz ziņojumus Eiropas Parlamentam par savu pienākumu izpildi. Padome var uzaicināt izpilddirektoru ziņot par savu pienākumu izpildi.
2. Izpilddirektors izlemj, vai ir nepieciešams izvietot vienu vai vairākus darbiniekus vienā vai vairākās dalībvalstīs, lai aģentūras uzdevumus veiktu efektīvā un produktīvā veidā. Pirms izpilddirektors nolemj izveidot vietējo biroju, viņš saņem Komisijas, Administratīvās padomes un attiecīgās(-o) dalībvalsts(-u) iepriekšēju piekrišanu. Lēmumā norāda vietējā birojā veicamo darbību tvērumu, izvairoties no liekām izmaksām un Aģentūras administratīvo funkciju dublēšanas. Ar attiecīgo(-ajām) dalībvalsti(-īm) var būt nepieciešams noslēgt mītnes nolīgumu.

80. pants

Drošības akreditācijas padomes pārvaldības uzdevumi

Papildus 37. pantā minētajiem uzdevumiem Drošības akreditācijas padome kā daļu no Aģentūras pārvaldības:

- (a) sagatavo un apstiprina daudzgadu darba programmas daļu par operatīvajām darbībām, uz kurām attiecas V sadaļas II nodaļa, un finanšu resursiem un cilvēkresursiem, kas nepieciešami

minēto darbību izpildei, un laikus iesniedz to Administratīvajai padomei iekļaušanai daudzgadu darba programmā;

- (b) sagatavo un apstiprina gada darba programmas daļu par operatīvajām darbībām, uz kurām attiecas V sadaļas II nodaļa, un finanšu resursiem un cilvēkresursiem, kas nepieciešami minēto darbību izpildei, un laikus iesniedz to Administratīvajai padomei iekļaušanai gada darba programmā;
- (c) sagatavo un apstiprina gada ziņojuma daļu par Aģentūras darbībām un perspektīvu, uz ko attiecas V sadaļas II nodaļa, un finanšu resursiem un cilvēkresursiem, kas nepieciešami minēto darbību un perspektīvas izpildei, un laikus iesniedz to Administratīvajai padomei iekļaušanai gada ziņojumā.

81. pants

Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājs

1. Drošības akreditācijas padome ievēl priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku no tās locekļu vidus ar divu trešdaļu visu balsstiesīgo locekļu balsu vairākumu. Ja pēc divām Drošības akreditācijas padomes sanāksmēm neizdodas sasniegt divu trešdaļu balsu vairākumu, vajadzīgs vienkāršs balsu vairākums.
2. Priekšsēdētāja vietnieks automātiski aizstāj priekšsēdētāju, ja viņš nevar pildīt savus pienākumus.
3. Drošības akreditācijas padome ir tiesīga atlaist priekšsēdētāju un/vai priekšsēdētāja vietnieku. Lēmumu par atlaišanu pieņem ar divu trešdaļu balsu vairākumu.
4. Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka amata pilnvaru termiņš ir divi gadi, un to var vienreiz pagarināt. Katru amata pilnvaru termiņu izbeidz, ja minētā persona vairs nav Drošības akreditācijas padomes loceklis.

82. pants

Drošības akreditācijas padomes organizatoriskie aspekti

1. Drošības akreditācijas padomei ir pieejami visi cilvēkresursi un materiālie resursi, kas tai vajadzīgi, lai neatkarīgi pildītu savus uzdevumus. Tai ir pieejama visa citu Aģentūras struktūru rīcībā esošā informācija, kas ir noderīga tās uzdevumu izpildei, neskarot 36. panta i) punktā minētos autonomijas un neatkarības principus.
2. Drošības akreditācijas padome un tās pārraudzībā esošie Aģentūras darbinieki darbu veic tādā veidā, kas garantē autonomiju un neatkarību no citām Aģentūras darbībām, it īpaši operatīvajām darbībām, kas saistītas ar sistēmu ekspluatāciju, atbilstīgi dažādu Programmas komponentu mērķiem. Nevienam Drošības akreditācijas padomes pārraudzībā esošam Aģentūras darbiniekam nedrīkst vienlaikus uzdot citus uzdevumus Aģentūrā.

Lai to panāktu, Aģentūrā izveido efektīvu organizatorisko nošķirumu starp darbiniekiem, kuri iesaistīti darbībās, uz kurām attiecas V sadaļas II nodaļa, un citiem Aģentūras darbiniekiem. Drošības akreditācijas padome nekavējoties informē izpilddirektoru, Administratīvo padomi un Komisiju par apstākļiem, kas varētu ierobežot tās autonomiju vai neatkarību. Ja risinājumu neizdodas atrast Aģentūrā, Komisija izskata šo situāciju, apspriežoties ar attiecīgajām personām. Pamatojoties uz minētās izskatīšanas iznākumu, Komisija paredz atbilstošus riska mazināšanas pasākumus, kas jāīsteno Aģentūrai, un par to informē Eiropas Parlamentu un Padomi.

3. Drošības akreditācijas padome izveido īpašas pakārtotās struktūras konkrētu jautājumu risināšanai saskaņā ar padomes norādījumiem. Vienlaikus nodrošinot nepieciešamo darba nepārtrauktību, tā jo īpaši izveido komiteju, kuras uzdevums ir pārskatīt drošības analīzi, veikt testus un sagatavot attiecīgus ziņojumus par risku, lai palīdzētu sagatavot Drošības akreditācijas padomes lēmumus. Drošības akreditācijas padome var izveidot un izformēt ekspertu grupas, kas palīdz minētās komitejas darbā.

83. pants

Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētāja uzdevumi

1. Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājs nodrošina, ka padome drošības akreditācijas darbības veic pilnīgi neatkarīgi, un izpilda šādus uzdevumus:
 - (a) Drošības akreditācijas padomes pārraudzībā pārvalda drošības akreditācijas darbības;
 - (b) Drošības akreditācijas padomes pārraudzībā īsteno to Aģentūras daudzgadu un gada darba programmu daļu, uz kuru attiecas V sadaļas II nodaļa;
 - (c) sadarbojas ar izpilddirektoru, lai palīdzētu izstrādāt 84. panta 4. punktā minēto štatu saraksta projektu un Aģentūras organizatoriskās struktūras;
 - (d) sagatavo progresa ziņojuma iedaļu par operatīvajām darbībām, uz kurām attiecas V sadaļas II nodaļa, un laikus iesniedz to Drošības akreditācijas padomei un izpilddirektoram iekļaušanai progresa ziņojumā;
 - (e) sagatavo gada ziņojuma un rīcības plāna iedaļu par operatīvajām darbībām, uz kurām attiecas V sadaļas II nodaļa, un laikus iesniedz to izpilddirektoram;
 - (f) pārstāv Aģentūru darbībās un lēmumos, uz ko attiecas V sadaļas II nodaļa;
 - (g) attiecībā uz Aģentūras darbiniekiem, kuri iesaistīti darbībās, uz kurām attiecas V sadaļas II nodaļa, īsteno pilnvaras, kas minētas 77. panta 3. punkta pirmajā daļā un kas priekšsēdētājam ir deleģētas saskaņā ar 77. panta 3. punkta ceturto daļu.
2. Attiecībā uz darbībām, uz kurām attiecas V sadaļas II nodaļa, Eiropas Parlaments un Padome var aicināt Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētāju ierasties uz viedokļu apmaiņu šajās iestādēs par Aģentūras darbu un perspektīvu, tostarp par daudzgadu un gada darba programmām.

III NODAĻA

Finanšu noteikumi, kas attiecas uz Aģentūru

84. pants

Aģentūras budžets

1. Neskarot citus resursus un maksājumus, jo īpaši tos, kas minēti 36. pantā, Aģentūras ieņēmumi ietver Savienības iemaksu, kas iekļauta Savienības budžetā, lai nodrošinātu līdzsvaru starp ieņēmumiem un izdevumiem.
2. Aģentūras izdevumi ietver personāla, administratīvos un infrastruktūras izdevumus, darbības izmaksas un izdevumus, kas saistīti ar Drošības akreditācijas padomes, tostarp 37. panta 3. punktā minēto struktūru, darbību un līgumiem un nolīgumiem, ko Aģentūra noslēgusi, lai pildītu tai uzticētos uzdevumus.
3. Ieņēmumiem un izdevumiem ir jābūt līdzsvarā.

4. Izpilddirektors, cieši sadarbojoties ar Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētāju attiecībā uz darbībām, uz kurām attiecas V sadaļas II nodaļa, izstrādā Aģentūras ieņēmumu un izdevumu tāmes projektu nākamajam finanšu gadam, skaidri nodalot tos tāmes projekta elementus, kas attiecas uz drošības akreditācijas darbībām, no elementiem, kas attiecas uz citām Aģentūras darbībām. Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājs var rakstīt paziņojumu par minēto projektu, un izpilddirektors gan tāmes projektu, gan minēto paziņojumu nosūta Administratīvajai padomei un Drošības akreditācijas padomei kopā ar štatū saraksta projektu.
5. Administratīvā padome katru gadu, ņemot par pamatu ieņēmumu un izdevumu tāmes projektu un cieši sadarbojoties ar Drošības akreditācijas padomi attiecībā uz darbībām, uz kurām attiecas V sadaļas II nodaļa, sagatavo Aģentūras ieņēmumu un izdevumu tāmi nākamajam finanšu gadam.
6. Administratīvā padome līdz 31. janvārim vienotā programmdokumenta projektu, kurā cita starpā ietverta tāme, štatū saraksta projektu un provizorisko gada darba programmu nosūta Komisijai un trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām, ar kurām Aģentūra ir noslēgusi nolīgumus saskaņā ar 98. pantu.
7. Komisija ieņēmumu un izdevumu tāmi nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei (“budžeta lēmējinstītūcija”) kopā ar Eiropas Savienības vispārējā budžeta projektu.
8. Ņemot par pamatu tāmi, Komisija Eiropas Savienības vispārējā budžeta projektā iekļauj aplēses, ko tā uzskata par vajadzīgām attiecībā uz štatū sarakstu, un uz vispārējo budžetu attiecināmās subsīdijas apjomu un iesniedz budžeta lēmējinstītūcijai saskaņā ar LESD 314. pantu.
9. Budžeta lēmējinstītūcija apstiprina iemaksu apropriācijas Aģentūrai un pieņem Aģentūras štatū sarakstu.
10. Budžetu pieņem Administratīvā padome. Tas kļūst par budžeta galīgo redakciju pēc Eiropas Savienības vispārējā budžeta pieņemšanas galīgajā redakcijā. Vajadzības gadījumā to attiecīgi koriģē.
11. Administratīvā padome iespējami ātri paziņo budžeta lēmējinstītūcijai par savu nodomu īstenot projektu, kam būs nozīmīga finansiāla ietekme uz budžeta finansēšanu, jo īpaši par visiem projektiem, kas saistīti ar īpašumu, piemēram, ēku nomu vai pirkšanu. Tā attiecīgi informē Komisiju.
12. Ja kāda no budžeta lēmējinstītūcijas iestādēm paziņojusi par nodomu nākt klajā ar atzinumu, tā atzinumu nosūta Administratīvajai padomei sešās nedēļās no projekta paziņošanas dienas.

85. pants

Aģentūras budžeta izpilde

1. Ar aģentūras budžeta izpildi nodarbojas tās izpilddirektors.
2. Izpilddirektors ik gadu nosūta budžeta lēmējinstītūcijai visu informāciju, kas nepieciešama vērtēšanas pienākumu veikšanai.

86. pants

Aģentūras pārskatu sniegšana un budžeta izpildes apstiprināšana

Aģentūras provizoriskos un galīgos pārskatus sniedz un budžeta izpildi apstiprina saskaņā ar noteikumiem un grafiku, kas paredzēts Finanšu regulā un pamata Finanšu regulā struktūrām, kas minētas Finanšu regulas [70. pantā].

87. pants

Finanšu noteikumi, kas attiecas uz Aģentūru

Aģentūrā piemērojamos finanšu noteikumus pieņem Administratīvā padome pēc apspriešanās ar Komisiju. Šie noteikumi nedrīkst novirzīties no pamata Finanšu regulas struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 70. pantā, ja vien šādu atkāpšanos īpaši neprasa Aģentūras darbība, un Komisija ir devusi tai iepriekšēju piekrišanu.

V NODAĻA

Aģentūras cilvēkresursi

88. pants

Aģentūras darbinieki

1. Uz Aģentūras darbiniekiem attiecas Civildienesta noteikumi, Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība un noteikumi, ko Savienības iestādes kopīgi pieņēmušas Civildienesta noteikumu un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības piemērošanai.
2. Aģentūras personāls sastāv no darbiniekiem, kurus Aģentūra ir pieņēmusi darbā, lai pildītu savus uzdevumus. Viņiem ir drošības pielāides, kas atbilst tās pakāpes klasificētajai informācijai, kuru viņi izskata.
3. Aģentūras iekšējie noteikumi, tādi kā Administratīvās padomes reglaments, Drošības akreditācijas padomes reglaments, Aģentūrai piemērojamie finanšu noteikumi, Civildienesta noteikumu īstenošanas noteikumi un dokumentu piekļuves noteikumi, garantē darbinieku, kuri īsteno drošības akreditācijas darbības, autonomiju un neatkarību no darbiniekiem, kuri īsteno citas Aģentūras darbības, atbilstoši 36. panta i) apakšpunktam.

89. pants

Izpilddirektora iecelšana un amata pilnvaru laiks

1. Izpilddirektoru pieņem darbā kā Aģentūras pagaidu darbinieku saskaņā ar Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 2. panta a) punktu.

Izpilddirektoru ieceļ Administratīvā padome, pamatojoties uz amata kandidāta nopelniem, dokumentāri apstiprinātām administratīvām un vadītāja spējām, kā arī atbilstīgām zināšanām un pieredzi attiecīgajās jomās un izvēloties no Komisijas piedāvātā saraksta, – pirms tam notiek atklāts konkurss, ko rīko pēc *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai citur publicēta aicinājuma pieteikties.

Administratīvās padomes izvēlēto kandidātu izpilddirektora amatam var tiklīdz iespējams aicināt sniegt paziņojumu Eiropas Parlamentam un atbildēt uz deputātu jautājumiem.

Lai noslēgtu līgumu ar izpilddirektoru, Aģentūru pārstāv Administratīvās padomes priekšsēdētājs.

Lēmumu par izpilddirektora iecelšanu Administratīvā padome pieņem ar divu trešdaļu tās locekļu balsu vairākumu.

2. Izpilddirektora amata pilnvaru laiks ir pieci gadi. Šā amatu pilnvaru laika beigās Komisija veic izpilddirektora darbības izvērtējumu, ņemot vērā Aģentūras nākotnes uzdevumus un problēmas.
Pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu un ņemot vērā pirmajā daļā minēto izvērtējumu, Administratīvā padome var vienu reizi pagarināt izpilddirektora amata pilnvaru laiku ne vairāk kā uz četriem gadiem.
Lēmumu par izpilddirektora amata pilnvaru laika pagarināšanu pieņem ar divu trešdaļu Administratīvā padomes locekļu balsu vairākumu.
Izpilddirektors, kura amata pilnvaru laiks ir pagarināts, nedrīkst pēc tam piedalīties atlases procedūrā, kas attiecas uz šo amata vietu.
Administratīvā padome par savu nodomu pagarināt izpilddirektora amata pilnvaru termiņu informē Eiropas Parlamentu. Pirms šādas pilnvaru laika pagarināšanas izpilddirektoru var uzaicināt sniegt paziņojumu attiecīgajās Eiropas Parlamenta komitejās un atbildēt uz deputātu jautājumiem.
3. Izpilddirektoru no amata var atcelt Administratīvā padome, pamatojoties uz priekšlikumu, ko izteikusi Komisija vai trešdaļa Administratīvās padomes locekļu, ar lēmumu, kas pieņemts ar divu trešdaļu Administratīvās padomes locekļu balsu vairākumu.
4. Eiropas Parlaments un Padome var aicināt izpilddirektoru ierasties uz viedokļu apmaiņu šajās iestādēs par Aģentūras darbu un plāniem, tostarp par daudzgadu un gada darba programmu. Minētajā viedokļu apmaiņā netiek skatīti jautājumi par drošības akreditācijas darbībām, kas izriet no V sadaļas II nodaļas.

90. pants

Valstu ekspertu norīkošana uz Aģentūru

Aģentūra var nodarbināt valsts ekspertus no dalībvalstīm, dalībvalstu aģentūrām vai starptautiskajām organizācijām. Šādiem ekspertiem ir drošības pielaišanas, kas atbilst tās pakāpes klasificētajai informācijai, kuru viņi izskata. Uz šādiem darbiniekiem neattiecas Civildienesta noteikumi un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība.

VI NODAĻA

Citi noteikumi

91. pants

Privilēģijas un imunitāte

Uz Aģentūru un tās darbiniekiem attiecas Protokols Nr. 7 par Eiropas Savienības privilēģijām un imunitāti, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

92. pants

Mītnes nolīgums un darbības nosacījumi

1. Nepieciešamo kārtību attiecībā uz Aģentūrai paredzēto atrašanās vietu uzņēmējā dalībvalstī un telpām, kuru pieejamību nodrošina šī dalībvalsts, kopā specifiskajiem noteikumiem, kas uzņēmējā dalībvalstī piemērojami izpilddirektoram, Administratīvās padomes locekļiem, Aģentūras darbiniekiem un viņu ģimenes locekļiem, nosaka mītnes nolīgumā starp Aģentūru

un uzņēmēju dalībvalsti, kas noslēgts pēc tam, kad saņemts Administratīvās padomes apstiprinājums.

2. Aģentūras uzņēmēja dalībvalsts būtu nodrošina labākos iespējamus apstākļus Aģentūras netraucētai un efektīvai darbībai, tostarp eiropēiski ievirzītu daudzvalodu izglītību un piemērotus transporta savienojumus.

93. pants

Valodu lietojuma kārtība Aģentūrā

1. Uz Aģentūru attiecas 1958. gada 15. aprīļa Regula Nr. 1, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas³³.
2. Aģentūras darbam vajadzīgos tulkošanas pakalpojumus sniedz Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs.

94. pants

Politika par piekļuvi Aģentūras rīcībā esošajiem dokumentiem

1. Uz Aģentūras rīcībā esošajiem dokumentiem attiecas Regula (EK) Nr. 1049/2001.
2. Administratīvā padome pieņem Regulas (EK) Nr. 1049/2001 izpildei vajadzīgos pasākumus.
3. Par lēmumiem, ko Aģentūra pieņem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1049/2001 8. pantu, var iesniegt sūdzību ombudam vai prasību Eiropas Savienības Tiesā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību, attiecīgi, 228. un 263. pantu.

95. pants

Krāpšanas novēršana attiecībā uz Aģentūru

1. Lai palīdzētu apkarot krāpšanu, korupciju un citas nelikumīgas darbības, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013, Aģentūra sešu mēnešu laikā pēc darbības sākšanas pievienojas 1999. gada 25. maija Iestāžu nolīgumam par iekšējām izmeklēšanām, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*)³⁴, un, izmantojot minētā nolīguma pielikumā doto paraugu, pieņem attiecīgus noteikumus, kas piemērojami visiem Aģentūras darbiniekiem.
2. Eiropas Revīzijas palātai ir pilnvaras veikt gan dokumentu revīzijas, gan klātienē revīzijas attiecībā uz visiem dotāciju saņēmējiem, darbuzņēmējiem un apakšuzņēmējiem, kas no Aģentūras saņēmuši Savienības līdzekļus.
3. Saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kas noteikti Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96 un Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013, *OLAF* var veikt izmeklēšanas, tostarp pārbaudes uz vietas un inspekcijas, lai noskaidrotu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai cita nelikumīga darbība, kas skar Savienības finanšu intereses, saistībā ar dotāciju vai līgumu, kuru finansē Aģentūra.
4. Neskarot 1., 2., un 3. punktu, Aģentūras sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, līgumos, dotāciju nolīgumos un lēmumos par dotāciju

³³ OV L 17, 6.10.1958., 385.-386. lpp.

³⁴ OVL 136, 31.5.1999., 15. lpp.

piešķiršanu ietilpst noteikumi, kas Eiropas Revīzijas palātu un *OLAF* skaidri pilnvaro savas attiecīgās kompetences ietvaros veikt šādas revīzijas un izmeklēšanas.

96. pants

Klasificētas vai sensitīvas neklasificētas informācijas aizsardzība Aģentūrā

Aģentūra pēc apspriešanās ar Komisiju pieņem savus drošības noteikumus, kas ir līdzvērtīgi Komisijas drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas (ESKI) un sensitīvas neklasificētas informācijas aizsardzībai, tostarp noteikumus par šādas informācijas apmaiņu, apstrādi un glabāšanu saskaņā ar Komisijas 2015. gada 13. marta Lēmumiem (ES, Euratom) 2015/443 par drošību Komisijā³⁵ un (ES, Euratom) 2015/444³⁶.

97. pants

Aģentūras atbildība

1. Aģentūras līgumisko atbildību reglamentē tiesību akti, ko piemēro attiecīgajam līgumam.
2. Tiesas kompetencē ir pieņemt spriedumu saskaņā ar šķīrējtiesas klauzulām, kas ietvertas Aģentūras noslēgtos līgumos.
3. Saistībā ar ārpuslīgumisko atbildību Aģentūra saskaņā ar vispārējiem principiem, kas ir kopīgi dalībvalstu tiesību aktiem, kompensē jebkādu kaitējumu, ko tās struktūras vai darbinieki radījuši, pildot savus pienākumus.
4. Tiesai ir piekritība strīdos attiecībā par kompensāciju par 3. punktā minētajiem zaudējumiem.
5. Darbinieku personisko atbildību pret Aģentūru reglamentē viņiem piemērojamie noteikumi, kas paredzēti Civildienesta noteikumos vai Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtībā.

98. pants

Sadarbība ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām

1. Aģentūra ir atvērta to trešo valstu dalībai, kuras ar Savienību noslēgušas attiecīgus nolīgumus.
2. Saskaņā ar 1. punktā minēto nolīgumu attiecīgajiem noteikumiem tiek izstrādāta kārtība, kurā jo īpaši noteikts, kā pēc būtības, kādā apjomā un kādā veidā attiecīgās trešās valstis piedalīsies Aģentūras darbā, arī noteikumi par šo valstu dalību Aģentūras iniciatīvās, finanšu iemaksām un darbiniekiem. Attiecībā uz personāla jautājumiem minētā kārtība visos gadījumos ir saskaņā ar Civildienesta noteikumiem.
3. Administratīvā padome pieņem stratēģiju attiecībām ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām jautājumos, kas ir Aģentūras kompetencē.
4. Komisija nodrošina, ka savās attiecībās ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, Aģentūra darbojas savu pilnvaru un pastāvošā institucionālā satvara ietvaros, noslēdzot attiecīgu darba vienošanos ar izpilddirektoru.

³⁵ Komisijas 2015. gada 13. marta Lēmums (ES, Euratom) 2015/443 par drošību Komisijā (OV L 72, 17.3.2015., 41. lpp.).

³⁶ Komisijas 2015. gada 13. marta Lēmums (ES, Euratom) 2015/444 par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 72, 17.3.2015., 53. lpp.).

99. pants

Interesešu konflikti

1. Administratīvās padomes un Drošības akreditācijas padomes locekļi, izpilddirektors, valstu norīkotie eksperti un novērotāji iesniedz saistību deklarāciju un interesešu deklarāciju, kurā ir norādīts, vai pastāv vai arī nepastāv kādas tiešas vai netiešas intereses, kuras varētu uzskatīt par tādām, kas ietekmē viņu neatkarību. Minētās deklarācijas ir precīzas un pilnīgas. Tās iesniedz rakstiski, attiecīgajām personām sākot pildīt amata pienākumus, un tās ik gadu atjaunina. Vajadzības gadījumā tās atjaunina, jo īpaši, ja attiecīgi ir mainījusies attiecīgo personu personīgā situācija.
2. Pirms katras sanāksmes, kurā viņi paredz piedalīties, Administratīvās padomes un Drošības akreditācijas padomes locekļi, izpilddirektors, valstu norīkotie eksperti, novērotāji un ārējie eksperti, kas piedalās *ad hoc* darba grupās, precīzi un pilnīgi deklarē, vai pastāv vai arī nepastāv kādas intereses, kuras varētu uzskatīt par tādām, kas ietekmē viņu neatkarību attiecībā uz jebkuriem darba kārtības punktiem, un atturas no dalības diskusijās un balsojumā par šādiem punktiem.
3. Administratīvā padome un Drošības akreditācijas padome savā iekšējā reglamentā paredz praktiskus noteikumus attiecībā uz 1. un 2. punktā minētajiem interesešu deklarācijas noteikumiem un attiecībā uz interesešu konfliktu novēršanu un pārvaldību.

X SADAĻA

PLĀNOŠANA, UZRAUDZĪBA, NOVĒRTĒŠANA UN KONTROLE

100. pants

Darba programma

Programmu īsteno ar darba programmām, kas minētas Finanšu regulas 110. pantā, kuras var būt specifiskas katram Programmas komponentam. Darba programmās attiecīgā gadījumā norāda kopējo summu, kas atvēlēta finansējuma apvienošanas darbībām.

101. pants

Uzraudzība un ziņošana

1. Regulas pielikumā ir noteikti rādītāji, ar kuriem ziņo par Programmas virzību ceļā uz 4. pantā izklāstīto vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Saskaņā ar 105. pantu Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus attiecībā uz pielikuma grozījumiem, lai pārskatītu un/vai papildinātu rādītājus, ja to uzskata par nepieciešamu.
3. Darbības rezultātu ziņošanas sistēma nodrošina, ka programmas īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi un savlaicīgi. Šim nolūkam Savienības līdzekļu saņēmējiem un attiecīgā gadījumā dalībvalstīm uzliek samērīgas ziņošanas prasības.
4. Šā panta 1. punkta nolūkā Savienības līdzekļu saņēmējiem uzliek par pienākumu sniegt attiecīgu informāciju. Datus, kas vajadzīgi darbības pārbaudei, vāc efektīvā, produktīvā un savlaicīgā veidā.

102. pants

Izvērtēšana

1. Komisija savlaicīgi veic Programmas novērtējumus, lai to rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā.
2. Programmas starpposma novērtējumu veic, tiklīdz par programmas īstenošanu ir pieejama pietiekama informācija, bet ne vēlāk kā pēc četriem gadiem kopš programmas īstenošanas sākuma.
3. Programmas īstenošanas beigās, bet ne vēlāk kā pēc četriem gadiem no 1. pantā norādītā termiņa beigām, Komisija veic Programmas galīgo novērtēšanu.
4. Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai paziņo šo novērtēšanu rezultātus kopā ar saviem apsvērumiem.
5. Šīs regulas īstenošanā iesaistītās struktūras sniedz Komisijai datus un informāciju, kas nepieciešama, lai veiktu 1. punktā minēto novērtēšanu.
6. Līdz 2024. gada 30. jūnijam un ik pēc pieciem gadiem pēc šā datuma Komisija vērtē Aģentūras sniegumu attiecībā uz tās mērķiem, pilnvarām, uzdevumiem un atrašanās vietu, saskaņā ar Komisijas pamatnostādņēm. Novērtēšanā jo īpaši izskata, vai nav radusies vajadzība mainīt Aģentūras pilnvaras, un novērtē katra šāda grozījuma finansiālās sekas. Novērtēšanā risina jautājumu par Aģentūras politiku attiecībā uz interešu konfliktiem un Drošības akreditācijas padomes neatkarību un autonomiju.

Ja Komisija uzskata, ka vairs nav pamata, lai Aģentūra turpinātu veikt savu darbību, ņemot vērā tās mērķus, pilnvaras un uzdevumus, tā var ierosināt šo regulu attiecīgi grozīt.

Komisija ziņojumu par Aģentūras novērtējumu un savus secinājumus iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Aģentūras Administratīvajai padomei un Drošības akreditācijas padomei. Novērtēšanas konstatējumus publisko.

103. pants

Revīzijas

Saskaņā ar Finanšu regulas 127. pantu vispārēja ticamības apliecinājuma pamatā ir personu vai subjektu, tostarp tādu, kas nav Savienības iestāžu vai struktūru pilnvarotās personas vai subjekti, veiktas revīzijas par Savienības finansējuma izmantošanu.

104. pants

Personas datu un privātuma aizsardzība

Personas datu apstrāde uzdevumu un darbību veikšanai, kas paredzēti šajā regulā un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūrai, notiek saskaņā ar personas datu aizsardzības jomā piemērojamiem tiesību aktiem, jo īpaši ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu Nr. 2016/679. Administratīvā padome nosaka pasākumus, kā Aģentūra piemēro Regulu (EK) Nr. 45/2001, tostarp par Aģentūras datu aizsardzības inspektora iecelšanu. Minētos pasākumus nosaka pēc apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju.

XI SADAĻA

DELEĢĒŠANA UN ĪSTENOŠANAS PASĀKUMI

105. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Komisijai līdz 2028. gada 31. decembrim uz nenoteiktu laiku tiek piešķirtas pilnvaras pieņemt 52. panta 101. pantā minētos deleģētos aktus.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 52. un 101. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Atsaukums stājas spēkā nākamajā dienā pēc lēmuma publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas norādīta lēmumā. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 52. un 101. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

106. pants

Steidzamības procedūra

1. Deleģētais akts, kas pieņemts saskaņā ar steidzamības procedūru, stājas spēkā uzreiz un ir piemērojams tūlīt, kamēr nav pausti iebildumi saskaņā ar 2. punktu. Paziņojot šādu aktu Eiropas Parlamentam un Padomei, izklāsta iemeslus, kādēļ izmanto steidzamības procedūru.
2. Eiropas Parlaments un Padome var iebilst pret deleģēto aktu [sešu nedēļu] laikā no paziņošanas datuma. Šādā gadījumā deleģēto aktu beidz piemērot. Iestāde, kas izsaka iebildumus pret deleģēto aktu, norāda šo iebildumu iemeslus.

107. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

XII SADAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

108. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Savienības finansējuma saņēmēji atzīst Savienības finansējuma izcelsmi un nodrošina tā redzamību (jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā), sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.

2. Saistībā ar programmu, tās darbībām un rezultātiem Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus. Programmai piešķirtie finanšu resursi veicina arī Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju sabiedrībai, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 4. pantā minētajiem mērķiem.
3. Aģentūra pēc savas ierosmes savas kompetences jomā var iesaistīties komunikācijas darbībās. Komunikācijas darbībām piešķirtie resursi netraucē efektīvi veikt Iestādes uzdevumus, kas minēti 30. pantā. Komunikācijas darbības veic saskaņā ar attiecīgajiem Administratīvās padomes pieņemtajiem komunikācijas un izplatīšanas plāniem.

109. pants

Atcelšana

1. Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu 541/2014/ES atceļ no 2021. gada 1. janvāra.
2. Atsauces uz atceltajiem tiesību aktiem uzskata par atsaucēm uz šo regulu.

110. pants

Pārejas noteikumi un pakalpojumu nepārtrauktība pēc 2027. gada

1. Šī regula neskar attiecīgo darbību turpināšanu vai grozīšanu līdz to slēgšanai saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 377/2014, 1285/2013 un 912/2010 un pamatojoties uz Lēmumu Nr. 541/2014/ES, ko attiecīgajām darbībām turpina piemērot līdz to slēgšanai. Proti, konsorcijs, kas izveidots saskaņā ar Lēmuma Nr. 541/2014/ES 7. panta 3. punktu, nodrošina SST pakalpojumus 3 mēnešus pēc tam, kad valstu konstituējošās struktūras parakstījušas nolīgumu par šīs regulas 57. pantā paredzēto SST partnerības izveidošanu.
2. No programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar Regulu Nr. 377/2014 un Regulu Nr. 1285/2013 un, pamatojoties uz Lēmumu 541/2014/ES.
3. Lai varētu pārvaldīt darbības, kuras līdz 2027. gada 31. decembrim nebūs pabeigtas, 4. panta 4. punktā paredzēto izmaksu segšanai budžetā vajadzības gadījumā var iekļaut apropriācijas arī pēc 2027. gada.

111. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

[To piemēro no 2021. gada 1. janvāra.]

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

- 1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums
- 1.2. Attiecīgā(-s) rīcībpolitikas joma(s) (*programmu kopums*)
- 1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība
- 1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums
- 1.5. Ilgums un finansiālā ietekme
- 1.6. Paredzētie pārvaldības veidi

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

- 2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi
- 2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma
- 2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

- 3.1. Attiecīgā(-s) daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija(-s) un budžeta izdevumu pozīcija(-s)
- 3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem
 - 3.2.1. *Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem*
 - 3.2.2. *Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām*
 - 3.3.2. *Trešo personu iemaksas*
- 3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Savienības kosmosa programma

1.2. Attiecīgā(-s) rīcībpolitikas joma(s) (programmu kopums)

1. Izdevumu kategorija — Vienotais tirgus, inovācijas un digitālā joma

04.0201 KOSMOSA PROGRAMMA

04.01ADMIN KOSMOSA PROGRAMMA

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

jaunu darbību

jaunu darbību, kas balstās uz iepriekš veiktu izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību³⁷

spēkā esošas darbības turpināšanu

✓ vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu /jaunu darbību

1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.4.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks

Lai īstenotu kosmosa programmu būs nepieciešams:

- slēgt vajadzīgos iemaksu nolīgumus ar dažādām ieinteresētajām personām, lai nodrošinātu pakalpojumu nepārtrauktību (GNSS un Copernicus) un izstrādātu jaunas darbības (SSA un GOVSATCOM). Šie iemaksu nolīgumi aptvers visas darbības, kas jāveic un jāuzrauga, lai nodrošinātu visu Kosmosa programmā plānoto darbību īstenošanu un pārvaldību;

- vajadzīgais personāls Eiropas Komisijā, lai pārvaldītu programmu un efektīvi uzraudzītu dažādo aģentūru, jo īpaši Aģentūras darbu;

- vajadzīgais personāls un budžets Aģentūrai, lai pienācīgi īstenotu dažādās darbības, par kurām aģentūra būs atbildīga saskaņā ar ierosināto regulējumu.

1.4.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība. Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

Galvenais pamats Savienības kompetencei kosmosa politikas jomā ir LESD 189. pants. Tā ir dalīta kompetence ar dalībvalstīm.

Kosmosa programmu izstrāde un izmantošana pārsniedz atsevišķu dalībvalstu finansiālās un tehniskās iespējas un to var panākt tikai ES līmenī. Komerciālajam

³⁷ Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta attiecīgi a) un b) apakšpunktā.

sektoram nav dzīvotspējīga uzņēmējdarbības pamatojuma un atsevišķai dalībvalstij nav nekādu iespēju izveidot un ekspluatēt nepieciešamo infrastruktūru. Šāda veida ieguldījumi kosmosā, kuri ierosināti ar šo regulu, privātajam sektoram ir pārāk riskanti un attiecas uz jomām, kurās peļņa no kapitāla ieguldījuma ir pārāk tālejoša (jo īpaši, tā neietilpst satelīta ekspluatācijas laikā, kad privātiem uzņēmējiem vajag izpirkt savus ieguldījumus).

Pašreizējais globālās navigācijas satelītu sistēmas (GNSS) modelis sniedz brīvu piekļuvi satelīta signāliem; neviens privāts ieguldītājs nevēlētos ieguldīt globālā navigācijas sistēmā, jo īpaši ņemot vērā to, ka divi lielākie konkurenti (ASV *GPS* un Krievijas *Glonass*) visiem lietotājiem piedāvā brīvu piekļuvi datiem. *Galileo* un *EGNOS* ir kritiskas Eiropas infrastruktūras, kas veicina drošu un neapdraudētu Eiropu. Tās arī sekmē stiprāku Eiropu pasaules arēnā. Ņemot vērā pieaugošo konkurenci ar citām satelītu navigācijas sistēmām (visas valstij piederošas), Eiropas Savienībai ir svarīgi izstrādāt un uzturēt efektīvas sistēmas, lai tā joprojām būtu izraudzīta partnere starptautiskajā arēnā.

Sākotnēji tika uzskatīts, ka klienti, kuriem tiks piegādāti *Copernicus* dati, būs publiskais sektors. Dati tiek sniegti par brīvu privātajam un publiskajam sektoram, lai veicinātu to izmantošanu un ar to saistīto pievienoto vērtību ES ekonomikai. *Copernicus* sniedz publiskā sektora pakalpojumus, kuri tirgum neinteresē un kuriem rūpniecība nevarēs izvērst infrastruktūras, jo sākotnējais ieguldījums ir pārāk augsts, pārāk riskants vai lietotāju bāze ir pārāk sadrumstalota. Ja šādu datu pieejamību atstāj tikai privātā sektora ziņā, tā paliks neskaidra turklāt bez attiecīgo aktīvu īpašumtiesībām.

Satelītu īpašumtiesības ir ilgtermiņā labākais veids, lai īstenotu un uzturētu brīvas, pilnīgas un atvērtas datu politikas mērķi, jo ES nebūs atkarīga no privāta tirgus dalībnieka gribas, lai investētu satelītu konstelācijā, kas nodrošina datus (privāta datu sniedzēja monopolstāvokļa risks).

Attiecībā uz *Copernicus* un *EGNOS* ieguldījumu termiņi un neskaidrība ar nepietiekamiem ieņēmumiem spiež izmantot publisko finansējumu.

Visbeidzot, *SST* un *GOVSATCOM* vienus pašus nevar atļauties finansēt valsts līmenī. Vēl viens ieguvums ir resursu un aktīvu apvienošana ES līmenī.

Plānotā ES kosmosa programma tiek uzskatīta par samērīgu, jo tā attiecas tikai uz tiem aspektiem, kurus dalībvalstis nevar apmierinošā līmenī panākt saviem spēkiem un kuros ES līmeņa rīcība varētu sniegt labākus rezultātus. Spēcīgais atbalsts no dalībvalstīm Kosmosa stratēģijai liecina par to, ka dalībvalstis uzskata Kosmosa programmas elementus par būtiskiem.

Paredzamā ietekme:

Copernicus

Copernicus ekonomiskā, vides un sociālā ietekme ir analizēta detalizētā izmaksu un ieguvumu pētījumā. Galvenais rezultāts — paredzams, ka laikposmā no 2017. līdz 2035. gadam *Copernicus* radīs no 67 līdz 131 miljardiem EUR ieguvumu Eiropas sabiedrībai. Aptuveni 84 % tiks iegūti pakārtotās nozarēs un gala lietotāju segmentos (pārējais — sākuma un vidusposmā). Nodrošinot programmas turpināšanu pēc 2021. gada, tiks radīti 10 līdz 20 reizes lielāki ieguvumi par izmaksām.

Jau tagad pakārtotās nozaress un gala lietotāji gūst labumu no:

Ekonomiskiem ieguvumiem, piemēram,

- lielāki ieņēmumi Zemes novērošanas pakārtotās nozarēs;
- uzlabots lauksaimniecības ražīgums, pateicoties gudrai un precīzai lauksaimniecībai;

Vidiskiem ieguvumiem, piemēram,

- samazinātas CO2 emisijas, pateicoties pastiprinātai atjaunojamās enerģijas ražošanai;
- saglabāti hektāriem mežu, pateicoties labākai ugunsgrēku novēršanai;
- saglabāta bioloģiskā daudzveidība, pateicoties zemes virsmas izmantošanas uzraudzībai;

Ieguvumiem sabiedrībai, piemēram,

- glābtas dzīvības, pateicoties straujākai reaģēšanai uz dabas katastrofām;
- samazināta nelikumīga tirdzniecība, pateicoties uzlabotai robežu uzraudzībai.

Paredzams, ka augšupējā ražošanas nozarē laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam varēs radīt aptuveni 12 000 darba gadus, kas vidēji atbilst 1 700 pastāvīgām darbvietaš. Tas papildina 18 000 darba gadus, kas atbalstīti laikposmā no 2008. līdz 2020. gadam. Paredzams, ka lejupējā nozarē varēs radīt 27 000 līdz 37 000 darba gadus. Papildu ieguvumi nav izsakāmi skaitļos (sakarā ar datu trūkumu vai lielu nenoteiktību), bet tie ir ārkārtīgi svarīgi politiskiem lēmumiem:

- Eiropas neatkarības vērtība (neatkarība no trešo valstu datu avotiem);
- attālāki ilgtermiņa ieguvumi (30–50 gadi) novērojot Zemi ilgtspējīgi un regulāri (ilgtspējīgas attīstības arvien lielāka nozīme un cīņa pret klimata pārmaiņām);
- izmaksu ietaupījums, pateicoties vienotai ES programmai un valstu iniciatīvu koordinēšanai;
- ieguvumi, kas saistīti ar ārējām darbībām.

Galileo un EGNOS

Saskaņā ar *GSA GNSS* tirgus uzraudzītāja detalizēto pārskatu satelītu navigācijas produktu un pakalpojumu pasaules tirgus turpinās spēcīgu izaugsmi, līdz 2030. gadam sasniedzot aptuveni 250 miljardus EUR.

Eiropas *GNSS* pievienotā vērtība ir ne tikai tas, ka tiek nodrošināta Eiropas izcilība attiecībā uz kritisku tehnoloģiju, bet arī tiek garantēti būtiski makroekonomiski ieguvumi Eiropas Savienībai, sekmējot uz *GNSS* balstītu jaunu pakalpojumu un produktu izstrādi un radot tehnoloģiskus blakus rezultātus, kas ir noderīgi pētniecībai, attīstībai un inovācijai.

Pašlaik Eiropas iedzīvotāju rīcībā ir vairāk nekā 100 miljoni lietotāju ierīču, kas nodrošinātas *EGNOS* un/vai *Galileo* pakalpojumiem, un ir sagaidāms, ka ar *GNSS* ierīču piegādēm Eiropas Savienībā tās sasniegs 290 miljonus 2027. gadā, kas *EGNOS* un *Galileo* izveidos daudz lielāku lietotāju bāzi.

Ar transportu, telekomunikācijām, lauksaimniecību un drošību kā visvairāk skartajām nozarēm, ir sagaidāms, ka gala lietotāji iegūs šādas priekšrocības:

- vairāki jauni *GNSS* lietojumi;

- 3 000 darbvietas augšupējā ražošanas nozarē un 50 000 darbvietas lejupējā ražošanas nozarē;
- uzlaboti transporta pakalpojumi un labāka satiksmes pārvaldība, kuras aptvers plašāku jomu klāstu;
- efektīvāki un viegli pieejami neatliekamās palīdzības dienesti;
- ieguvumi vides jomā, piemēram, CO2 emisiju samazināšana; kā arī
- uzlabota ražas apsaimniekošana un ilgtspējīga pārtikas pieejamība.

Droši satelīta telesakari (GOVSATCOM)

ES *GOVSATCOM* nodrošinās garantētu piekļuvi drošiem satelītu telesakariem. Tādējādi tie netieši veicinās ES drošības intereses. Dalībvalstīs tie atbalstīs, piemēram, civilās aizsardzības spēkus un valsts policiju, struktūras ar sabiedriskās drošības funkcijām, robežsardzi, kā arī jūrniecības nozares pārstāvjus. ES līmenī, tie atvieglos tādu ES aģentūru darbu kā *FRONTEX* un *EMSA* un uzlabos civilās aizsardzības un humānās palīdzības pasākumu efektivitāti ES un visā pasaulē

Kosmisko objektu novērošana un uzraudzība (SST)

SST veic būtiskas darbības, lai nodrošinātu kosmosa resursu drošību. Patiešām, strauji palielinoties palaišanu skaitam, ir ievērojami pieaudzis kosmosa atkritumu daudzums. Saskaņā ar Amerikas Savienoto Valstu sniegto informāciju ap Zemi riņķo vairāk nekā 500 000 kosmosa atkritumu, tie ir ļoti liels apdraudējums satelītiem orbītā, jo sadursmes gadījumā var izraisīt nopietnus kaitējumus satelītiem, iespējams līdz pat to pilnīgai iznīcināšanai. Ierosinātās *SST* darbības ietvers finansējumu *SST* pakalpojumu sniegšanai un esošo valstu *SST* spēju kontaktu izveidi un modernizāciju ar iespējamu atbalstu jaunu *SST* resursu izstrādei. Mērķis būtu palielināt ES *SST* veiktspēju un efektivitāti un tās papildināmību ar ASV. Tas ES ļaus labāk novērst satelītu sadursmes ar kosmiskajiem atkritumiem, tādējādi nodrošinot labāku ES resursu aizsardzību.

Kosmiskie laikapstākļi un Zemei tuvi objekti

Kosmiskie laikapstākļi ietver dažāda veida parādības (radiācijas vētras, mainīgi magnētiskie lauki, enerģijas elementārdaļiņu spieti), un katrai no tām ir atšķirīga ietekme uz kosmosa resursiem vai uz zemes izvietotiem resursiem. Visus ES resursus, kas veido pamatu ES kosmosa darbībām, var potenciāli ietekmēt kosmiskie laikapstākļi, tādēļ, lai tos aizsargātu un nodrošinātu efektīvus un uzticamus citu kosmosa darbību pakalpojumus, ir nepieciešams izstrādāt kosmisko laikapstākļu satvaru. Kosmisko laikapstākļu pakalpojumus izstrādā un koordinē EKA un dažas dalībvalstis. Tomēr tie galvenokārt ir vērsti uz zinātņi, tāpēc tie ir jāpielāgo operatīvo lietotāju vajadzībām. Pamatojoties uz EKA un valstu darbībām un papildinot tās, ES ierosina atbalstīt pastāvīgus operatīvo kosmisko laikapstākļu pakalpojumus atbilstīgi ES lietotāju vajadzībām. Tas palīdzēs novērst kosmosa un zemes infrastruktūru bojājumus.

Attiecībā uz Zemei tuviem objektiem (*NEO*) mērķis nav izstrādāt jaunus darbības pakalpojumus, bet gan atzīmēt kartē un savienot tīklā pašreizējos *NEO* resursus Eiropā un atbalstīt koordināciju starp ES publiskā sektora iestādēm, kuras nodarbojas ar civilo aizsardzību. Tas palīdzēs veikt apvienojošus pasākumus ES līmenī, tādējādi nostiprinot ES pozīcijas ar galvenajiem starptautiskajiem partneriem.

1.4.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Pieredze, kas gūta no iepriekšējām programmām

Sasniegumi un mācība, kas gūta no GNSS un Copernicus

Sasniegumi un GNSS un Copernicus nozīme

Kopumā Eiropas Komisija ir pierādījusi savu spēju īstenot pašreizējās GNSS un Copernicus darbības ar tādu galveno ieinteresēto personu atbalstu kā ESA un balstoties uz spēcīgu Eiropas rūpniecisko bāzi.

EGNOS, Galileo un Copernicus vidusposma novērtējumos, kā arī Eiropas GNSS aģentūras (GSA) novērtējumā ir uzsvērtā šo ieguldījumu lielā nozīme ES un ir apliecināti to lielie līdzšinējie sasniegumi.

Pieredze, kas gūta no GNSS

Eiropas GNSS vidusposma pārskatīšanā ir konstatētas vairākas problēmas, kas saistītas ar i) pārvaldību un ii) drošības pārvaldību.

i) Pārvaldība

Pārvaldības struktūrā konstatēts zināms efektivitātes trūkums attiecībā uz lēmumu pieņemšanas procesa zemo reaģētspēju iesaistīto dalībnieku skaita dēļ, bet arī atšķirīgu pārvaldības struktūru dēļ starp izvēršanu (deleģēšanas nolīgums starp EK un EKA) un ekspluatāciju (deleģēšanas nolīgumu starp EK un GSA un sadarbības vienošanās starp GSA un EKA).

ii) Drošības pārvaldība

Attiecībā uz drošības pārvaldību sākotnējo pakalpojumu sniegšanas uzsākšana un pāreja no izvēršanas uz ekspluatācijas posmu ir radījusi problēmas, kas ir pienācīgi jārisina, lai EGNSS sistēmu darbībai saglabātu un uzlabotu atbilstošu drošības līmeni.

Pieredze, kas gūta no Copernicus

Kas attiecas uz gūto pieredzi no Copernicus, programmas nepieredzētie panākumi un tās datu apjoms noveda pie šādiem konstatējumiem:

i) nepieciešamība uzlabot datu izplatīšanu un piekļuvi tiem

ņemot vērā lietotāju reģistrāciju lielo skaitu, ir jāuzlabo komunikācijas aspekti, datu izplatīšana un pieejamība un datu lejupielāde. Ir nepieciešams efektīvi darīt pieejamus citus lielapjoma satelītdatus un informāciju, kā arī kombinēt tos (10 pB gadā, kas ģenerēti ar izplatīšanas un piekļuves sistēmu, kurai jāsniedz 10 reizes lielāks apjoms, jo datu iegūšana nozīmē 10 reizes lielāku lejupielādes apjomu);

ii) vajadzība uzlabot kosmosa datu iekļaušanu citās politikas jomās un ekonomikas nozarēs, lielāku uzmanību pievēršot izmantošanas līmenim lietotāju vidū

Programma Copernicus ir sasniegusi lietotāju grupas no tradicionālās kosmosa jomas, taču līdz šim tai nav pietiekami izdevies sasniegt citus iespējamus lietotājus ārpus kosmosa jomas.

Sasniegumi un mācība, kas gūta no SST atbalsta sistēmas

Sasniegumi

Īstenošanas ziņojumā par SST atbalsta sistēmu tika uzsvērti visu trīs funkciju izveides un darbības rezultāti (sensori, apstrāde un pakalpojumi), ņemot vērā to, ka Eiropas lietotājiem ES SST pakalpojumi ir pieejami salīdzinoši īsu laikposmu. Tomēr nākošajā posmā īstenošana jāpaātrina un ES SST atbalsta sistēma ir jāattīsta tālāk, lai uzlabotu tās efektivitāti.

Mācība, kas gūta no esošās SST atbalsta sistēmas

Atsauksmēs par ziņojumiem uzsvērti 4 galvenie jautājumi:

i- Nepietiekama Eiropas dimensija

Neraugoties uz ievērojamiem sasniegumiem, dienesti cieš no nepietiekamas sadarbības starp dalībvalstīm, un ieinteresētās personas pārāk bieži darbojas katra par sevi, tā vietā lai izstrādātu saskaņotu pieeju.

ii- Nepietiekama Eiropas neatkarība

Pamata datus pašlaik apstrādā un uzlabo ASV.

iii - Jautājums par pārvaldību

Pašreizējais noteikums par vienprātību rada sarežģījumus ikdienas lēmumu pieņemšanas procesā.

iv- Finansēšanas mehānisma sarežģītība

Dažādas dotācijas un uzaicinājumi ir izrādījušies tehniski un administratīvi apgrūtināši.

1.4.4. Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Eiropas Kosmosa programma neietver pētniecību, uz kuru attiecas devītā ES pētniecības un inovācijas pamatprogramma (“Apvārsnis Eiropa”): tiks veicināta sinerģija ar kosmosa datiem un pakalpojumi, ko sniedz ES kosmosa programma, tiks izmantoti izrāviena risinājumu izstrādei.

Kosmosa izpēte būs neatņemama daļa no programmas “Apvārsnis Eiropa” globālo problēmu pīlāra, vienlaikus, izmantojot atvērtās inovācijas pīlāru, tiks veicināta kosmosa uzņēmējdarbības inovācijas ekosistēma un, izmantojot atvērtās zinātnes pīlāru, tiks paplašinātas kosmosa zinātnes robežas. Tādējādi Eiropas Savienības kosmosa programma gūs labumu no kosmosa pētniecības un inovācijas, kurus finansē “Apvārsnis Eiropa”. Tā būs pamats Savienības kosmosa programmas sistēmu un pakalpojumu attīstīšanai, kā arī veicinās Eiropas kosmosa nozares konkurētspēju.

Kosmosa programmai ir līdzīgi mērķi kā citām Savienības programmām, jo īpaši „Apvārsnis Eiropa”, “InvestEU” fondam, Eiropas Aizsardzības fondam un Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem.

Jo īpaši sinerģija starp Savienības kosmosa programmu un programmu “Apvārsnis Eiropa” nodrošinās, ka:

a) pētniecības un inovācijas vajadzības kosmosa augšupējā un lejupējā ražošanas nozarē Eiropas Savienībā ir noteiktas un izveidotas kā daļa no “Apvārsnis Eiropa” stratēģiskā pētniecības un inovācijas plānošanas procesa;

b) kosmosa dati un pakalpojumi, ko Eiropas Kosmosa programma dara pieejamus kā sabiedrisko labumu, tiks izmantoti, lai, izmantojot pētniecību un inovāciju, izstrādātu izrāviena risinājumus, tostarp pamatprogrammā, jo īpaši ilgtspējīgu pārtikas un dabas resursu, klimata pārmaiņu uzraudzības, viedu pilsētu, automatizētu transportlīdzekļu vai katastrofu pārvaldības jomā.

c) *Copernicus* datu un informācijas piekļuves dienesti palīdzēs papildināt Eiropas atvērtās zinātnes mākonī un tādējādi pētniekiem un zinātniekiem atvieglots piekļuvi *Copernicus* datiem. Pētniecības infrastruktūras, jo īpaši in situ novērošanas tīkli būs in situ novērošanas infrastruktūras būtiski elementi, kas nodrošinās *Copernicus* pakalpojumus. Savukārt tie gūs labumu no informācijas, ko sniegs programmas *Copernicus* dienesti.

Sinergija ar Savienības “InvestEU” programmu nodrošinās, ka uzņēmējdarbības un uzņēmējdarbības iespējas tiek veicinātas ar iespēju piekļūt riska kapitāla finansējumam.

Turklāt daudzas ES politikas jomas gūst labumu arī no ES kosmosa darbībām:

Copernicus pakalpojumu sniegto datu apjoms, kvalitāte un dažādība ir noderīgi ES politikai tādās jomās kā klimata pārmaiņu uzraudzība, lauksaimniecība vai vides politika. Patiešām, daudzām ES politikas jomām ir vajadzīgi precīzi un uzticami dati, lai izveidotu ilgtermiņa datu kopas, precīzu kartēšanu u. c., kas galu galā ļauj ilgstoši uzraudzīt galvenos rādītājus savā jomā un nodrošināt efektīvu politikas īstenošanu. Kopā ar navigācijas pakalpojumiem, jaunās ES politikas jomas var attīstīt arī tādās jomās kā viedā lauksaimniecība vai intelektiskais transports, kurās ir nepieciešama liela pozicionēšanas precizitāte.

1.5.

1.6. Ilgums un finansiālā ietekme

ierobežota ilguma priekšlikums/iniciatīva

- darbības laiks: 01./01./2021.–31./12./2027.
- Finansiālā ietekme no 2021. gada līdz 2027. gadam saistību apropriācijām un no 2021. gada līdz 2027. gadam un pēc tam – maksājumu apropriācijām.

beztermiņa priekšlikums/iniciatīva

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG.,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi³⁸

Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**:

- ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;
- ko veic izpildaģentūras.

Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

Netieša pārvaldība, kurā budžeta īstenošanas uzdevumi uzticēti:

- trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
- starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- publisko tiesību subjektiem;
- privāttiesību subjektiem, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus, ja tie sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- struktūrām, kuru darbību reglamentē dalībvalsts privāttiesības, kurām ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuras sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- personām, kurām ir uzticēts veikt īpašas darbības KĀDP jomā, kāda tā paredzēta Līguma par Eiropas Savienību V sadaļā, un kuras ir noteiktas attiecīgā pamataktā.
- *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

Dažādajiem pārvaldības dalībniekiem būs šādi pienākumi:

i) Komisija uzņemsies vispārējo atbildību par ES Kosmosa programmas un saistīto darbību (*Galileo, EGNOS, Copernicus, SSA un GOVSATCOM*) pārvaldību - tostarp par īpašiem atbalsta pasākumiem, kas saistīti ar nesējraķetēm, starptautisko sadarbību un kosmosa ekonomiku - nosakot augsta līmeņa drošības un politikas mērķus un uzraugot to īstenošanu.

³⁸ Skaidrojumus par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļvietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

ii) Eiropas Savienības aģentūra kosmosa programmai (atrašanās vieta Prāgā) būs atbildīga par:

- *Galileo* un *EGNOS* ekspluatāciju;

- *Galileo* drošības uzraudzības centru darbību;

- uzdevumiem, kas saistīti ar visu kosmosa darbību drošības akreditāciju (patlaban tikai "*Galileo*");

- pasākumiem, kas saistīti ar datu un informācijas darbību komunikāciju, veicināšanu un tirdzniecību saistībā ar pakalpojumiem, ko piedāvā visi ES Kosmosa programmas komponenti ("tirgus un izmantošanas līmenis lietotāju vidū"), ko pašlaik veic tikai attiecībā uz *Galileo* un *EGNOS*;

- intelektuālā īpašuma tiesību pārvaldību.

Turklāt ar šo regulu Aģentūrai pavērsies iespēja īstenot citus uzdevumus, lai atbalstītu visas kosmosā veiktās darbības. Piemēram, krīžu pārvarēšanas misiju un operāciju laikā aģentūra varētu būt atbildīga par *GOVSATCOMar* lietotājiem saistīto aspektu vispārējo koordinēšanu ciešā sadarbībā ar attiecīgajām Savienības aģentūrām un EĀDD.

iii) veicot pielāgojumus tās iekšējo lēmumu pieņemšanas procesā, kas ļaus aizsargāt ES intereses, Eiropas Kosmosa aģentūrai (EKA) būtu jāuztic veikt tos pašus uzdevumus, ko tā veic šodien: proti, pētniecība un izstrāde un attīstība, kosmosa infrastruktūras daļas, *GNSS* kosmosa un zemes segmenti un *Copernicus* kosmosa segments. Attiecības ar EKA tiks integrētas vienotā finanšu pamatpartnerības nolīgumā ar Savienību (kā tas tiks noteikts Finanšu regulā), kurā definēts kopējs principu kopums un noteikumi, turpretim patlaban Komisija un Aģentūra ar EKA ir parakstījušas vairākus iemaksu nolīgumus un darba vienošanās ar dažādiem īstenošanas noteikumiem.

iv) Sinerģijas ar valstu kosmosa aģentūrām un to pašreizējām programmām tiks stiprinātas, galvenokārt ar iemaksu nolīgumiem, publisko sektoru savstarpējām partnerībām, dalīto pārvaldību un kopīgām iniciatīvām, lai veicinātu ar kosmosu saistītu lietojumu izmantošanu vai lai atbalstītu konkurētspēju un uzņēmējdarbību.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt periodiskumu un nosacījumus.

Kosmosa darbības uzraudzība tiks veikta, izmantojot rādītāju kopumu, kas pielāgots katrai konkrētajai darbībai. Šie rādītāji tiks izstrādāti turpmākajās sarunās par katras darbības iemaksu nolīgumu un nosakot katras darbības uzraudzību. Vairāki rādītāji jau ir identificēti, regulāri uzraudzīti un novērtēti izveidoto kosmosa darbību (*Copernicus*, *EGNOS* un *Galileo*) vidusposma novērtēšanā. Sagaidāms, ka lielākā daļa no šiem rādītājiem tiks saglabāti un izmantoti kā atsauce arī jaunajām darbībām. Darbības īstenošanas līmenī vajadzības gadījumā tiks noteikti arī papildu specifiski mērķi. Turklāt tiks ieviesta jo īpaši no ES pamatprogrammām piešķirta pētniecības un inovācijas rezultātu apguves finansējuma uzraudzība.

Pašreizējā dažādo rādītāju iesniegšana ir saistīta ar pilnvaroto struktūru ceturkšņa ziņojumu iesniegšanu; ir plānots, ka nākotnē iesniegšanai tiks piemēroti tādi paši apsvērumi, kuri neliegs Komisijai pieprasīt ad hoc ziņojumus.

Tādēļ iemaksu nolīgumi nākotnē, tāpat kā pašlaik, nodrošinās tiesisko regulējumu, kas attiecas uz ziņošanu un jo īpaši konkretizēs precīzu rādītāju definīciju un iesniegšanas biežumu.

Papildus šiem standarta pasākumiem Komisija, īstenojot savas kosmosa programmas politiskās pārraudzības pilnvaras, stiprinās pilnvaroto struktūru uzraudzības un novērtēšanas mehānismus, pieprasot tām iesniegt gada pārvaldības plānus un īstenošanas pārskatus, kā arī organizējot regulāras tikšanās par programmu norises gaitu un veicot finanšu un tehnoloģiju revīzijas.

Dalībvalstis arī tiks aicinātas piedalīties šajā procesā, īpaši jomās, kas ir to tiešā vai netiešā atbildībā.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma(s)

2.2.1. *Ierosinātā(-o) pārvaldības veida(-u), finansējuma apgūšanas mehānisma, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Nākamajam finanšu periodam ierosinātais pārvaldības modelis balstās uz pašreizējo regulējumu, vienlaikus vajadzības gadījumā izmantojot sinerģijas, jo īpaši attiecībā uz drošību.

Ar programmu vispārējo politisko pārraudzību galvenokārt nodarbosies Eiropas Komisija. Tā varēs izmantot netiešo pārvaldību, deleģēt operatīvo darbību pārvaldību Eiropas GNSS aģentūrai un Eiropas Kosmosa aģentūrai atbilstīgi kompetences jomām. Tā arī varēs apspriesties ar ekspertiem un valstu kosmosa aģentūrām par specifiskiem tehniskiem jautājumiem.

Attiecībā uz GSA ir ierosināts izmantot tās pieredzi GNSS drošības akreditācijā, lai tā būtu atbildīga par visu kosmosa darbību (*Galileo*, *EGNOS*, *Copernicus*, *SSA* un *GOVSATCOM*) drošības akreditāciju.

Attiecībā uz sadarbību ar EKA mērķis ir vienkāršot pašreizējo regulējumu. Pašlaik ar EKA ir noslēgti vairāki deleģēšanas nolīgumi un darba vienošanās ar dažādiem īstenošanas noteikumiem. Ar EKA tiek ierosināts izveidot pamata finanšu

partnerības nolīgumu, kas ietvertu visas programmas un nodrošinātu saskaņotību EKA darbību īstenošanā. EKA veiktajiem uzdevumiem būtu jāpaliek nemainīgiem.

Maksājumu kārtība būtu jā saglabā līdzīga iepriekšējā DFS kārtībai: maksājumu prognozes sagatavo aģentūras, tās pārbauda Komisija (jo īpaši attiecībā uz kopējo deleģēto finansējumu), un maksājumu veic regulāri, lai ļautu pilnvarotajām struktūrām efektīvi pārvaldīt iepirkumu un izvairītos no jautājumiem par kases stāvokli. Komisija patur pilnvaras apstiprināt maksājumu, jo īpaši juridiskās tiesības samazināt to, ja pieprasījums un ar to saistītās prognozes tiek uzskatītas par pārmērīgām.

Iemaksu nolīgumos definētā kontroles stratēģija tiks balstīta uz pieredzi, kas iegūta iepriekšējās DFS laikā, it īpaši ceturkšņa pārskatu procesā (kas ietver plānošanas, finanšu un riska pārvaldības ziņojumus), un dažādu līmeņu padomēs (piemēram, iepirkuma padome) un sanāksmēs. Turpmākā kontroles stratēģija balstīsies uz visu risku, ar kuriem programma var saskarties, definīciju un ņems vērā to relatīvo nozīmīgumu un iespējamo ietekmi uz programmu. Šī kontroles organizācija ir izrādījusies efektīva galvenajām darbībām *Galileo*, *EGNOS* un *Copernicus*, kā norādīts attiecīgajos vidusposma novērtējumos.

Pašlaik ieviesto kontroles stratēģiju ir pārbaudījusi Revīzijas palāta, izmantojot gada darījumu pārbaudes procesu, un iekšējais revīzijas dienests, izmantojot īpašas revīzijas; ieteikumi bija nelieli, un tie faktiski ir īstenoti.

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto(-ajām) iekšējās kontroles sistēmu(-ām)*

Apzinātie riski

Apzinātie riski ir līdzīgi riskiem, kas bija noteikta iepriekšējās DFS attiecībā uz spēkā esošajiem pasākumiem, galvenokārt GNSS un Copernicus un mazākā mērā SST:

Tehnoloģiskais risks: kosmosa darbības izmanto jaunāko tehnoloģiju, kura vēl ir jāapstiprina un kuras specifiskācijas nepārtraukti attīstās.

Rūpnieciskais risks: infrastruktūru veidošanā un modernizēšanā ir iesaistīti daudzi rūpnieciskie dalībnieki vairākās valstīs, kuru darbs ir efektīvi jākoordinē, lai varētu izveidot sistēmas, kas ir drošas un pilnībā integrētas, it īpaši saistībā ar drošību.

Kalendārais risks: jebkāda īstenošanas kavēšanās apdraudētu mūsu rīcībā esošās iespējas un varētu radīt izmaksu pārsniegšanu.

Pārvaldības risks: programmas pārvaldībai ir nepieciešams, lai dažādas iestādes darbotos kopā, un ir jāgarantē pietiekama stabilitāte un organizētība. Turklāt ir jāņem vērā dažādo iesaistīto pušu viedokļu atšķirības par vairākiem nozīmīgiem jautājumiem, jo īpaši dalībvalstu starpā. Šādā kontekstā varētu apsvērt noteiktu risku, ieskaitot finanšu un ar drošību saistītos riskus, kopīgošanu starp dalībniekiem, kuriem būtu visvieglāk pārvarēt šos riskus.

Finanšu riski ir ierobežoti, ņemot vērā ciešo pārraudzību, ko veic Komisija saistībā ar pilnvaroto struktūru pārvaldītajiem iepirkumiem (piemēram, EK dalība galvenajās iepirkuma komisijās, ilgtermiņa plānošanas un iepirkuma budžeta pārbaude utt.), budžetu, kas ir juridiski ierobežots un korekcijas budžeta ietvaros, ja notikusi pārsniegšana vienā vai otrā programmas daļā.

Pašreizējā darbība

Attiecībā uz Galileo, EGNOS un Copernicus pakalpojumiem riski ir saistīti ar to nepārtrauktību un to attīstību, un tādēļ tie ir ierobežoti, pamatojoties uz vairāku gadu pieredzi šo pasākumu īstenošanā. Šo pasākumu īstenošana ir izrādījusies veiksmīga, kā norādīts attiecīgajos vidusposma pārskatīšanu secinājumos, ko apstiprina nepārtraukta pakalpojumu un datu piegāde. Turklāt riska pārvaldība ir neatņemama kosmosa darbību pārvaldības daļa, ko uzrauga Komisija. Programmas pārvaldības plānā, kas ir daļa no iemaksu nolīgumiem, kas parakstīti ar EKA, konkrēti paredzēti visi instrumenti un pasākumi (ziņošana, kontroles padomes, utt.) attiecībā uz riska pārvaldību. Pašreizējā DFS izveidotie pārraudzības procesi un riska pārvaldība tiks izmantoti, lai definētu nākotnes iemaksu nolīgumus.

Jaunās darbības

Pastāv ar SST un GOVSATCOM izstrādi saistīti riski, jo tās ir jaunas darbības. Tomēr šie riski tiek mazināti, jo:

- ievērojama daļa no SSA darbībām jau ir iesāktas ar SST atbalsta sistēmu (5 gadi). Pirmajos programmas īstenošanas gados gūtā pieredze patlaban novedusi pie izmaiņām programmas struktūrā un īstenošanā (pārvaldība, lēmumu pieņemšanas process utt.). Jaunā regula ņems vērā šīs izmaiņas, kas vajadzīgas, lai samazinātu risku, ka netiks sasniegti mērķi.

- GOVSATCOM iniciatīvu tiek plānots īstenot pakāpeniski, lai nodrošinātu pietiekamu elastību un pielāgošanu aizvien pieaugošajam pieprasījumam un vajadzībām. Turklāt ES zinātība kosmosa darbību pārvaldībā dos iespēju kopā ar iniciatīvas modularitāti pielāgot tās darbības jomu, lai izvairītos, piemēram, no jebkuriem pārāk lieliem iepirkumiem.

Iekšējā kontrole

GROW ĢD vispārējā iekšējās kontroles sistēma balstās uz dažādu pilnvaroto struktūru sniegtajiem ceturkšņa ziņojumiem. Šiem ziņojumiem seko īpašas pārbaudes, lai nodrošinātu, ka tiek ievērota plānošana, un lai atrisinātu varbūtējās tehniskas grūtības; šajos pārskatos iekļauta to risku pārraudzība, kas saistīti ar programmu īstenošanu. Turklāt GROW ĢD veic ex-post revīzijas, lai nodrošinātu pareizu finanšu pārvaldību no pilnvarotajām struktūrām.

- 2.2.3. *Pārbauzu izmaksas un to lietderības pamatojums (attiecība “kontroles izmaksas ÷ attiecīgo pārvaldīto fondu vērtība”), un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas un programmas slēgšanas brīdī)*

Galveno programmas budžetu pārvalda Aģentūra, EKA un EUMETSAT, izmantojot iemaksu nolīgumus. Pamatojoties uz iepriekšējo gadu datiem, visu pilnvaroto struktūru Komisijas veiktās kontroles kopējās izmaksas, tiek lēstas uz aptuveni 0,3 % no attiecīgajiem pārvaldītajiem fondiem. Īstenošanas iestāžu izmaksas, pamatojoties uz iepriekšējo periodu, būtu jālēš starp 5 un 10 %.

Paredzamie kļūdas riska līmeņi maksājumu, kā arī slēgšanas laikā ir ierobežoti, ņemot vērā iepirkuma mehānismu: Komisija deleģē iepirkumu vai nu Aģentūrai vai EKA saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu un šīs aģentūras sniedz ceturkšņa ziņojumus par faktisko un prognozēto iepirkumu, ievērojot deleģētās summas.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai paredzētos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Iemaksu nolīgumi, kas izriet no kosmosa programmas regulas un kuri tiks noslēgti ar trešām personām, iespējams, paredzēs Komisijas vai jebkura tās pilnvarota pārstāvja veiktu uzraudzību un finanšu kontroli, kā arī revīzijas, ko veic Revīzijas palāta vai *OLAF* pēc ES ieskatiem, nepieciešamības gadījumā — uz vietas.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija un jauna(-s) ierosinātā(-s) budžeta izdevumu pozīcija(-s)

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	01	Vienotais tirgus, inovācija un digitālā nozare — 4. kopa Kosmoss
---	-----------	--

			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Pēc 2027. gada	KOPĀ
04.0201 Darbības apropriācijas Eiropas Kosmosa programma	Saistības	(1a)	2140,879	2183,957	2229,896	2277,715	2322,428	2369,057	2416,068		15 940,000
	Maksājumi	(2 a)	1123,106	1694,827	1942,491	2068,738	2239,144	2326,57	2370,309	2174,816	15 940,000
04.01 Administratīvās apropriācijas, ko finansē no programmas piešķiruma	Saistības = Maksājumi	(3)	8,000	8,000	8,000	8,000	9,000	9,000	10,000	0,000	60,000
KOPĀ apropriācijas – programmas piešķirums	Saistības	=1+3	2148,879	2191,957	2237,896	2285,715	2331,428	2378,057	2426,068		16 000,000
	Maksājumi	=2+3	1131,106	1702,827	1950,491	2076,738	2248,144	2335,570	2380,309	2174,816	16 000,000

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
---	---	----------------------------

Šī iedaļa jāaizpilda, izmantojot administratīva rakstura budžeta datu izklājlapu, kas vispirms jānoformē [Tiesību akta finanšu pārskata pielikumā](#), (iekšējo noteikumu V pielikums) kas starpdienestu konsultāciju vajadzībām ir augšupielādēts *DECIDE* sistēmā.

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Pēc 2027. gada	KOPĀ
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	----------------	------

Cilvēkresursi		16,321	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321		114,247
Citi administratīvie izdevumi		1,695	1,729	1,763	1,799	1,835	1,871	1,909		12,601
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)	18,016	18,050	18,084	18,120	18,156	18,192	18,230		126,848

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Pēc 2027. gada</i>	KOPĀ
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas visu IZDEVUMU KATEGORIJU apropriācijas	Saistības	2166,895	2210,007	2255,980	2303,835	2349,584	2396,249	2444,298	0,000	16126,848
	Maksājumi	1149,122	1720,877	1968,575	2094,858	2266,300	2353,762	2398,539	2174,815	16126,848

Informācijai, papildus Kosmosa programmai DFS paketē paredzēts atsevišķs finansējums ES iemaksai Aģentūras budžetā

			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Pēc 2027. gada</i>	KOPĀ
Darbības apropriācijas 04. 0202 ES iemaksa Aģentūrai	Saistības	(1b)	31,170	31,587	32,223	33,091	34,209	35,601	37,119		235,000
	Maksājumi	(2b)	31,170	31,587	32,223	33,091	34,209	35,601	37,119		235,000

3.1.1. Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz izmantot administratīvās apropriācijas
- Priekšlikums/iniciatīva paredz izmantot administratīvās apropriācijas šādā veidā:

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Gads	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	KOPĀ
------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------

Daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321	16,321	114,247
Citi administratīvie izdevumi	1,695	1,729	1,763	1,799	1,835	1,871	1,909	12,601
Starpsumma — daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	18,016	18,050	18,084	18,120	18,156	18,192	18,230	126,848

Ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
Cilvēkresursi								
Citi administratīva rakstura izdevumi (kādreizējās "BA" pozīcijas)	8,000	8,000	8,000	8,000	9,000	9,000	10,000	60,000
Starpsumma — Ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS								

KOPĀ	26,016	26,050	26,084	26,120	27,156	27,192	28,230	186,848
-------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	---------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

3.1.1.1. Paredzamās vajadzības pēc cilvēkresursiem

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz cilvēkresursu izmantošanu
- Priekšlikums/iniciatīva paredz cilvēkresursu izmantošanu šādā veidā:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

Gads	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības	93	93	93	93	93	93	93
Delegācijas							
Pētniecība							
Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu – FTE): AC, AL, END, INT un JED							
7. kategorija							
Finansēts no daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	- galvenajā mītnē	39	39	39	39	39	39
	- delegācijās						
Finansēts no programmas piešķiruma	- galvenajā mītnē						
	- delegācijās						
Pētniecība							
Cits (konkretizēt)							
KOPĀ	132	132	132	132	132	132	132

Vajadzības pēc cilvēkresursiem tiks nodrošinātas, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	93
Ārštata darbinieki	39

3.1.2. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

- neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- paredz trešo personu sniegtu līdzfinansējumu:

Apropriācijas EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Gads	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	KOPĀ
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas								

3.2. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

- Priekšlikums/iniciatīva ieņēmumus finansiāli neietekmē.
- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - pašu resursus
 - citus ieņēmumus

Norādiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija	ieņēmumu	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme						
		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
... pants								

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgo (-ās) budžeta izdevumu pozīciju (-as).

Citas piezīmes (piem., metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem vai cita informācija).